E. DODŽ

DOK MOLIDE

CENA 8 DINARA

BROJ 68

DOŠAO JE TIHO

LEGENDU

PROGNANI IZ ARKANZASA

E. DODŽ

Prognani iz Arkanzasa

Sa zapada je duvao jak vetar i nosio sobom oštra, žuta zrnca peščane prašine, povijajući svojom žestinom grane stoletnih kedrova. Neštedimice je šibao čoveka i konja pod njim.

Povijen na svom vrancu, jahač je grabio uz ivicu retke šume. Odjednom, malo se uspravio u sedlu, kao da ga je nešto opomenulo. Zategao je uzde.

Samo jahač sigurne ruke i jakih nerava mogao je da zaustavi konja jednim skoro neosetnim trzajem.

Čak i sada kada se konj gotovo ukopao u mestu i kada bi se svaki drugi jahač sigurno sunovratio preko njegove glave, Dok Holidej se zadržao u sedlu.

Na pozadini sivog neba čovek i konj su izgledali kao isklesani od jednog komada crnog mermera.

Konj, okupan u znoju zbog čega mu je dlaka izgledala još tamnija, i njegov gospodar u svom crnom kaputu sa peševima nekako smotanim oko nogu, delovali su zaista monolitno. Sliku je donekle remetila jahačeva bela košulja sa riševima, ali je ona još više isticala njegovo suncem i vetrom opaljeno lice, što je delovalo zaista impresivno.

— Uh, ovo baš nije bilo prijatno za tebe, prijatelju — potapšao je konja po vratu. — Ali, kakva je rika i tutnjava nastala, pomislio sam da je stampedo. Ništa... Ništa... Bio si odličan, stari prijatelju. Haj-

de smiri se, a ja ću da vidim šta se to dešava tamo dole.

Skliznuo je sa konja, koji je zarzao, valjda i on zadovoljan što se sve završilo tako dobro.

Dok Holidej se hitro približio jednom razgranatom grmu, a onda je pogledao niz vododerinu, koja se strmo spuštala od mesta na kom se nalazio.

U dolini koja je pukla pred njim, ukazao se ranč, a na livadi ispred njega, kauboji su žigosali stoku.

Ali, bilo je tu nešto što je zaustavilo Holideja. Iskustvo ga je naučilo da bude oprezan, pa je hitro, kao mačka, preskočio brisani prostor i bukvalno se prilepio uz jedno stablo prastarog kedra.

Dole je gužva već počela.

— Hej Velse, mrdni malo! Šta si se ukipio? Nisi valjda ovde za mustru? — vikao je jedan kauboj.

— Možda i jeste — cerekao se drugi.

— Bio bi dobar za menaženiju — dodao je prvi bezobrazno.

— Ti si, čini mi se, nešto rekao — odgovorio je visok, plećat momak, očigledno Vels. — Zaboravio si izgleda, ko je ovde predradnik? Mislim da neće trebati da te podsećam. Nego, ne volim da ponavljam naređenja. Poteraj tu tetad ovamo i slušaj šta ti se govori, Biknere,

Međutim, ovaj onizak kauboj nije pokazivao mnogo volje da sluša.

— Ti bi najradije napisao na svom šeširu da si ovde važna ličnost, a Velse? Ne brini, znam da si predradnik — cerio se Biknner.

Vels je progutao knedlu. Ipak, Biknner je prišao grupi koja je žigosala goveda, pa više nije morao da interveniše.

Za trenutak, sve se smirilo.

Predradnik Vels je sedeo na svom konju, leđima okrenut vetru i posmatrao kako se obavlja posao.

Odjednom se trgao, povukao uzde i u punom trku dojahao do korala.

— Danere! — vrisnuo je. — Šta misliš, do đavla, da je tvoj posao ovde?

Kratkim bičem je svom snagom očinuo kauboja, koji se bukvalno okrenuo oko svoje osovine i uz užasnu psovku dograbio revolver.

Međutim, tog trenutka, to nije imalo nikakvog smisla. Jer, Vels je već bio uleteo u koral, odgurnuvši, uz put, još dvojicu kauboja koji su stajali poređ ograde i uživali, smejući se histerično i izazovno, u isti mah.

— Ovde nešto nije u redu — rekao je Dok Holidej glasno. — Ali, šta me se tiče. Bolje da se ne mešam.

Ipak, nastavio je da posmatra prizor.

U koralu je jedan mladi bik rase „longhorn" upravo jurišao na bika kratkih rogova rase „herford".

Naravno, borba je bila neravnopravna, jer su rogovi napadača bili bar pet puta duži od rogova njegove žrtve. Niz plećku kratkorogog grla već se slivala krv u debelom mlazu.

Valjda su osetila krv, tek ostala grla u koralu počela su da kopaju zemlju kopitama i da se povlače unazad prema ogradi.

Međutim, obesni kauboji, koji su sve ovo posmatrali kao zabavu, počeli su bičevima da ih teraju u centar, gde se upravo spremao pokolj.

Vels je hitro priskočio dugorogom kibu i zgrabio ga za rogove. Neverovatnom snagom, okrenuo je glavu u stranu. Bik je zamumlao, ali je morao da klekne.

Mada je pokušavao da se oslobodi, bio je praktično nemoćan i uskoro je ležao u prašini, dok ga je mladi predradnik čvrsto držao za rogove.

— Donesite uže! — povikao je grupi koja se cenila pored ograde, a u glasu mu se osećala pretnja za koju je Dok bio siguran da se neće dobro završiti.

Dok Holidej je tiho zviznuo svome Migu i ovaj se lagano približio.

Uhvativši ga za povodac, Dok ga je poveo vododerinom, koja ih je još uvek zaklanjala od pogleda kauboja. Ali, on je njih odavde video sasvim dobro i čuo svaku njihovu reč.

Za to vreme, Vels je uhvatio uže, koje mu je dobacio jedan od kauboja, hitro ga namakao biku oko vrata, a zatim ga, grubim pokretom, povukao prema vratima. Tamo mu je smakao uže i pustio ga da slobodno potrči prema grupi dugorogih goveda, koji su stajali nekih par stotina jardi odatle.

Dok Holidej se već sasvim približio. Sada je dobro video lica momaka. Neki su mu se učinili poznati.

Zakačivši palčeve za predjicu na opasaču, Vels je pogledom odmeravao ljude, koji su stajali pred njim.

— Dakle, da čujem, čija je ovo bila ideja? — pitao je. — Hajde, Danere, Silvere, Biknere! Ko je bio taj junak? Da li je vas gospodin Tejn zaposlio da žigošete stoku, ili da pravite krvave priredbe?

Momci su se kliberili i nije im padalo na pamet da odgovaraju.

Dok Holidej je već bio sasvim blizu. Nije mu ovo bilo prvi put da prisustvuje raspravama i tući kauboja. Ali, sada se prvi put desilo, da je to na ranču njegovog poznanika Timotija Tejna.

Vels mu je sada bio okrenut licem na kome se ogledao bes.

Bio je to momak nešto viši od srednjeg rasta. Imao je široka ramena, a ispod kožne jakne nazirale su se snažne mišiće. Lice mu je bilo oštro.

Prašina, koja je celog dana ispunjavala vazduh, prekrila mu je kožnu jaknu i šešir, pa su postali jednolično sivi.

Šake su mu bile snažne, sa čvrstim, dugim prstima.

Holidej je tek sada primetio da neki momci nimalo ne liče na kauboje. Pre bi se moglo reći da su neki avanturisti u potrazi za zlatnom žicom, kakvih je u ovim krajevima bilo još dosta.

Mora da je Timoti bio u velikoj nevolji, pomislio je, kada je morao da angažuje ovo društvo.

A da nisu imali pojma o poslu za koji su bili unajmljeni, to je bilo očigledno.

— Danere — progovorio je Vels — šta to vas trojica imate pod šeširima, osim najružnijih glava koje sam ikada video u Novom Meksiku?

Daner je pocrvèneo i nekoliko puta zatreptao očima.

On je bio snažan čovek, jakih i mišićavih ruku koje su se u ovom trenutku lagano primakle drškama koltova, što su mu visili nisko niz butine.

Lice mu je zaista bilo ružno, razbijena nosa i sa puno ožiljaka. To lice je kazivalo da njegov vlasnik ne bi mogao da se nazove mirnim čovekom. Morao je proći kroz nebrojno okršaja, da bi ovako izgledao.

I, upravo sada, na tom licu se pokazao gnev. Onda se iskrivilo u ružnu grimasu, ako je to više još uopšte bilo mogućno.

— Šta mogu, predradniče — isceriо se. — Pogrešio sam. Zar postoji čovek koji nikada ne greši?

— Ne postoji. Ali, vas trojica ste posebno talentovani. Još nikada niste uradili ono što treba. Mislim da više ne možete biti od koristi ovom ranču.

Kauboji, koji su se nalazili u blizini, povukoše se prema ogradi korala.

Očigledno, bilo im je poznato to držanje njihovog predradnika, taj njegov ležeran stav i tihi glas koji su više ličili na pretnju, nego na opomenu.

Silver, snažan čovek, visok punih šest stopa, koraknuo je napred i ljutito isturio vilicu.

— Šta to reče, Druri? — upitao je ironično. — Hoćeš da nas otpustiš, a? I to samo zato što smo uterali bika u pogrešan obor? Da nisi malo preterao?

— Da sam samo malo zakasnio, „herford" bi bio gotov Silvere! A i ne otpuštam vas samo zbog toga. Sećate li se onog dana kada je jedan od vas pucao u vazduh, s namerom da natera krdo preko gazа?

Daner se zacerekao, a Vels Druri je bukvalno zaškrgutao zubima. Ipak, i dalje je razgovarao sa Silverom.

— Sećaš li se koliko su milja pretrčala preplašena goveda, pre nego što smo ih zaustavili?

Silver je ćutao, ali nije sklanjao ruke iz blizine revolvera.

— A ti Biknere — obratio se Vels drugom kauboju. — Sećaš li se kako si sinoć izgubio one dve krave, koje su pale niz ponor Apača Rokа. A gde je onih pet koje si, tobož, pripojio krdu, kad smo stigli na pijacu, u subotu uveče?

Na kraju se obratio Daneru:

— A da bih nabrojao sve tvoje svinjarije Danere, bio bi mi potreban ceo dan. Eto, zbog toga vas otpuštam.

Sada je Daner koraknuo napred.

— Uzeo si nas na zub još onda kad nas je gazda doveo ovamo, Druri. Ne brini, odmah smo primetili kako si ljubazan. Smeta ti što smo rudari! Nismo ti, valjda, dovoljno otmeni?

Poljanom se razlegao smeh.

— Nemam ništa protiv rudara Danere, ali ne trpim glupe i neradne ljude.

— Misliš li time na mene, vrednice?

Druri je primetio kako ga hvata dobro poznato osećanje vreline, koja mu se penjala uz potiljak. Jedva se uzdržavao da ponovo ne pobesni. Toliko puta su ga ovi ljudi dovodili do besa. Kao da su namerno želeli da ga nerviraju.

— Ja ti samo kažem da si otpušten — rekao je.

— To ćemo tek da vidimo — preteći se umešao Silver. — Nisi nam pružio šansu. Od kako smo ovde, trudiš se da nam zagorčaš život!

— To nije istina. I ti to znaš. Nikada u životu nikome nisam pružio više šansi i nikada nisam sreo ljude, koji su bili toliko nekorisni kao vas trojica. Ali, nije stvar samo u neznanju. To, takođe, znaš!

— A u čemu je stvar, pametnjakoviću! — dobacio je Daner.

— U tome što nije prošao dan, a da se niste zakačili s nekim na ranču. Mislim da će za sve nas biti mnogo bolje da vas trojica odete. To je sve što sam imao da kažem.

— Tu si se malo prešao. Zaboravio si da je nas zaposlio Tim Tejn. Prema tome, on jedini može i da nam otkaže. Je li tako Silvere?

— Aha, tako je — cerekao se Silver.

— U to se nemojte mnogo uzdati, momci — rekao je Druri, a lice mu je postalo tvrdo. — Uostalom, nemam nameru da gubim vreme sa vama. Bilo bi bolje da krenete i to smesta.

Dok je trajao ovaj razgovor, treći član ovog trija, Bikner, stajao je malo po strani.

Vels još nije ni dovršio rečenicu, kada se Bikner mašio revolvera.

Krajičkom oka Vels je primetio taj pokret i okrenuo se njemu, vali je već bilo kasno da dohvati svoj kolt. Zastao je sa rukama napola spuštenim niz bedra.

— Što već jednom ne začepiš ta svoja velika usta, Druri? Tvoje zavijanje je gore od ovog vetra. Prevršio si meru — siktao je Bikner.

Međutim, iako je bilo jasno da će već sledećeg trenutka biti izrešetan, Druri je imponovao svojom hladnoćom.

Kada se okrenuo Bikneru, na prostranoj livadi sve se pretvorilo u muk.

Vels se nasmejao.

— Upravo sam i čekao da neko od vas započne tu pesmu. Hajde, počni, momče!

— Imam vremena. Ti si ionako izbačen iz stroja — cerekao se Bikner.

Nekoliko jardi, po strani, stajala je grupa kauboja sa ranča „Veliko T". Napeto su posmatrali šta se zbiva.

Krupni, snažni Bak Tilton najbolji kauboj na ranču, sav se ukočio od iznenađenja. Već ranije je gledao Velsa Drurija u sličnim situacijama i znao je da ovaj neće jeftino prodati svoju kožu. Ali, činilo mu se da sada nema šansi.

Međutim, desilo se nešto potpuno neočekivano.

Siguran u sebe i ohrabren prisustvom svojih kompanjona, Bikner se lagano povio napred i povukao obarač.

Tog trenutka kolt mu je bukvalno izleteo iz ruke, a tek tada se čuo prasak.

Kao zvečarka u napadu, tako je poleteo Velsova pesnica.

Pogodio je iskeženog Biknera posred lica. U trenutnoj tišini koja je nastala, samo se čuo taj tupi udarac.

Bikner je bio bačen na zemlju takvom silinom da su mu se noge premetnule preko glave.

Ostao je da nepomično leži u prašini.

— Pazi, Velse! — odjeknuo je uzvik odnekud sa strane. Bio je to Dok Holidej kome je sada Vels dugovao život.

Ali, upozorenje gotovo da i nije bilo potrebno. Daner koji se upravo spremao da se baci na Velsa, nije bio dovoljno brz.

Kada je Bikner pao, predradnik se okrenuo brzinom munje i ispružio pesnicu.

Daner je bukvalno naleteo na nju. Zateturao se, a to je dalo vremena Velsu da se uspravi. Njegov sledeći udarac je pogodio Danera pravo u bradu.

Daner je klecnuo i koraknuo nazad, a tog trenutka je Vels osetio kako ga je nečija pesnica promašila za dlaku. Samo mu je očešala uvo.

Svi su bili iznenađeni Silverovom brzinom. Delovao je tromo i trapavo. A ovo je bio udarac i skok profesionalca, čoveka koji je pečen za ovakve prilike.

Trgnuvši se za trenutak, Vels je izgubio ravnotežu. Međutim, već u sledećem sekundu se uspravio i snažnim zamahom noge pogodio Silvera u stomak.

Ovaj momak ume da se tuče, pomislio je Dok, koji je iz prikrajka posmatrao tuču. Njegovu malopređašnju intervenciju niko još nije shvatio. Svi su bili zaokupljeni onim što se upravo dešavalo na poljani, pretvorenoj u borilište. Niko sad nije imao vremena da se zapita, kako je to odjednom odleteo Biknerov kolt, kada Vels Druri nije ni dotakao svoj.

U međuvremenu Vels Druri je uspeo da predahne, da se pribere i suprotstavi ponovnom napadu Danera koji je priskočio u pomoć Silveru, dok se ovaj previjao od bolova.

Da je imao vremena Vels bi morao da prizna, da se našao u nezavidnoj situaciji. Morao je sam da se suprotstavi dvojici snažnih momaka, od kojih je jedan bio pravi gorostas.

Iako je bio prilično zamoren, nekako je uspeo da i Daneru zada nekoliko snažnih udaraca.

Međutim, nije bio dovoljno oprezan.

Samo što se uspravio, odjednom je osetio kako ga s leđa stežu dve gvozdene ruke...

Daner nije gubio vreme.

Poleteo je na Velsa koga je Silver čvrsto držao. Mlatio ga je nemilice gde god je stigao. Njegova pesnica nisu izostavile ni santimetar Velsovog lica.

Vels je već osećao kako mu se muti pred očima, a tada je, poslednjim atomom snage, gurnuo laktove u Silverov stomak.

Džin je jauknuo i pustio ga.

— Zgrabi ga ponovo, Silvere! — povikao je Daner, osećajući da im je do pobede trebalo još samo malo.

Međutim, sada se i Vels Druri sasvim povratio. Obasuo je Silverovo lice pravom bujicom snažnih udaraca i potpuno ga onesposobio.

Kada se okrenuo prema Daneru, ličio je na živi orkan, koji briše sve pred sobom.

Prava kiša udaraca sjurila se na Danerovo lice i pretvorila ga u krvavu mrlju.

Daner se opirao, ali je izgubio tle pod nogama. Opružio se u prašini koliko je dug i više se nije ni pomakao.

Dišući teško i brišući krv sa ugla usana, Vels se ponovo okrenuo prema Silveru koji je klečao, držeći šake na licu sa kojeg je lila krv.

Vels mu se približavao, želeći da mu zada završni udarac.

Zastao je u pola zakreta.

— Hej, šta vi radite ovde? — upitao je Doka Holideja, a sve oči se okrenuše u tom pravcu.

— Upravo sam imao čast da prisustvujem dosta zanimljivoj predstavi — odgovorio je Dok.

— Ne vidim šta je tu zanimljivo.

— Možda se to i ne vidi, ali, ipak je zanimlijvo.

— Čekajte, čekajte! Da niste vi to... malopre... ono sa Biknerovim koltom?

Dok Holidej se teatralno naklonio podigavši šešir.

— Imao sam čast...

— Ne benavite se! To nije nimalo smešno, ni veselo.

— Nešto je veselije, nego što bi bilo da nisam malopre naišao.

— Vi hoćete da kažete, da...

— Velse!

Taj autoritativni poziv, koji je u isto vreme zvučao i kao opomena dopro je iz grupe jahača, koji su se u galopu približili kaubojima.

Na čelu grupe je bio vlasnik ranča, Timoti Tejn. Došao je neprimećen, jer je pažnja svih prisutnih bila zaokupljena malopređašnjom tučom.

Timoti Tejn nije krio da je ljut.

— Šta se to događa Velse? Zašto si pretukao tog čoveka? — zapitao je i tog trenutka se činilo da vidi samo svog predradnika.

Vels je pogledao Silvera, a zatim skrenuo pogled prema ljutitom Tejnu.

Onda je slegao ramenima i polako krenuo prema Silveru, zadao mu onaj udarac, kojim je malopre nameravao da završi tuču. Taj udarac je odbacio Silvera pravo pred Tejnovog konja.

— Otpušten si! — povikao je Tejn glasom oštrim kao sečivo noža.

Posle ove njegove rečenice, zavladala je mukla tišina.

Još uvek teško dišući, Vels je prišao mestu gde mu je ležao šešir, koji mu je spao za vreme tuče.

Podigao ga je i njime otresao prašinu sa odela. Sa obraza na kome je nedostajalo parčence kože, curio mu je tanak mlaz krvi.

Levo oko mu je bilo natečeno i modro, a usna rasečena i naduvena.

S osmehom je pogledao na tri svoja protivnika, a onda se obratio gazdi.

— Zar ne želite prvo da čujete šta se dogodilo?

— Video sam šta se dogodilo. Takođe sam video, da je ceo posao prekinut zbog toga što moj predradnik nije imao druga posla nego da premlaćuje moje kauboje.

— Kauboje? Nisu ni nalik na kauboje. Doduše, možda bi odgovarali nekom poslu, ali samo onom za koji nije potrebno nimalo mozga — dobacio je Vels.

— Njih sam unajmio ja da budu kauboji na ovom ranču i ti nemaš nikakva prava da postupaš s njima ovako, ma šta oni učinili.

Pokazao je rukom prema trojici premlaćenih.

— Pogledaj ih samo...

Zatim se okrenuo oko sebe i rukom pokazao na okupljene kauboje.

— Pogledaj samo svoje ljude. Umesto da rade, svi stoje i gledaju šta se ovde dešava. Ti im priređuješ predstave u kojima oni, naravno, uživaju.

— Ja obavljam poslove brže nego što je to iko uspevao na ovom ranču — odvratio je Vels nemarno sa tvrdoglavošću dvadeset petogodišnjaka. — Zar nije to ono što vas jedino zanima?

Tejn je odmahnuo rukom.

— Da i to je tačno, ali, od kako si ti na ranču... — Tek tada je primetio Doka Holideja koji je stajao po strani spremajući se da pođe. — Ej, koga to vidim? Otkun tebe nanese vetar, Dok?

— Tu si u pravu. Stvarno me je naneo vetar. Ali, ovde sam zatekao pravi tornado. Moram ti priznati da je bilo zanimljivo.

— Video sam. Uzjaši konja, pa hajde sa mnom do kuće. Kuda si to krenuo?

— Videću — nasmešio se kockar, bacajući se u sedlo.

Vels Druri je uhvatio uzde svoga konja.

— Znači, vi ste mislili ozbiljno, kada ste rekli da sam otpušten? — obratio se Tejnu.

Tejn je klimnuo glavom.

On je bio krupan čovek, srednjih godina, a kosa mu je već bila sasvim seda. U očima mu je bio neki zagonetan izraz, ali nije bilo sumnje u ono što je rekao. On je to stvarno i mislio.

— Ostao bih ovde do večeri, ako nemate ništa protiv — rekao je Vels. — Započeli smo sa žigosanjem i želeo bih da posao privedem kraju. Posle toga, odlazim. Hteo bih da ostavim za sobom čist posao.

Tejn kao da se malo pokolebao.

— To je sasvim fer ponuda Velse i veruj mi da znam da je cenim. Znaš, možda sam bio suviše... možda...

Vels ga je prekinuo podigavši ruku.

— Ne, neka ostane onako, kako ste rekli. Vi ste u pravu bar u jednoj stvari. Dobar predradnik ne uleće lako u tuču. Mislim da je najbolje da odjašem.

Okrenuo se i pokazao glavom na trojicu kauboja.

— Samo još jedna stvar, gazda. Dok ne završim posao, ne želim da mi se ova trojica motaju oko nogu.

Doku nije promakao kako se Tejn namrštio, i pitao se, šta li se to od-

jednom dogodilo sa njegovim starim poznanikom.

Tejn je klimnuo glavom prema Baku Tiltonu.

— Povedi ih u baraku i postaraj se da im se pregledaju i srede te ozlede. Bak. Ne verujem da će danas biti sposobni za bilo kakav posao.

Zatim se ponovo okrenuo Velsu:

— Još nešto Velse?

Vels je odmahnuo rukom. Onda se obratio kaubojima.

— O kej, momci. Kasej, Drigo, pomozite Baku da ovu trojicu smesti u baraku. Klint, Preston i Dil neka preuzmu njihov posao. Ramer, Evans i Godard neka odjašu na severne pašnjake i doteraju odande poslednje krdo za žigosanje. Vi ostali, pođite sa Pablom nazad i nastavite ono što ste započeli.

Nekoliko trenutaka je gledao za kaubojima, koji su smesta pohitali da izvrše njegove naredbe, a zatim se uputio svome konju.

— Velse! — pozvao ga je Tejn.

— Da, gazda? — zastao je.

— Žao mi je...

Vels se lukavo nasmešio.

— Aha... i meni.

Mahnuo je rukom u znak pozdrava, a zatim uzjahao i požurio za svojim ljudima.

Tejn je nekoliko minuta zamišljeno gledao za njim, a onda je naglo okrenuo svoga konja.

— Šteta... — rekao je. — Hajdemo Dok. Ti si ga spasao kako sam čuo.

— Kad pre? — nasmešio se Dok i krenuo za njim.

II

Na farmi je posao nastavljen, kao da nije ni prekidan i već posle pola sata, svi su zaboravili na scenu pored korala, koji je mogla da se završi i vrlo tragično. O onome što se dogodilo, niko nije više mislio. Ili se tako samo činilo.

Dolinom se razlegao mukanje teladi, koja se otimala dok su je vukli prema mestima gde se obavljalo žigosanje, a miris izgorele dlake i kože širio se unaokolo.

Vels Druri je svuda stizao, nadgledao je posao, izdavao naređenja, davao savete i još je nalazio vremena da poneko tele, koje se otelo kaubojima, uhvati i privede vatri na kojoj su se žarili žigovi.

Kad bi ga čovek sada video, ne bi mogao da nađe ni trag malopređašnjeg uzbuđenja i samo su ožiljci i modrice svedočili o tući, koja se odigrala malopre.

Sunce je zalaziol krvavo crveno i svojim zracima bojilo debelu prašinu Novog Meksika, kada je posao završen.

Još nekoliko trenutaka crveni zraci su plamteli za vrhovima udaljenih planina, a onda su i oni ugasnuli.

Izgledalo je kao da je cela priroda odjednom prevučena jednoličnim sivilom. Postalo je nekako tiše i hladnije, a sa zalaskom sunca i poslednje goveče je bilo žigosano.

Odredivši četiri čoveka, koji će na sebe preuzeti noćno dežurstvo, Vels je lagano pojahao prema rančerskoj kući.

Zvezde su već svetlele na nebu kada je sa ljudima ujahao u dvorište kojim se širio primamljiv miris kuhinje.

Pošto se umio i obrijao, seo je da pojede svoj poslednji obrok na ranču „Veliko T". Na neki način je osećao da mu je žao što će napustiti ljude sa kojima je radio već preko sedam meseci.

Većina tih ljudi bila je starija od njega, ali su svi odlično radili pod njegovom komandom. Bilo mu je žao što ih ostavlja.

Posle večere je otišao do svoje sobe na levom krilu velike rančerske kuće. Bilo mu je potrebno svega nekoliko minuta da se spakuje.

Nije imao mnogo stvari, ali mu je sve bilo čisto i uredno i uvek spremno za put. On je bio od onih ljudi koji ne trpe nemarnost i prljavštinu. Zato mu sada pakovanje nije predstavljalo nikakav problem.

Uostalom, to nije bio nov posao za njega. Često je prelazio sa jednog mesta na drugo.

Sa torbama prebačenim preko ramena izašao je iz sobe i zastao na vrhu stepenica, koje su vodile na verandu ispred rančerske kuće.

Okrenuo se i još jednom osmotrio mesto koje mu je, za protekli meseci, bilo dom.

Dom!

Bilo je to malo čudna reč, kad se primeni na malu sobicu golih zidova u kojoj je čovek umirao od vrućine leti, a smrzavao se zimi kada danu ledeni vetrovi preko ravnica Novog Meksika.

Ipak, to mesto mu je najviše ličilo na dom od svih koje je do tada poznavao i voleo je da ga tako zove.

Pošto je napustio kuću u Misuriju u kojoj je živeo, njegov život se sastojao od večitog lutanja i seljakanja. Bilo mu je potrebno pet punih godina da stekne posebnu sobu koja se obično dodeljivala predradniku.

A pet godina predstavljaju dug vremenski period za čoveka kome je to skoro petina života. Ipak, mu je, na neki način, godilo kada pomisli na taj, kako je shvatao, svoj uspeh.

Međutim, večeras u njemu nije bilo takvog osećanja.

Posegao je rukom u džep i izvukao duvankesu. Zavio je cigaretu i, povukao nekoliko dimova. Ali, ni to mu nije pomoglo.

Ćutke i zamišljeno posmatrao je nebeski svod načičkan bezbrojnim zvezdama.

Ponovo je polazao na put. Iza sebe nije ostavljao ništa i nije znao šta ga čeka negde daleko... Najverovatnije će to opet biti novi ranč i novi ljudi.

Protrljao je rukom obraz i nasmešio se bezvoljno. Setio se kako mu je prvi rančer kod koga je radio kad je video kako mu je ukrotio konja, koji mu je dotad ubio tri čoveka, rekao: „Još nisam video čoveka sa takvim temperamentom, tako žestokog".

Bilo je to pre pet godina. Napunio je tek dvadeset. Od tada se nije mnogo promenio. Večeras bi voleo da jeste.

Doduše, znao je mnogo više o kravama i konjima, ili o mestima na kojima se može pronaći nova ispaša, ali njegov temperament nije mogao da se izmeni. Bio je isto tako nagao i nepredvidljiv kao i ranije.

Prekinuo je da razmišlja na tu temu i uzdahnuo. Čovek ne može izbeći svojoj sudbini.

U stvari, prekinuo ga je u razmišljanju bat nečijih koraka.

Naglo se okrenuo i napregnuo oči da vidi ko se to približava kroz tamu.

— Da? — javio se prvi.

Bio je to Lu Mails, jedan od kauboja. Zastao je pored njega.

Gospodin Tejn me je poslao da te pitam, hoćeš li doći do njega, Velse? — rekao je službeno Lu.

— Aha. Doći ću.

Okrenuo se i pošao prema vratima rančerske kuće, ne osvrnuvši se više za sobom.

Pred kućom su se sakupili gotovo svi ljudi sa ranča. Želeli su da se pozdrave s njim.

Rukovao se sa svakim. Nije mogao da sakrije zadovoljstvo što je na njihovim licima pročitao da će im nedostajati.

Samo u jednom trenutku je poželeo da ostane. Ali, samo u jednom trenutku.

Pored prečke za vezivanje konja stajao je Bak Tilton. Velsov konj je bio istimaren tako savesno, da mu se dlaka prosto sijala. Bio je osedlan i sve je na njemu bilo spremno za put.

— Mislio sam da bi bilo dobro da ti pripremim konja za put, dok se ti pakuješ — rekao je Tilton malo zbunjeno. — Znaš, taj tvoj konj je vrlo nezgodne naravi, pa niko drugi nije želeo da mu priđe.

Taj neočekivani gest je dirnuo Velsa.

— Hvala ti Bak. Bogami, sada zaista izgleda kao pravi konj. Zar nisam u pravu?

Pošto je prebacio torbe preko sedla, Tilton mu je pružio ruku.

— Zbogom, Velse — rekao je. — Bilo je lepo jahati s tobom.

— Adios, Bak. Možda ćemo se opet sresti.

Onda je konačno prišao vratima rančerske kuće. Zakucao je.

Na sredini sobe je stajao Tejn, a nešto dalje za stolom na kome su bile poređane karte sedeo je Dok Holidej. Bilo je očigledno da im je Vels prekinuo igru.

Vels je klimnuo glavom Tejnu, a zatim se obratio Doku.

— Vi ste mi danas spasli život, mister. Hteo bih da vam zahvalim. Da nije bilo vas...

— Nije potrebno, momče. Ko zna, možda ćeš imati priliku da mi to vratiš...

Tejn ga je prekorno pogledao, a Dok se pravio da to ne primećuje.

Dok nije često navraćao kod Tejna. Ali navraćao je. Jer, ma kako bio dobar rančer, Tejn je pre svega bio strastan kockar. A kad bi se njih dvojica našla negde gde su bila još dvojica, po pet dana nisu napuštali sobu. Ovo sada bilo je samo predigra. Još se nijedan od njih nije dobro zagrejao. Tako je obično bivalo uvek. Samo što se sada u atmosferi događalo nešto, što Dok Holidej još nije umeo da objasni.

A nije se mnogo ni trudio. Našao se slučajno kod Tejna, pa je želeo da se tako i završi ovaj susret.

Tejn je pošao da isplati Velsa. Ali, pored njegove plate bilo je tu još pedeset dolara.

Vels je znao šta je rančer imao na umu. Ovih pedeset dolara je značilo, da je želeo da ga nagovori da ostane na ranču. Bio je i sam prosto iznenađen, kada je otkrio da on to više uopšte ne želi.

A kada je progovorio, Tejn mu je stvarno ponudio da opet prihvati posao predradnika i to sa povećanom platom.

— Ja ranije nisam znao šta se odigralo tamo kod korala, Velse. Malopre mi je rekao Tilton kako te je Bikner izazvao i da si morao onako da reaguješ.

— Žao mi je mister, ali više ne mogu da se vratim.

— Onu trojicu ću premestiti na drugi posao... ako ti to želiš. Neće ti više smetati. Mislim da zaista nije dobro, kada gazda i predradnik ne sarađuju...

— Da, i ja tako mislim.

— O kej, bila je to moja greška Velse. A sada, hoćeš li da se vratiš? Ja uskoro moram na put. Povešču i onu trojicu da ti ne smetaju ovde. A u tebe imam poverenje. Znam da će ranč biti u redu.

— Žao mi je gazda. Osim toga, nekako... ponovo želim na put, da opet osetim pesak u čizmama.

Tejn je uspeo da savlada bes, ali se to, ipak, čitalo na njegovom licu.

— Kako ti kažeš, momče. Samo da znaš, u svako doba posao te ovde čeka.

— Hvala, gazda. Umeću da cenim vašu dobru volju.

— Kuda sada nameravaš?

Vels je pogledao u daljinu prema brdima, čiji su se vrhovi crneli nasuprot svetlijem nebu u pozadini.

— Mislim da još nisam odlučio.

— Možda ćeš se vratiti u Misuri? Mislim da si odande došao?

— Aha.

Nije želeo da kaže, da više ni u Misuriju nije imao nikoga.

— Zbogom, gazda. Zbogom, mister — pozdravio je Doka, koji je mešao ostatak karata.

— Srećno Velse... I ne zaboravi, u bilo koje vreme — rekao je Tejn.

— Aha... u bilo koje vreme — promrmljao je Vels zatvarajući vrata za sobom.

III

Mesec je već bio prešao jednu trećinu svoga puta po nebeskom svodu, kada je Vels Druri ujahao u glavnu ulicu Piketa.

Već tri dana je lutao okolinom ne bi li nabasao na neki ranč kome bi bila potrebna radna snaga. Ali, sve je bilo uzaludno.

Malo ga je to začudilo, ali čim bi pomenuo ime vlasnika ranča na kome je dotad radio, svi su odustajali od razgovora o poslu.

Nekako, ni sam nije znao zašto, odjednom je i sam postao ravnodušan. Uostalom, čim se udaljio od ranča „Veliko T" nestalo je svake žurbe i već petnaestak milja je jahao laganim kasom i sa nemarnošću čoveka kome se nikuda ne žuri.

Grad Pikert nije često viđao Velsa Drurija za vreme ovih sedam meseci, koje je proveo na ranču „Veliko T".

Vels je bio čovek koji nije voleo gradove i uvek se bolje osećao u prirodi.

Ipak, i onih malo poseta koje je učinio gradu ostali su u sećanju njegovim stanovnicima, iako on to nije želeo.

Sada je upravo jahao pored štale ispred koje je jednom imao prilično žestok obračun sa dvojicom tipova iz Albukerka. Zatim je prošao pored kockarnice koja je u to vreme obično bila puna rudara iz obližnjeg rudnika, a s njima, takođe, nije imao najbolje iskustvo.

Međutim, ove večeri Druri nije želeo nikakve nevolje.

Upravio je svoga konja prema centru grada, ka velikom salunu koji je nosio naziv „Francuska palata". Ni sam nije bio načisto da li želi da popije nešto, ali je osećao da bi, na neki način, trebalo da kaže zbogom Piketu, „Velikom T" ranču i ljudima koje je poznavao. A činilo mu se da bi se najbolje oprostio sa svima ako popije jednu veliku krigllu piva među njima.

Jezikom je liznuo suve usne i odjednom osetio neodoljivu žeđ.

Poterao je konja prema prečki za vezivanje, a zatim sjahao.

Još uvek je bio zauzet vezivanjem konja, kada je visok, krupan čovek, sa šerifskom zvezdom na grudima izašao na vrata saluna i doviknuo nešto nekome, ko se nalazio unutra.

Vels se popeo na verandu i zastao. Poznavao je toga čoveka, Toda Maloja.

U sledećem trenutku, na vratima se pojavila bikovska figura šerifovog pomoćnika, koji je vukao jednog onesvešćenog čoveka, držeći ga za okovratnik.

Letimičan pogled koji je Vels uspeo da baci u salun između dva pokreta vratnica, bio je dovoljan da shvati da se unutra odigrala tuča i to ne mala. Jedan sto je bio polomljen, a pod je bio pun ostataka čaša i flaša.

— Prebaci ga preko nečijeg konja, Ede — rekao je čuvar zakona. — Nećeš valjda vući toliku mrcinu skroz, do kancelarije.

Tek tada je pogledao Drurija. Zastao je i ukočio se.

Vels je klimnuo glavom i dotakao prstom obod šešira.

— ... veče šerife!

— Druri — prišao mu je šerif i glavom pokazao vrata saluna. — Ovo liči na neku od tvojih predstava. Ulaziš li u salun?

— Ovoga časa.

— Aha ... sad mi je jasno zbog čega nisi bio umešan u ovu tučnjavu.

Vels se malo trgao, a zatim odbrusio:

— Zahvaljujući toj činjenici sada nisam dužan da slušam tvoju vakelu, šerife.

Predstavnik zakona je zakačio palčeve za opasač sa revolverima.

— Nisam baš siguran, Velse. Bojim se da se ipak varaš. I ne zaboravi, Ed i ja dolazimo na svaki poziv.

— Znam da ste žustri i ne zameram vam.

— I nemaš pravo. Postavljeni smo ovde da grad čuvamo od bitangi i probisveta, a i on takvih momaka brzih pesnica, kakav si ti.

Vels je progutao knedlu, ali nije odgovorio.

— I znaj — nastavio je šerif, očigledno oran za svađu — sada praktikujem da takve pomilujem drškom moga kolta, čim primetim da žele da prave gužvu. Tako je bolje. Bar ih sprečim da demoliraju salun.

Prekinuo je i pokazao glavom na onesvešćenu priliku koju je Ed prebacivao preko jednog konja.

— Ovaj je stigao u grad pre nepuna dva sata. Nikada ranije nije bio u Piketu, a odmah je počeo da traži svađu. Rekao je da su karte bile obeležene i napravio je prilično džumbus. Ed ga je smirio samo jednim udarcem.

Znalačkim okom Vels je osmotrio zamenika šerifa. Bio je krupan i snažan. Očigledno, bio je dodatak zakonu kao garancija njegove efikasnosti.

Onda se obratio šerifu.

— Nema potrebe da se mnogo uzbuđuješ zbog mene, šerife. Hoću da svratim samo na neko piće... za oproštaj.

— Oproštaj?

— Napuštam ovaj kraj.

— Šta, zar više nećeš raditi na „Velikom T"?

— Neću.

— A zbog čega je pukla tikva, ako se sme znati?

— Zbog tuče — nasmešio se Vels lukavo.

— To me nimalo ne iznenađuje — izjavio je Maloj.

— Nisam ni mislio da će te iznenaditi, šerife. Mogu li sada da uđem i popijem svoje piće.

— Ne pokušavaj da se zavitlavaš sa mnom, momče. I zapamti, ja lično nemam ništa protiv tebe. Ti bi mogao da budeš solidan momak, samo da ti nije te proklete naravi.

Okrenuo se prema svom pomoćniku, koji ga je čekao i dobacio preko ramena Velsu.

— Nisam želeo da budem grub prema tebi Velse, naročito uoči tvog odlaska. Ali, i sam znaš koliko si nam glavobolja zadavao.

Vels je slegao ramenima, a šerif je mahnuo svom zameniku.

— Hajdemo, Ede. Treba da smestimo tog lepotana u ćeliju pre nego što se osvesti. Nešto je mnogo prgav, pa je bolje da ga spakujemo.

Vels Druri ih je posmatrao dok su išli ulicom. Taj šerif zaista nije bio loš momak. A mogao je da razume i njegov odnos prema sebi. Mora biti da mu je već dosadilo da stalno ulećе u gužve i smiruje galamdžije i kavgadžije da bi od Piketa napravio miran grad, bar koliko-toliko.

Nakašljao se malo kao da odgovara svojim vlastitim mislima i ušao u salun.

„Francuska palata" je bila velika i prostrana građevina. A sala u kojoj se točilo piće bila je zaista ogromna, čak i za pojmove ovakvih rudarskih oblasti, gde nije trebalo

razmišljati o mušterijama. Njih je uvek bilo na pretek.

Ipak, prostor je bio iskorišćen do poslednjeg santimetra. Stolovi za faro, rulet, za kocke i poker bili su znalački porazmeštani.

Na jednom kraju šanka nalazio se klavir za kojim je sedeo mršav čovek, koji je često i sa ponosom voleo da priča kako je nekada bio profesor muzike.

Sam bar se pružao celom dužinom prostorije, ali uprkos tome činilo se da je prekratak, jer se ispred njega uvek tiskala masa ljudi željnih da popiju svoj redovni viski.

Odnekud je do njega doprlo: „Kupujem".

Pogledao je prema stolu za kojim se igrao poker. Tačno prema njemu, sedeo je Dok Holidej sa kartama nekako sklopljenim u rukama. Na njegovom licu nije se moglo pročitati nikakva emocija. Bilo je metalno, mirno. A pred njim, već se uzdizala prilična gomila novca.

Vels nije imao priliku da ga pozdravi jer su Dokove oči bile prikovane za karte.

Zato se ponovo okrenuo šanku, a oko uglova usana pojavio mu se slab trag osmeha. Tamo je ugledao Danera, Silvera i Biknera.

Trio se nalazio na drugom kraju šanka. Izgledalo je da su momci zabavljeni razgovorom sa nekim čovekom koga Vels nije poznavao.

Shvatio je da ga zbog gužve ova trojica nisu videla i njegov prvi impuls je bio da se okrene i napusti salun. Bilo mu je dovoljno gužve za jedan dan.

Međutim, predomislio se. Konačno, zbog čega bi otišao, zapitao se. I njima trojici verovatno nije do gužve.

Namrštio se i pogledao ih još jednom.

Lica su im bila modra i natečena. Bilo mu je jasno da dvadeset dolara što im je Tein dao za lekara, nisu bila upotrebljena u tu svrhu.

Jedino je Bikner bio nešto manje natečen, jer je njega Vels izbacio iz igre već prvim udarcem. Ali je zato Daner izgledao vrlo jadno. Oba oka su mu bila poluzatvorena, a kapci crveni i podbuli. Isto tako, i nos mu je bio natečen i pocrveneo.

Ipak, uprkos tim ozledama, Daner je izgledao čio i sasvim oporavljen. Velsu je bilo jasno da je to moguće no kod nekog ko je toliko snažan i izdržljiv.

Naručio je pivo i pijuckao lagano sledećih desetak minuta. Uto mu je prišla jedna od barskih lepotica i sa očaravajućim osmehom na licu, zamolila ga da joj naruči piće.

Vels je pogledao podigavši obrvu. Onda je odmahnuo rukom, što je značilo da treba da ga napusti. Devojka nije mnogo razmišljala. Očigledno, imala je iskustva i za ovakve prilike.

Konačno je popio svoje pivo i naručio drugo.

Prošlo je prilično vremena, dok nije postao svestan obesnog smeha koji je do njega dopro sa drugog kraja šanka.

U prvo vreme nije obraćao pažnju na ponašanje one trojice, čiji je smeh sada sasvim dobro raspozna-

AVANTURE
LEGENDARNOG ŠERIFA

VAJAT ERP

★ IZLAZI SVAKOG 3. U MESECU ★

★ KOD VAŠEG PRODAVCA NOVINA ★

vao i to pojedinačno .Ove večeri je želeo da ostane sam sa svojim mislima i da pokuša da napravi plan, bar za sutrašnji dan.

Ali, smeh je postajao sve glasniji i on se nagnuo napred da u ogledalu pokuša da vidi šta se tamo dešava.

Nije se nimalo iznenadio. Trio sa „Velikog T" ranča je bio u svom najboljem raspoloženju i akciji. Izgledalo je da su rešili da se zabave sa čovekom koga je Vels primetio za barom, još kad je ušao u salun. Sada je jasno mogao da vidi njegovo lice.

Čovek je bio mali rastom. Bio je debeo i nije mogao imati više od tridesetak godina. Stajao je leđima naslonjen na šank, dok su mu Silver i Daner stajali nekako postrance. Bikner je stajao ispred njega. Na licu mu je titrao sadistički osmeh.

Daner je, naravno, bio voditelj predstave.

U prvom trenutku, Vels je poželeo da okrene glavu i da ih više ne gleda. Ali, kad mu je pogled ponovo pao u ogledalo, učinilo mu se da je sreo oči Doka Holideja.

Samo za sekundu u Dokovim očima je video da je i njemu dosta onoga što se dešavalo za šankom, iza njegovih leđa. Jer, sto za poker je bio postavljen malo ukoso od bara, ali dovoljno blizu da ništa, što se tamo dešavalo, nije moglo da promakne nekome ko je bio vešt da u isto vreme prati tri stvari, kao što je to bio Dok Holidej.

Znači. tamo se dešava nešto nepošteno, pomislio je Vels, koji je tako protumačio Dokov pogled.

Pogledao je još jednom na drugi kraj šanka.

Daner je upravo izvukao revolver iz futrole i prineo ga čovekovom licu. Odmicao ga je i približavao iznenadnim pokretima, a jadni čovek je bio sav pozeleneo od straha. I svaki put kad bi se cev revolvera približila njegovom licu čovek bi poskočio, uz neko nejasno šištanje, koje mu se, umesto glasa, izvijalo iz grla.

Izgledalo je da je to lupeže izvanredno zabavljalo, jer su se treslі od smeha kao da je posredi neka veoma uspela šala.

Međutim, čovečuljak je izgledao kao da će se svakog trenutka srušiti.

Daner je lagano prelazio revolverskom cevi preko njegovog lica, a čovek se još samo slabo trzao kad god bi hladna cev dotakla njegove obraze.

Vels je spustio pogled na svoju čašu rešen da se ne upušta u sukob. Konačno, to se njega nije ticalo. Kako je sada stvar izgledala, nije se činilo da će ove barabe povrediti čoveka. Još do malopre razgovarali su dosta pristojno.

A možda je to njihov poznanik, razmišljao je Vels. Što se njega tiče, nikad ga nije video. To je razlog više, da se ne meša u tu stvar.

Poručio je još jedno piće. To je trebalo da bude poslednje, kako je planirao.

Počeo je da razmišlja o tome šta će da radi kada izađe iz saluna, ali

ga je ponovo iz misli trgao grub smeh.

Ponovo se nagnuo napred prema ogledalu.

Mali čovek se sada prosto tresao od straha. Danerova najnovija zabava bila je da mu prisloni cev na uho i da škljocne obaračem.

Sada je u zabavi učestvovalo već dosta gostiju sa strane. Smejali su se i dobacivali Daneru savete. Izgledalo je da je svima bilo milo da gledaju bespomoćnog čoveka kako je postao igračka u rukama beskrupuloznih siledžija. Kao da im je to godilo.

Vels je ispraznio čašu i mahnuo barmenu da želi da plati račun. Zatim je ustao, uzeo svoj „stetson" i pogledao se u ogledalu. Ustanovio je da je prilično bled.

Odmakao se od šanka i bacio još jedan pogled na drugi kraj prostorije.

Nameravao je da odmah zatim izađe, ali ga je nešto u izrazu lica mladog čoveka, zadržalo da zastane.

Neznanac koji je još uvek bio okrenut leđima prema šanku više i nije ličio na čoveka. Njegovo držanje bilo je sličnije ponašanju preplašene životinje, koja je upala u klopku iz koje nema izlaza.

Uzdahnuo je još jednom duboko i pogledao prema vratima. Onda je odjednom čvrsto stegao pesnice i počeo da se probija kroz masu. Primetio je samo da se Dok Holidej malo pomerio u stranu, ali tako malo da je to bilo gotovo nevidljivo.

IV

Prvi ga je ugledao Silver i odmah dao znak onoj dvojici. Svega jedna reč bila je dovoljna da i Daner shvati situaciju i kao munja se okrene prema Velsu.

Osećajući da se nešto nepredviđeno dogodilo, Bikter se instinktivno okrenuo, a ruka mu je kliznula prema dršci revolvera.

Vels Druri je skočio kao panter, odgurnuo ga tako snažno da je Bikner bukvalno uleteo u naručje svoja dva pajtaša.

— Skloni tu pucaljku, burazeru — rekao je Vels nemarno.

Biknerovo lice je potamnelo od navale krvi.

— Prokleti pacove! — ciknuo je Bikner. — Još nikada ni od kooga nisam doživeo ono što sam od tebe danas... Izgleda da te je sama sudbina poslala meni na put. Sada ću ti sve, i to sa kamatom.

— Trebalo je da ispariš odavde čim si nas video, Druri! Sada ti iza leđa ne stoje svi ljudi sa ranča, da te brane — cerekao se Silver.

Vels se pravio kao da nije čuo ovu poslednju upadicu. Umesto toga, nemarno je spustio ruku na dršku revolvera i klimnuo glavom Daneru.

— Ostavi tu pucaljku na mesto, ili je upotrebi — rekao je već sav crven u licu.

Svako ko je čuo ovaj razgovor znao je da je to tek uvod u pravu gužvu. Stalnim posetiocima saluna, nije bilo potrebno posebno čulo da namirišu šta se sprema.

Već sledećeg trenutka oko ove grupice od pet ljudi bio je načinjen prazan prostor. Jedna barska dama je ciknula, ali, to nikog nije uznemirilo. Možda i zato što je delovalo prilično izveštačeno.

Svima je bilo jasno da je dotična dama želela da malo skrene pažnju na sebe i svoju žensku bespomoćnost, isto tako, kao što im je bilo poznato, da je imala priliku da nebrojeno puta prisustvuje revolveraškim obračunima.

— Dakle, hoću li morati da ponavljam? — hladno je upitao Vels.

Daner je nekako tupavo pogledao u kolt u svojoj ruci, a zatim podigao pogled na Velsa.

— Zašto, Druri? — upitao je. — Šta se tebe, do đavola tiče, šta ja radim sa svojim revolverom. Zar baš svuda moraš da zabadaš nos?

— Hoćeš li da ti ponovim još jednom? Ne bih ti to savetovao.

— Slušaj, Druri — rekao je Daner spuštajući polako cev svoga kolta. — Mi smo se lepo zabavljali i ničim ti nismo smetali. Jednostavno si upao i pokvario nam zabavu. Zbog čega?

— Ful — čuo se opet glas Doka Holideja i to je delovalo kao otrežnjenje u tišini, koja je malopre nastala, dok su prisutni čekali da vide rasplet diskusije između Velsa i Danera.

— Tu je i tvoj zaštitnik — nacerio se Daner. — Samo ovoga puta nije u uvali, gde ga ne vidimo.

Dok Holidej nije odgovorio na provokaciju. Na njegovom licu se nije primetilo da je čuo upadicu na svoj račun.

Vels je klimnuo glavom prema malom čoveku.

— Vi sad možete da odete, ako želite, mister. Ove barabe vas večeras sigurno neće uznemiravati. Ne verujem da bi im se to isplatilo.

Drhtavim glasom čovek je nešto promrsio u znak zahvalnosti i uplašeno pohitao da napusti salun. Izgledalo je da je još uvek bio mnogo uplašen.

— Malopre si me pitao, zašto sam se umešao — obratio se Vels Daneru. — Ovo je bio razlog — pokazao je glavom na čoveka, koji je napuštao salun. — Uživali ste da se zabavljate na njegov račun i da pravite budalu od njega. E, meni se to nije dopalo. Sada lepo vrati pištolj na njegovo mesto, Danere i možemo odmah da zaboravimo na sve.

Nasmešio se ljubazno kada je Daner vratio pištolj u futrolu.

— Eto, tako. To je pametno od tebe. Sada, mislim da smo bili dovoljno zajedno za jedan dan, džentlmeni.

Teatralno je dotakao obod šešira i dodao:

— Možda, za ceo život. To je bar moja topla želja. A što se vas trojice tiče, mislim da ćete biti srećni da mi što pre vidite leđa. Kao što bih i ja bio srećan da vidim vaša. Dakle, hajde da se rastanemo bez svađe. Šta vi kažete na to?

— Ah, slažem se, Druri — brzo je upao Silver. — Mislim da smo, možda, ipak malo previše prepadali tog momka. — Nesvesno je prineo ruku svom otečenom nosu. — Čini

mi se da je tvoj predlog sasvim na mestu.

— Šta ti kažeš Danere? — upitao je Vels.

Daner je mrko pogledao ispod oka.

Velsu je bilo jasno da je Danera od akcije zadržavala samo jedna činjenica. On je znao da bi ovde, pred svedocima, morao da prihvati fer borbu, a bio je od onih tipova koji radije napadaju s leđa, kad osete da je protivnik jači. Zato je samo nešto progunđao, što se moglo razumeti kao pristanak.

Vels Druri se sada okrenuo prema Bikneru. Ali, pre nego što je uspeo da progovori, Bikner je zarežao:

— Ne, Druri! Ti i ja još nismo sredili račune.

U salunu je ponovo nastupila napeta tišina, a Vels je odjednom osetio kako ga obuzima nestrpljenje i ljutnja. Prezrivim pogledom je odmerio Biknera i rekao:

— Ovoga puta te neću poštedeti Biknere. Prvim metkom ću ti otkinuti uvo.

— Metkom? Slušaj, Druri, izgleda da ne znaš s kim govoriš.

— Znam da razgovaram s jednim prokletim idiotom, koji nema ni toliko mozga u glavi da zna, kada treba da se povuče. Dok si gnjavio onog momka smatrao si da je to veoma zabavna šala. Međutim, treba da znaš da ovo to nije. Nije šala, Biknere.

— Nego? — nacerio se Bikner.

— Životinja kakva si ti trebalo bi da ima bar instinkt. Ali, ti ni to nemaš.

Ova Velsova izjava nije bila mnogo diplomatska, ali je pogađala u pravo mesto.

Bikner je bio niskog rasta, mada vrlo širokih ramena. Kao većina malih ljudi, bio je prilično kočoperan, čime je, u stvari, prikrivao svoj kompleks.

Danas ga je već jednom pobedio ovaj čovek koji ga je sada ismejavao pred pruepunim salunom. A to je bilo više, nego što je on mogao da podnese.

— Samo da te obavestim, Velse — počeo je da cedi kroz zube. — Ja sam ionako nameravao da ostanem ovde, u Piketu, sve dok se ponovo ne sretnem s tobom i ne izlečim te od tvoje preterane uobraženosti.

— Jel'?

— Da. Tvoj dolazak me je spasao dugog čekanja. A činjenica da si se umešao u našu privatnu zabavu doprinosi tome, da te sredim i to što pre.

— Izazivaš me, momče.

— Još kako kurvin sine — besneo je Bikner.

Vels je odmeravao čoveka pred sobom. Nije sve to zamišljao ovako, ali, na neki način, to je jedino bilo moguće. Znao je da će biti brži i zato je bio miran. Osećao je da je u ovom trenutku nadmoćniji od Biknera.

— Hajde, počni svoju igru Biknere, ali se prethodno pomoli — rekao je tiho.

Nešto što je bilo nalik na oklevanje i sumnju sevnulo je u Biknerovim očima. Ruke je držao prilično odmaknute od tela i izgledalo je

kao da je spreman da odstupi. Liznuo je jezikom suve usne, ali ga je Drurijev hladan glas trgao iz oklevanja.

— Hajde, reši se već jednom! — dražio ga je Vels, koji više nije uspevao da se savlada.

I to je, stvarno, rešilo sve.

Bikner je neverovatnom brzinom zgrabio dršku revolvera.

U tom deliću sekunde, Vels je shvatio da je Bikner suviše spor za njega. Bilo mu je čudno. Uvek je o njemu mislio drugačije. Ali, sada mu se činilo da je svaki Biknerov pokret usporen, tako je jasno mogao da prati svaki njegov potez.

Bikner je već izvukao revolver iz futrole, kada se Druri pokrenuo. Ali, Vels je reagovao kao munja.

Metak je pogodio Biknera u desno rame.

Bikner je jeknuo i zateturao se. Ruka mu se nemoćno spustila i revolver mu je ispao iz šake. Međutim, još se nije predavao. Uprkos bolu koji je osećao, pošao je levom rukom prema drugom revolveru.

Vels nije gubio ni trenutak. Priskočio je Bikneru i drškom svog revolvera udario ga po glavi.

Biknerovo lice je oblila krv i on je urliknuo od bola. Zateturao se. Da nije bilo šanka, za koji se uhvatio, sigurno bi pao. Međutim, još uvek je držao revolver u levoj ruci. Izgledao je da će ipak pucati.

— Dosta je bilo, Biknere — sprečio ga je glas sa strane.

To je bio Danerov glas i može se mirno reći da je spasao život Bikneru.

Bikner se okrenuo i pogledao u Danera. Zatim je s uzdahom opustio ruku u kojoj je držao revolver.

I Druri je tada, osetivši neko unutrašnje olakšanje, vratio svoj revolver u futrolu.

— Bolje ga odvedi lekaru — rekao je tiho Silveru.

— Hajdemo Biknere — ponovo se umešao Daner, obuhvativši svoga pajtaša oko ramena.

— Samo trenutak... — začulo se s vrata.

Svi prisutni su se okrenuli i ugledali šerifa Toda Maloja i njegovog snažnog pomoćnika, koji su prilazili.

Maloj je smesta ocenio situaciju i njegov pogled se konačno zaustavio na Druriju.

— Znači, nisi hteo da prihvatiš prijateljski savet, a Velse?

— Hoćeš li prvo da čuješ šta se dogodilo?

— Aha, ali ne od tebe. Gde je Bred Šarp?

— Tu sam, šerife!

Vlasnik saluna je izašao iz svog zaklona, gde se sklonio čim su prvi put sevnuli revolveri. Bio je nizak i debeo, ali se kretao sa lakoćom.

— Šta želiš od mene, šerife?

Bikner je zaječao od bolova pre nego što je Maloj uspeo da odgovori. Najpre se okrenuo i pogledao Danera.

— Vi ste njegov prijatelj? — upitao je.

Daner je klimnuo glavom.

— Odvedite ga doktoru, ali nemojte napuštati grad.

Kada je Daner odveo Biknera, koji se teturao, šerif se ponovo okrenuo Šarpu.

— Reci mi kako se sve odigralo, Brede.

— Ova trojica — rekao je Šarp pokazujući za Biknerom, Danerom i Silverom koji su upravo napuštali salun — zabavljali su se pored šanka... mučili su nekog momka. Većina gostiju se smejala posmatrajući sve to. Ali, odjednom je prišao Druri i rekao da je bilo dosta i da ostave momka na miru.

Maloj je pošao pogledom po salunu.

— A gde je taj momak sada? Taj što su ga mučili.

Svi su ćutali. Konačno se javio delilac kod stola za faro:

— Mislim da je otišao, šerife. Još pre nego što ste vi ušli.

— Aha... A taj momak, da li je on tvoj prijatelj, Druri?

— Ranije ga nikada nisam video.

— Baš lepo. Znači, taman ti je legla situacija. — Bilo je nekog čudnog prizvuka u tim šerifovim rečima.

Onda se opet okrenuo vlasniku saluna.

— I, šta se zatim dogodilo?

— Pa, raspravljali su se o nečem... Druri i ta trojica. Ovaj visoki i onaj drugi što je odveo prijatelja lekaru, nisu imali nameru da se svađaju sa Drurijem. Čini mi se da ga poznaju od ranije. Ali, videlo se da nisu imali volje da se sukobljavaju s njim...

— Hvala ti Šarpe — progunđao je Vels. — Te bitange rade na „Velikom T" ranču, šerife. Imali smo mali sukob danas.

— Znači, ti si došao ovamo tražeći njih, ako se ne varam? Bilo ti je potrebno da nastavite tamo gde ste stali danas, a? — zaključio je šerif.

— Ne. Došao sam ovamo na poslednje piće, kao što sam ti rekao, šerife. Sada žalim što sam uopšte svraćao ovamo.

— Veruj mi da i ja žalim. Nego, Brede, ko je počeo prvi sa revolverima?

— Onaj najniži od one trojice, šerife — umešala se u razgovor devojka, koja je radila za šankom. — Svi smo to videli. Vels je pokušao da stvar sredi bez gužve, ali onaj je bio tvrdoglav kao bik... Zar nije tako bilo Velse, dragi?

On je klimnuo glavom i tek sada prvi put pogledao devojku.

Bila je to jedna vrlo mlada i lepa devojka. Nije se sećao da joj je nekada platio piće. Doduše, i ranije su se barske devojke prijateljski odnosile prema njemu, ali, nju nije video.

On se nije mogao potužiti na svoj uspeh kod devojaka. Kada bi tako dobro izlazio na kraj i sa muškarcima, pomislio je, bio bi zadovoljan. Međutim, nije bilo tako.

Podigao je glavu i sreo šerifov pogled koji se nije mogao nazvati prijateljskim. Zamenik Ed ga je gledao sa neprikrivenom mržnjom.

— Da li je tačno to što kaže Vels, Brede? — zapitao je Maloj.

Šarp je oklevao, trljajući rukom bradu. On nije mnogo voleo Velsa, jer je ovaj jedno veče, izbacio na ulicu putujućeg trgovca alkoholnim pićima sa kojim je Šarp upravo nameravao da sklopi vrlo unosan posao.

Šarp nikada nije zaboravio to veče i nikada nije oprostio Druriju.

— Hajde Šarpe — umešao se Vels. — Prokleto dobro znaš da je sve to istina.

Šarp je uzdahnuo.

— Mislim da jeste. — Klimnuo je glavom Maloju. — Đa, kad razmislim o svemu, ipak je onaj momak prvi potegao revolver. Ali... ne znam tačno.

— A ti si zatim pucao u njega, zar ne? — obratio se šerif Druriju.

— Trebalo je valjda da ostanem miran i da ga pustim da me ubije?

— Naravno, to nisam očekivao od tebe — rekao je šerif. Ipak, mislim da bi trebalo da pođeš sa mnom. Do đavola, nikako mi nije jasno zašto se stalno mešaš u tuđe stvari. I zbog čega uvek moraš da stvaraš gužvu?

— Imam svoje razloge, ali ne verujem da izgaraš od čežnji da ih čuješ.

— Zaista, ne. Sve što želim od tebe, Druri, to je da ti što pre vidim leđa. Ipak, jedan čovek je ranjen pod nejasnim okolnostima, pa moramo nešto i da zapišemo o tome.

Vels je oštro pogledao u šerifovo lice. Osetio je kako ga obuzima sve jači bes. Bilo mu je krivo zbog načina na koji je šerif postupao.

Konačno, smatrao je da je bio u pravu što je priskočio u pomoć čoveku u nevolji. Čak ni tada nije prvi potegao revolver.

Ipak, uspeo je nekako da se smiri. Pošao je sa šerifom sa čvrstom namerom da, čim završi sa tim besmislenim formalnostima, izabere neki put koji vodi iz Piketa... bilo koji put. Nameravao je baš to.

Ne progovorivši više ni reči dotakao je prstom obod šešira i prošao pored šerifa, uputivši se prema izlazu.

U tom trenutku je progovorio šerifov pomoćnik. Ed, koji se verovatno osetio zapostavljenim i poželeo da i sam nešto kaže.

— Ali, kad jednom odeš odavde, nemoj više da se vraćaš, skitnico! Sasvim nam je lepo u Piketu bez takvih kao što si ti — rekao je Ed nadmeno.

Zamenik je bio nov u gradu. Znalo se da je morao da napusti svoje ranije mesto u Šenonu, jer je bio suviše hitar, kada je trebalo upotrebiti pesnice.

Druri ga je prezrivo odmerio pogledom. Sve se uzburkalo u njemu. Usne su mu se suzile u tanak prorez kada se okrenuo na petama.

Pomoćnik je ispružio ruku i pokazao mu vrata.

Vels je nemarno odgurnuo pomoćnikovu ruku i izazivački mu se nasmejao u lice.

Ono što je zatim usledio, sasvim jasno je govorilo da je šerifov zamenik zaista stručnjak u svome poslu. Njegova pesnica je kao munja sevnula prema Velsovom licu.

Međutim, ovoga puta Vels nije želeo da se povlači. Dočekao je dlanom udarac zamenikove pesnice, a njegova tri zamaha, koja su zatim usledila, ljudi jedva da su i videli. Samo su se čula tri puta tupa udarca i lice šerifovog pomoćnika je oblila krv. Stropoštao se na pod onesvešćen.

Vels je prekoračio njegovo telo i izvadio revolver iz korica pruživši ga Maloju.

— Da pođemo, šerife.

Obično gospodar situacije, Maloj je ovoga puta zatečen nespreman.

Sasvim mahinalno, prihvatio je oružje, a zatim je s nevericom zaklimao glavom, posmatrajući onesvešćenog Eda.

Međutim, već posle nekoliko sekundi ponovo je povratio hladnokrvnost i dao instrukciju nekome od prisutnih da prenesu Eda u neku od soba i da mu pomognu da dođe k sebi.

Zatim je uhvatio Drurija za ruku i poveo ga pravo prema zatvoru.

V

Građani Piketa su počeli da se bude kada je Dok Holidej ustao sa namerom da napusti grad. Nekoliko partija pokera koje je prošlog popodneva i večeri odigrao, nisu mu pružili zadovoljstvo, sve zbog one gužve koju su izazvali momci sa „Velikog T" ranča.

Umio se i obrijao, a zatim pošao da doručkuje.

Doručak mu je spremila jedna od dveju devojaka koje su radile u salunu. Izgledala je malo čudno u ove rane jutarnje sate, jer je radila cele noći i sada joj je. ustvari, bilo vreme da pođe na počinak.

Kada je Dok ušao u štalu, Mig je veselo zarzao.

Platio je momku u štali za negu konja i hranu, a kupio je i jednu manju vreću zobi da ponese na put. Zatim je osedlao ždrepca, prebacio torbe preko sedla i krenuo.

Odabrao je put koji je vodio na istok. Rešio je da krene nazad u Misuri.

Pred prodavnicom industrijske robe stajala su teretna kola prekrivena armjevima. U njih su bili upregnuti volovi.

Na platnu razapetom po armjevima pisalo je crvenim slovima: Od Santa Fe za El Paso.

Dok Holidej se osmehnuo. To ga je podsetilo na neke prijatne doživljaje.

Voleo bih da vidim El Paso, pomislio je.

Kada je prolazio pored poslednje kuće u Piketu i kada se već nalazio na početku puta koji je vodio iz grada ugledao je onog čoveka koga je Druri spasao nevolje.

Sedeo je skupljenih nogu na stepeništu ispred kuće, a lice je pokrio rukama.

Kada je spustio ruke, valjda uznemiren topotom kopita Holidejevog konja, pogled mu je odlutao prema istoku, prema mestu na kom je sunce upravo izlazilo.

Dok Holidej je zaustavio konja i naslonio se na jabuku sedla.

Čovek je delovao izgubljeno dok je ovde sedeo sam i ćutljiv, i izgledalo je da je sasvim ravnodušan pre ma danu, koji se upravo rađao.

Dok Holidej ga se vrlo dobro sećao iz saluna prethodne večeri. I tada mu je delovao nekako čudno. Bilo je jasno da ne odgovara ovaj sredini i ovom načinu života, iako je bio obučen u kauboisku odeću.

Kao i svi kauboji ovoga kraja

imao je plave pantalone od grubog platna i smeđu košulju. Na glavi je imao „stetson" širokog oboda.

Ali, nešto je ipak bilo drugačije. Nijedan kauboj nije imao tako nežne ruke bez žuljeva i tako beo ten, nedirnut zracima jakog sunca Novog Meksika.

Ako je ovaj čovek uopšte nešto radio, taj rad se svakako obavljao u nekoj zatvorenoj prostoriji, a ne napolju, u prirodi. A izgledao je tako zamišljen da ga očigledno nije interesovalo ništa, što se oko njega dešavalo, najmanje priroda.

Holidej je još jednom pažljivo odmerio njegovo bledo lice. Njegov instinkt lekara govorio mu je da se s ovim čovekom događa nešto zaista ozbiljno.

Malo je obo Miga i priterao ga ka ivici puta. Zaustavio ga je ispred stepeništa na kome je sedeo čovek.

Kada se konj zaustavio tik pored stepenica, čovek je hitro podigao pogled i zatreptao nekoliko puta.

— Dobro jutro, gospodine — progovorio je, kada ga je Dok pozdravio dotakavši obod svoga šešira. — Video sam vas sinoć, tamo, u salunu, ako se ne varam.

Dok se nasmešio.

— Tako je. I ja sam video vas.

— A onaj momak je nastradao zbog mene — jedva je čekao da kaže čovek, sav nesrećan.

— Ne brinite.

Čovek je spustio pogled.

— Ja znam da su se oni momci samo šalili, zabavljali su se. Ali, mrzim oružje i plašim se i da ga vidim.

— To mogu da razumem. Pretpostavljam da je to shvatio i onaj momak, Vels Druri. Valjda se zato i umešao. Ali, mislim da vas to vaše osećanje ne treba da zabrinjava. Većina ljudi se plaši oružja. Mada, moram priznati, mnogi i uživaju u njemu.

Čovek je pogledao u Doka Holideja i nasmešio se. Prvi put od kako ga je Dok video.

— Lepo je od vas što mi tako govorite, gospodine. Dosada mi se često dešavalo da mi se ljudi smeju i da me zavitlavaju kad otkriju da se plašim oružja. Niko neće da razume, da može čovek da se plaši oružja. I još gore, da ne može da se odupre tom osećanju. To je, jednostavno, jače od njega.

Ustao je, uspravio se i pružio ruku.

— Moje ime je Kejd. Dejv Kejd.

— Holidej... Zovite me jednostavno Dok.

Čovekova ruka je bila neobično meka, ali je u njoj bilo i neke snage, to je Dok odmah osetio.

Razgovarali su zatim nekoliko minuta stojeći tu pored stepenica. Dok je već postao pomalo nestrpljiv i pitao se šta mu je zapravo sve ovo trebalo i šta ga se tiče tuđa muka, kada je mali čovek počeo da govori neverovatno brzo i veselo Doku je bilo jasno da je on retko u situaciji da sa nekim popriča. Baš zato nije imao srca da ga prekida.

— A šta vi radite, Dok? — odjedmom je upitao, pa se nasmešio kao da mu se učinilo da je to pitanje prilično besmisleno. — Mislim gde radite?

— Pa — šeretski se nasmešio Dok. — Ja, kako vidite baš i ne radim. A vi?

— Pa... ni ja ne radim... Mislim...

Dok je podigao obrve.

— To i nije tako loše. Samo, malo je ljudi koji mogu tako da žive. Treba biti prilično snalažljiv za ovaj način života.

Dejv se sav zbunio.

— Ja nisam nikakav džeparoš ili varalica, ako ste to mislili. Pogledajte!

Izvadio je iz džepa novčanik od kvalitetne kože. U njemu je bilo sigurno više od pet stotina dolara. Nije bilo sumnje da Dejv Kejd nije skitnica. Ali, da je bio neki čudan zbunjeni čovek, to je bilo jasno.

— A šta sada ovde čekate?

— Ne znam ni sam. Ali, voleo bih da naiđe onaj momak što mi je sinoć pomogao. Voleo bih da mu zahvalim... Znate, to nije česta pojava... mislim, to da vam neko pomogne.

— Ne znam da li će biti pušten tako rano. Ali, pričekajte. Uostalom, ako ga puste, može se desiti da krene sasvim na drugu stranu.

— Neće. Ostavio sam mu cedulju da ću ga ovde čekati. A ostavio sam mu i svoju adresu, za slučaj da ga zadrže duže...

— Onda, prijatelju, čekajte ga malo. Ja na žalost moram da produžim.

U Dejvovom pogledu se jasno videlo razočaranje.

— Zar napuštate Piket?

— Upravo to.

Dok se okrenuo i povukao uzde tako da se konj odmakao od verande.

— Šteta! Upravo mi je palo na pamet kako čovek sa vama zaista ima o čemu da priča. Sa većinom ljudi to mi nije uspevalo.

A onda je odjednom njegovo lice ozario osmeh.

— Recite, kojim putem idete?

Dok Holidej se počeša po glavi. Šta mi je ovo trebalo, pomislio je. Još ću morati da izigravam dadilju.

— Pa, ni sam ne znam. Mislio sam da krenem na istok — rekao je, jer je sa ovog mesta zaista morao nekud da krene.

Ipak, još malo je odugovlačio. Znao je vrlo dabro da će od ovog tronutka imati društvo, a nije znao kada će nesrećni Dejv doći na ideju da ga ostavi samog, kaok je voleo da jaše.

Bilo mu je savršeno jasno da Dejv nije saputnik kojeg bi rado imao uz sebe. Ali, kada je pogledao u njegove zbunjene bolećive oči, nesvesno je ponovio:

— Mislim da ću na istok.

— A kuda na istok? — zapitao je odjednom zainteresovan Dejv.

— Arkanzas!

— Zbog čega ste se uputili tako daleko? Arkanzas je prilično udaljen odavde.

— Jeste.

— Ali, i ja idem u tom pravcu.

Tako sam i mislio, pomislio je Dok.

— A vi, zašto vi? — malo se našalio.

— Ja sam odande — odgovorio je Dejv jednostavno. — Tu adresu sam

ostavio i onom momku. A vi, da li ostajete tamo?

— Ne, samo navraćam. Posle putujem u Misuri.

— To znači, vi se u stvari vraćate posle Arkanzasa?

— Tako nešto.

— Pa, ja... Onda, znači, mi idemo istim putem. Samo trenutak sačekajte, ja ću da osedlam Spota...

Onda mu se odjednom lice promenilo.

— Oh, izvinite... Još niste rekli, da li želite da vas neko prati? Možda ću vam...

— Osedlajte samo svog konja i ne brinite. Krenućemo odmah, ako ste već za putom.

Pun neverice i dok mu je lice sijalo od sreće, mali čovek mu se zahvaljivao.

Zatim se hitro okrenuo i neverovatno brzo potrčao prema javnoj štali, koja se nalazila nešto niže, niz ulicu.

Dok ga je posmatrao kako hita, a onda je kraj prodavnice ugledao šerifa. Znači, i on je već stigao na posao, pomislio je. Moglo bi se desiti da odmah pusti Drurija. To bi mu pomoglo da se oslobodi Dejva.

Svega minut kasnije, na ulici se pojavio Dejv. Na uzdi je vodio jednu mazgu, koja je izgledala dobroćudno onoliko koliko je njen rod u stanju da tako izgleda.

Sedlo na mazginim leđima je izgledalo kao da je olabavljeno. Kao da ga je mazga zbacila, a Dejv posle nije uspeo da ga dobro pričvrsti.

E, ovo je već prešlo sve granice. Pa, ovo je pravi cirkus, morao je da se nasmeje Dok.

— Hajdemo — rekao je Dok Dejvu, koji je sav blistao. — Gorim od želje da izađem na vazduh. Dosta mi je ovog grada.

— U pravu ste prijatelju — odvratio je Dejv sa širokim osmehom, koji mu je prekrio lice.

Onda se, uprkos svom nespretnom izgledu, sa takvom lakoćom vinuo mazgi na leđa, da se Dok iznenadio.

Mazga je nezadovoljnim njištanjem dočekala novi teret na sedlu, ali na to niko nije obraćao pažnju. Mirno su krenuli na put.

Dok se okrenuo i mahnuo rukom šerifu, koji je sada stajao na sredini ulice, nekih pedesetak jardi udaljen od njih i pažljivo ih posmatrao. Kao da mu nešto nije bilo jasno.

Za nekoliko minuta, već su ostavili za sobom grad i jahali prema istoku. Dejv vrlo zadovoljan, a Dok pomalo ljut na sebe što se uvalio u ovu obavezu.

— Zaista veoma cenim to što ste mi dozvolili da jašem sa vama, Dok — prekinuo je tišinu Dejv.

— I meni je prijatno što ste sa mnom, partneru — odgovorio je Dok i malo obo konja, pazeći da ne ostavi daleko svog saputnika.

Put koji je vodio iz Piketa, samo je jednu miljU išao u pravcu, koji je njima odgovarao.

Već posle tri milje, kada su stigli do Oriol Krika, put je skretao na sever.

Birajući bolji put, skrenuli su sa prašnjave seoske džade i skrenuli obalom Oriol Krika. Uputili su se

preko prerije, koja kao da nije imala kraja.

Rečica čiji su tok sledili vijugala je kroz vrbake i između brežuljaka obraslih grmovima jorgovana. Sada su išli pravo prema istoku. Do Arkanzasa im je ostalo još dosta milja.

VI

Tog dana su prevalili punih trideset milja, a za logorovanje su odabrali vrh jednog brežuljka sa kojeg su, u daljini, sasvim jasno mogli da vide čuveni Ljano Estakado.

Sledećeg dana su prešli punih četrdeset milja.

Sa svakim pređenim metrom, znali su da im je Arkanzas sve bliži, a Dok Holidej je već osećao ono njemu poznato uzbuđenje pri pomisli na velike kockarnice po kojima je taj grad bio poznat.

Četvrtog dana su se ulogorili malo ranije nego obično, na jednom prijatnom mestašcetu, u samom podnožju planina.

Poslepodne su morali da malo pođu u lov. Posle čitavog sata čekanja, Doku je jedva uspelo da ustreli jednog divljeg ćurana.

Pokazalo se, kako je Dok i očekivao, da u lovu ne može računati na Dejva. Ali, odmah posle lova, usledilo je veoma prijatno iznenađenje.

Dejv se pokazao kao izvrstan kuvar, što u ovoj situaciji nije bilo za odbacivanje. Naprotiv!

Holidej ga je posmatrao dok je sa zadovoljstvom i vrlo pažljivo čistio ćurana, od perja, dobro ga natrljao solju, a zatim mu u duplju stavio neke mirođije, koje je izvukao iz svoje torbe.

Prigušio je vatru znalački, tako da je ostala samo žeravica i na njoj ispekao ćurana.

Možda je ranije Dok i jeo bolju ćurku, ali sada nije mogao da se seti toga.

Od tog trenutka prećutno je usvojeno da Dejv bude kuvar, a Dok je na sebe prihvatio da se stara o lovu i traganju za vodom.

Ovo jelo im je još više ostalo u sećanju, jer su sledeća dva dana jahali kroz potpuno pust predeo gde nisu ugledali ni traga bilo kakve divljači.

Svega jednom je Dok u velikoj daljini ugledao jednu dugonogu antilopu, koja se, na njihovu žalost, punim trkom udaljavala od njih.

Još dva dana im je trebalo da jašu kroz takav predeo, a onda su se našli na granici Oklahome.

Nije, doduše, bilo nikakvog znaka, ali Dok je ugledao stoku koja je nosila žig ranča „Duplo V" i znao je da ta stoka pripada čuvenom rančeru iz Oklahome Vejnu Personsu. Pre nekoliko meseci bio je gost na tom ranču.

Jedne noći, kada su se ulogorili uz samu obalu rečice Elk, dok je Dejv na tihoj vatri pekao velike odreske tek ulovljene antilope, Dok je podigao pogled sa puške, koju je upravo čistao.

Valjda je samo on uspevao da u ovoj situaciji sačuva mir.

Na samoj ivici kruga koji je os-

vetljavala vatra stajao je jedan Meskalero Apač.

Pažljivo, ne progovorivši ni jednu reč, da ne bi uplašio Dejva, Dok je namirnio magacin oružja i ni za trenutak nije skidao pogled sa nezvanog gosta.

Zatim je neverovatnom brzinom uperio oružje u pridošlicu i pozvao ga da priđe.

Dejv se skamenio pored vatre, kada se Apač pojavio.

Konačno su ustanovili da je Indijanac bio gladan što je Dok i pretpostavio, ali nije smeo da reskira. U ovakvim noćnim susretima nikad se ne zna šta ko smera.

Pozvali su ga da im se pridruži i Indijanac je dostojanstveno seo pored vatre.

Kada mu je Dejv pružio meso, još uvek sav zelen od straha, Indijanac ga je primio bez snebivanja.

Posle nekoliko zalogaja gost je na svom jeziku izjavio da je Dejv „veliki, dobar kuvar".

Tek kada mu je Dok preveo Indijančevu izjavu. Dejvovo lice je izgubilo bledilo i zasjalo od ponosa.

Indijanac je ostao s njima do ponoći i ispričao Doku novosti o pregovorima, koji su se vodili na jugu između Devete konjičke i velikog apačkog poglavice Mangasa Koloradasa.

Posle nekog vremena ustao je i, isto tako bezglasno, kao što je došao, klimnuo glavom, okrenuo se i nestao u mrak.

Trenutak kasnije čuli su topot nepotkovanih kopita Indijančevog konja, koji se sve više udaljavao od njihovog logora.

— Pravi indijanski džentlmen — izjavio je Dejv. kada je topot kopita zamro u daljini i kada se pored njih nije čulo ništa drugo osim žubora rečice Elk.

Dok se nasmejao.

— Možda si u pravu, prijatelju. Ipak, ako oni pregovori ne teku kako treba, ne bih se čudio da pre zore navrati po par svežih skalpova.

Dejv je upravio pogled u tamu.

— Može biti da ste u pravu. Dok. Ali, meni je njih nekako žao. Uvek sam to osećao.

Dok je glasno uzdahnuo. Nije imao želju da sada priča o svojim prijateljstvima s indijanskim poglavicama sa kojima se zbližio, lutajući prerijom. Ali, isto tako je bio svestan da u ovoj divljini iznenadni susreti sa nepoznatima, pa bilo oni belci ili Indijanci, nikad nisu bez opasnosti. Bar ga je iskustvo tome naučilo.

A Dejv je i dalje govorio:

— Ova zemlja je oduvek bila njihova. A sada ih niko ne želi ovde. Teraju ih od jednog mesta na drugo, sve dok ih jednom ne sateraju u neko slepo crevo odakle neće imati kud. Ja zaista dobro znam kako se osećaju.

Holidej je neko vreme posmatrao vatrom obasjano zajapureno lice svog kompanjona. Zatim se nasmešio i rekao:

— Mislim da mi svi to pomalo znamo, Dejve. Ipak, mislim da bi bilo dobro da operemo sudove u rečici i da se izgubimo odavde.

Dejv je tek sada shvatio da situacija nije bogzna kako dobra, pa se užurbano digao i, osvrćući se oko

sebe, sakupio ono malo posuđa oko vatre.

— Požuri, Dejve. Znam jedan napušten grad. Mora da je tu u blizini. Tamo, zlu ne trebalo, bar imamo zaklon.

— Mislite na Silver Taun, rudarski gradić? Pa, to su samo ruševine.

— Ne mari. Hajde, spremi to — rekao je Dok mirno.

Za nekoliko minuta, sve je bilo spremno i oni krenuše.

Uspeli su se na brdo i nije bilo potrebno da jašu dugo kada su na pozadini neba, obasjanom tek izašlim mesecom, ugledali crne obrise drvenih kuća nekadašnjeg grada.

Jahali su ćuteći. Samo, s vremena na vreme, Dok bi zaustavio svog Miga i oslušnuo.

Onda, kada su stigli do prvih kuća, nije se uputio glavnom ulicom nekadašnjeg gradića, nego je malo zaobišao i prečicom prišao gradu.

Dejv je shvatio šta se događa i nije se usuđivao da progovori ni reč. Njegova mazga je izgubila jednu potkovicu i malo je klecala, ali, o tome sada nije mogao da razmišlja.

Najednom, Dok je bez reči povukao uzde. Samo malo, ali dovoljno da se Mig ukopa u mestu.

Lepa životinja sva se nekako napregla da se održi, a njen gospodar je klimnuo glavom i pogladio je po vratu.

Dobro je čuo, jer se poznati zvuk ponovio. Zvuk metala puščanog oba rača.

Neverovatno brzo, kockar je skliznuo sa konja, preskočio jednu ograđu i zaklonio se iza stuba jedne nekadašnje verande.

Dejv je već bio u jarku kraj puta priljubljen uz njegovu ivicu tako tesno da je ličio na neki oveći kamen.

Sva sreća, mesec se bio povukao iza jednog oblaka, pa se sve oko njih stopilo u gustu senku.

Dok Holidej je osluškivao. U rukama su mu već bila otkočena dva njegova kolta sa drškama okovanim sedefom. Znao je vrlo dobro da nisu sami i to ga nije nimalo veselilo.

Tada je, iz jedne sporedne ulice, iskočila neka prilika.

— Do đavola — prošaputao je Dejv, koji je to više naslutio nego video, jer mu je glava bila prilepljena na zemlju.

Dok Holidej se nije oglašavao.

Mesec se malo promolio iza oblaka. Na bledoj, difuznoj svetlosti bljesnuše cevi dva kolta.

— Do đavola, Lari, pazi! Skloni te pucaljke! Koji će ti đavo u ovoj pomrčini? — rekao je neko iz senke kuće preko puta Holidejevog zaklona.

— Znaš da i ne spavam bez njega — zacerekao se Lari.

— Ali, ovde mi izgleda zaista nisu potrebne. Nema nikoga.

— A šta si očekivao na ovom groblju? Možda bi mogla da se pojavi tvoja pokojna tetka, ha, ha, ha!

Momak je očigledno smatrao da je vrlo duhovit.

— Ne lupaj, Mik. Hajdemo nazad. Već bi trebalo da nas smene. Još malo, pa će da svane, a ja oka nisam sklopio.

— Nije ti prvi put, a neće biti ni poslednji, burazeru.

— To je tačno. Samo, za sutrašnji veliki posao, voleo bih da budem čio.

— To će, izgleda, biti velika lova.

— Bar hiljadu zelembaća svakom. Samo, šta to tebi znači, kad ćeš ionako sve polokati.

— Zaveži! Kao da si ti bolji. Mora da te već svrbe prsti. A tamo ima kockarnica koliko ti srce želi.

— Videćemo!

— Samo pazi da opet ne nabasaš na onu bitangu Holideja. Ogoliće te kao zec brezu. Ha! Ha! Ha! Kada se samo setim kako te je isterao iz saluna u Lorensu, tamo u Kanzasu. Kao da si najobičniji smrdljivi pacov. Šta si mu to podvaljivao?

— Rekao sam ti da zavežeš, gade. Inače, može ti se desiti da ti se mozak prospe po kaldrmi.

Ko li je ova ptičica, pitao se Holidej.

Tog trenutka začuo se tihi zvižduka i ona dvojica prestadoše da se svađaju.

— To je Silver — javio se jedan.

— Dobro se setio. Kunjao je dosada.

— Oho — tiho reče Dok. — Nije valjda naš poznanik sa ranča „Veliko T"? To bi bilo prilično zanimljivo.

Bat čizama one dvojice izgubio se u susednoj ulici.

Kockar se pažljivo ogledao oko sebe, a zatim, držeći se senke, lagano prišao mestu na kome je ležao Dejv.

— Dejve... diži se! Brzo... — prošaputao je. — Levo ti je uvala i kreni tamo sa svojom mazgom. Ja ću da pogledam nešto.

Dejv mu mutnim pogledom potražio lice, kao da nije sasvim shvatao.

— Brže! — požurivao ga je Dok. — I pazi! Kao što si video, ovde imamo društvo i to izgleda, zanimljivo. Hajde, ja ću da vidim kakva je situacija. Ne bih voleo da nas primete.

Sav sleđen, Dejv je požurio koliko mu je bilo mogućno i krutim, marionetskim koracima, počeo da se povlači.

Kockar je sačekao da se on izgubi u obližnjoj uvali. Onda je, neverovatno tiho, birajući senke kao zaklone, krenuo prema centru grada, kuda su otišla i ona dvojica.

Negde u ulici sablasno su zaškripala neka rasklimatana vrata.

Dok se pritajio i po ko zna koji put pomislio da je dobro što ga Mig, njegov pouzdani i verni prijatelj, prati na malom odstojanju.

A Mig je zaista bio nedaleko od svoga gazde. Nepogrešivim čulima je pratio njegovo kretanje i zastajao uvek, kada bi zastao Dok. Bio je tako dresiran da uvek nađe zaklon u nekoj senci.

Sada je ibo već sasvim blizu jedne kuće pripijene uz sam breg.

Kroz pukotine na zidovima kuće probijao se bledo svetlo. Mora da je bio luč.

Znači, džentlmeni zasedaju, zaključio je Dok i pogledao malo bolje.

A onda se zapanjio iako je bio navikao na razna iznenađenja.

Na mlazu slabog svetla ukazalo se

VAJAT ERP SVAKOG 3. U MESECU

jedno ogoljeno drvo za koje je bio vezan čovek, sav okrvavljen. Glavu je spustio na grudi, kao da je klonuo od umora.

Dok je pogledao malo bolje, a čovek kao da je osetio njegovo prisustvo, podigao je glavu.

Vels Druri! Šta se to s njim dogodilo? — pomislio je Dok i malo bolje se zagledao.

Tek sada je shvatio da Druri nije teško ranjen. Krv je lagano tekla sa njegovog čela, ali koliko je stručnim okom mogao da konstatuje, to je morala biti samo široka ogrebotina.

Međutim, sada nije bilo vreme da se mnogo razmišlja.

Pred samim vratima kuće sedeo je jedan momak i igrao se koltovima, premećući ih oko palčeva tako vešto, kao da je u areni nekog cirkusa.

Kocker je malo pričekao. Onda se nečujno i vešto kao panter, u jednom skoku našao sa druge strane kućice.

Momak na vratima se trgao. Pogledao je u mrak i progundao psovku.

— Proklete mačke! Smucaju se ovuda i ne daju mira čoveku — gundao je i ponovo krenuo da se zabavlja svojim koltovima.

Očigledno, ni na kraj pameti mu nije bilo da bi mogao biti u opasnosti.

Dok je zastao iza jednog grma i pogledao kroz prozor u kuću.

Na sredini sobe sedela su tri čoveka. Da li su to svi, pitao se Holidej.

Jedan je bio okrenut leđima, a dvojica licem. Od te dvojice jednog je odmah poznao. Bio je to Silver, njegov poznanik sa „Veliko T" ranča.

Međutim, njega je zanimao onaj drugi, uvijen u široku pelerinu, sa maskom na licu.

Znači, ovaj je gazda, zaključio je Dok. Samo, šta mu je potrebna tolika predostrožnost? Njegovi ljudi ga sigurno poznaju, a ovde ne može pretpostaviti da će ga neko videti.

Ali, za razmišljanje nije bilo vremena.

— Dobro, gazda — govorio je jedan od momaka. — Znači, tako. Napad, tačno u podne. Što se mene tiče, više bih voleo. Ja mislim...

Gazdine oči sevnuše.

— Nemaš ti šta da misliš... — procedio je. — Za taj posao sam ovde ja.

U poslednjem trenutku Dok se uzdržao da ne zvizne.

— Tejn!

Da, nije bilo sumnje. Bio je to Tejn, vlasnik „Velikog T" ranča. Onaj okrenut leđima morao je biti jedan od trojke siledžija, koji su izigravali kauboje na njegovom ranču. Po svoj prilici to je Daner. A gde je treći? Bikner? Mora da je i on negde u blizini — udvostručio je pažnju Dok.

— A hoće li tamo biti sve spremno? — opet je pitao momak.

— Ne brini ni za to. Čovek je javio da novac stiže noćas. Znači, u banci će biti već ujutro. Ti brini samo da ti pucaljke budu spremne.

Tog trenutka, iza ugla kuće pojavio se onaj momak što je do malopre sedeo pred vratima.

Zastao je samo toliko da se okrene na peti, a zatim su zalajali njegovi koltovi. Znači, primetio je Doka.

To je bilo dovoljno da nastane pravi krkljanac.

U dva skoka. Dok se našao na drugoj strani ulice. Ali, kada su se vrata otvorila, mlaz svetlosti ga je prosto okupao.

Na sredini ulice stajao je onaj bandit što se malopre igrao pištoljima, a ona trojica iz kuće, iskakala su uz užasnu pucnjavu, koja se slila u kanonadu.

Negde daleko na istoku rađala se zora i Dok je u sivilu jutra prepoznao Biknera koji je iskočio odnekud sa strane.

— Do đavola, Mik! — vrisnuo je Tejn. — Šta si radio do sada? Biknere! Platićeš mi za ovo. Zaspao si, gade!

U neverovatno visokom luku je pravo sa nekadašnje verande uskočio na svoga konja i bukvalno poletao u bočnu ulicu.

Dok je pripucao za njim, ali je znao da je to čist promašaj.

Taj trenutak je bio dovoljan da ga otkriju i da iz šest pištolja pripucaju na njega.

— Čuvajte se Dok! — uzviknuo je Vels, koji ga je video malopre, kada se našao obasjan svetlošću koja je prodrla kroz vrata.

Niko nije video kako, tek jedan bandit se sručio na pod kao vreća. Drugi se naglo okrenuo. To je bila pogreška. Dva pucnja Dokovih koltova bukvalno su mu izbacila pištolje iz šaka.

Sav smušen Silver se okrenuo oko svoje osovine, bacio se zatim na zemlju i kotrljajući se, dohvatio se senke.

Nešto kasnije čuli su rzanje njegovog konja i topot koji se udaljavao.

Kada je Bikner uskočio u sedlo, niko nije uspeo da vidi.

Ostao je, znači, još samo momak sa koltovima.

Dok mu nije dao da predahne. A onda je povikao.

— Baci te svoje pucaljke, momče, ako hoćeš da izvučeš živu glavu. Video si da ne umiem da promašim. Ja baš ne volim da gledam mrtvace i zato, budi pametan.

Momak je zbunjeno trgao glavu. Nije se nadao da će glas stići odatle, jer je Dok do malopre bio na sasvim suprotnoj strani.

Dok je povukao obarač. Njegov metak se zabio u banditovu potpeticu i odvalio je.

— Kao što vidiš, ne šalim se.

— Pazi da me ne uplašiš! — povikao je momak. Povukao je obarač, ali ne dovoljno brzo.

Sa njegovim pucnjevima stopili su se Dokovi. Čovek se premetnuo preko glave i u širokom luku preleteo ulicu.

Dok je prišao bliže, okrenuo je bandita.

— Šteta! Mogao je još da poživi. Ali, nije bio pametan da to shvati — rekao je i šutnuo nogom mladićeve koltove.

Onda je prišao Velsu.

— Kakav zanimljiv susret prija-

telju! — govorio je presecajući kanap, kojim je Vels bio vezan. — Šta se to dogodilo? Nadam se da ovo nisu vaši pajtaši?

— Zar bi me onda vezali? — nabusito je odgovorio Vels trljajući utrnule noge i ruke.

— Nikad se ne zna. Mogu ljudi i da se posvađaju.

— Mogu, ali ovo nije bio taj slučaj. Sva sreća što ste naišli. Ovi bi me ološi ostavili gladnim kojotima, sa prosviranom lobanjom ili ne, to bi tada bilo svejedno.

— Zašto su vas vezali?

— Zato što sam nabasao na njih. Juče ujutro, šerif me je pustio...

U tom trenutku, momak što se malopre sručio na zemlju počeo je da se diže, tražeći oko sebe svoje koltove.

— Ostani gde si, momče. Ne volim nikakva iznenađenja. A ako nećeš da vidiš kako je biti leš, diži se i da ti vidim leđa! — povikao je Dok.

Momak sav ošamućen, pipajući čvorugu na glavi, koja ga je očigledno još bolela, šmugnu prema konju koji ga je čekao u senci.

Dok više nije mislio na njega. Naročito, kada se posle nekoliko trenutaka udaljio topot kopita i njegovog konja.

— Dakle, šta je to bilo? — ponovo se vratio Velsu.

— Kao što ste i sami videli, spremaju se na pljačku banke... „Internešional banke". Ne verujem da će ih ovo zaustaviti.

— To se nas i ne tiče — presekao ga je Dok. — Ja nisam čuvar banaka. Neka o tome misli onaj, ko je plaćen za to. Zato požurimo. Vaš prijatelj Dejv će umreti od straha čekajući nas.

— Dejv? A gde je on?

— Ovde sam — pojavio se Dejv sa nekom tojagom u ruci.

Dok Holidej je prasnuo u smeh.

— Nećeš valjda da kažeš da si ti sredio onog momka, što se sručio kao klada?

— Video sam da bi pucao... Šta sam mogao drugo? — slegnuo je ramenima Dejv, ne pridajući naročitu važnost svom postupku.

— Odlično prijatelju. A sada, mogli bismo da krenemo, da se ovi momci slučajno ne vrate. Za danas je bilo dosta vatrometa — rekao je Dok smešeći se još uvek.

VII

Sledećeg dana su jahali bez ikakvog zadržavanja i negde predveče stigli su nadomak Oklahoma sitija. Odlučili su da tu nabave izvesne stvari, koje su im bile potrebne. Nestalo im je kafe, soli, šećera, a trebalo je i potkovati Dejvovu mazgu.

Dok je požurio da nađe neki salun gde bi posle svih peripetija mogao dobro da se odmori uz partiju pokera, a Vels i Dejv su krenuli svojim poslom.

Vels je ostavio Dejva kod potkivača da sačeka na red da potkuje mazgu, a sam se uputio u dućan da nabavi namirnice.

Bio je odsutan svega jedan sat. Ali, kada se vratio već je zatekao dvojicu trapera, koji su se zabav-

ljali na Dejvov račun. Izgledalo je da ti divlji, surovi ljudi ne mogu da odole, a ne pokažu svoju snagu, kad naiđu na nekog slabijeg i miroljubivijeg.

Ovoga puta Velsovi nervi su bili krajnje napeti već i zbog onoga što je preživeo u Silver Taunu. Spustio je vreću sa namirnicama na zemlju. A onda se odigrala jedna od najkraćih tuča u njegovoj karijeri.

Prvi uradac koji je pogodio krupnijeg od dvojice trapera, oborio je ovog na kolena, a već sledeći ga je poslao u carstvo snova.

Drugi traper, bradati, snažni momak, izvukao je iz čizme veliki nož, ali ga je u naletu zaustavio Velsov udarac upućen tačno momku u grlo. Sledeći udarac ga je pogodio među oči i poslao ga u prašinu gde se pridružio svom drugu u nesvestici.

— Po jutru se dan poznaje! — uzviknuo je kovač koji je sve ovo posmatrao. — Nikada u životu nisam video da neko tako brzo sredi dva čoveka. Jeste li vi profesionalni borac, mister?

Vels uopšte nije obraćao pažnju na njega. Okrenuo se prema Dejvu i upitao:

— Da li je Spot spreman?

— Aha, Velse. Znaš, žao mi je što si zbog mene ponovo morao da se sukobljavaš sa ljudima. Ali, veruj mi da nisam učinio ništa što bi...

— Znam, znam, Dejve. Hajde, požurimo u sedla, dok je još vreme.

Okrenuo se i pogledao u dvojicu trapera.

— Ovi bi mogli da nam dovedu zakon na vrat, ako se probude, dok ne odmaglimo.

Dok su lagano jahali bučnom glavnom ulicom, Dejv je rekao impulsivno.

— Žao mi je Velse. Ti, izgleda, nećeš imati mira dokle god sam ja s tobom. Ali, ja ću...

— Mani se toga, Dejve. I sam znaš da to nije istina.

— To je istina i ti to znaš. Čak i ona gužva u Silver Taunu je bila zbog mene. Da ti ja nisam ostavio onu cedulju, ti sigurno ne bi pošao tim putem.

— A možda i bih. Samo, ne znam da li bih nabasao na onu bandu. Sva sreća, sve se dobro svršilo i o tome više ne treba govoriti. Nego, gde je onaj naš prijatelj zaglavio? Trebalo bi da vidimo, hoće li nastaviti sa nama.

— Potražićemo ga, ali sumnjam da gori od želje da mu se neko popne na vrat, kao što je to bilo sa mnom — tužno je rekao Dejv.

— Pričekaj ti, ja odoh da vidim gde se ukopao.

Dejv se nestrpljivo osvrtao okolo, a onda se malo umirio kada je video da nema ni traga od onih trapera.

Potrajalo je malo dok nije ponovo ugledao Velsa.

— On ne vidi nikoga osim sebe — nasmejao se Vels. — Pod punom je parom. Samo mi je odmahnuo rukom.

— Zašto mu nisi rekao da ćemo ga čekati?

— Ti mora da si neka užasno pitoma ptica kad ne znaš kako izgledaju rasni kockari. Njega više ne zanima ništa na svetu. Čak se

ne bi pokrenuo ni kada bi mesec pao na zemlju. Sigurno ne bi, dok se ne završi partija.

— Ali, nismo se ni pozdravili.

— Ne brini, ako je krenuo u Arkanzas, on će te već naći. Pretpostavljam da si i njemu dao svoju adresu.

— Pa, zna gde može da me nađe.

— Onda, kreći — nasmejao se Vels.

— Drago mi je da si bar ti sa mnom — promrsio je Dejv. Onda se obratio Velsu, gledajući ga pravo u oči. — Mi smo prijatelji, ti i ja, zar ne Velse? Mislim da shvataš šta hoću da kažem.

— Naravno da smo prijatelji, Dejve.

— I moramo se držati zajedno, zar ne? Mislim, bićemo jedan uz drugog u svako vreme, i u dobru i u zlu, kako se to kaže.

Vels Druri je gledao Dejva malo začuđeno. Jednom usamljeniku kakav je bio on, bilo je čudno što ima ovako neobičnog pratioca.

Druri nije mnogo voleo da priča i obično je ćutao dok je Dejv neprekidno mleo. Ali, ovo što je Dejv rekao da moraju pomagati jedan drugoga, najviše ga je iznenadilo i morao je da se malo zamisli.

Naime, on je dosada uvek jahao sam. Nikada nije dozvoljavao da se neko meša u njegov život i da drugi rešavaju njegove probleme. I nikada nije osećao potrebu da se osloni na nekoga.

Dejv je očigledno bio drugačiji. Prema svemu što se dosada dešavalo teško bi se moglo reći da je bio dovoljno prekaljen, da bi se brinuo sam o sebi.

Odjednom, Vels oseti nešto kao nežnost prema svome prijatelju. Od kako se odlučio da započne život lutalice, nije pamtio ovakav osećaj.

Uostalom, ovde na Zapadu, to i nije bilo nešto neobično. Na sve strane je bilo ovakvih usamljenih jahača koji su prekidali svoju usamljenost samo na izvesno vreme da bi zaradili novac potreban za dalje lutanje.

Sada, međutim, Vels je prvi put prihvatio da jaše u društvu. U društvu Dejva Kejda, čoveka koji se neizmerno plašio revolvera i koji čak nije umeo ni konja propisno da osedla.

Prihvatio je tog mlago čoveka u potpunosti, a da ni sam nije znao zašto, ni kada.

Sada, kada je pomislio na to i nesvesno mu se pojavio osmeh na licu što se, takođe, odavno nije dogodilo.

— Znači, bićemo zajedno... — čuo je Dejva kako ponavlja.

— Da, Dejve... svakako. Moramo se držati zajedno, a kako bi drugačije?

Uto sú, konačno, izjahali iz Oklahoma Sitija i pošli prema istoku, prateći tok Kanadijen rivera.

Sada im je ostalo još samo dva dana jahanja do Ozarka i Arkanzasa, a odatle do Misurija još oko tri do četiri dana.

Ipak, Vels nije znao kako će njih dvojica moći da ostanu zajedno kad jednom pređu planine, koje su se isprečile pred njima i kad dođe trenutak da svaki krene svom cilju. Jer, i ako provede nekoliko dana

kod Dejva kao gost, on će morati da se pobrine da nešto zaradi. Pri bližavao se zimski period, kada ov de nije bilo lako naći posao.

Međutim, sada nije hteo više da razmišlja o tome. Dok ne dođe vreme.

Dve večeri kasnije, kada su se ulo gorili na jednoj vetrovitoj visoravni, obrasloj pinijama, Vels je znao da je došlo vreme da se razgovara o tome.

Dejv kao da je nešto predosetio, zbunjeno se nakašljao i pogledao u svog saputnika.

— Čini mi se da ćeš ponovo po ći da tražiš posao, a Velse? — pro govorio je.

— Hm. Pa, mislim da je došlo vreme za to. Baš sam i mislio da razgovaram o tome s tobom, Dejve.

— Kako bi ti se svidalo da radiš na mom ranču?

— Na tvom ranču?

Dejv je pogledao svoje ruke.

— Da. Imam ranč nekih sedamdeset milja odavde. Nazvao sam ga „Džingl Bob". Podigao je pogled. — Prostire se na skoro sto hiljada akri i na njemu pase preko petnaest hiljada grla, Velse. Znaš i sam da je na takvom imanju potreban sposoban čovek.

Vels je s otvorenom nevericom zurio u njega. Još nijednom, za vreme celog ovog puta, mali čovek nije ni rečju pomenuo ranč, niti bilo šta o svom životu, a Vals ga nije pitao, nije želeo da bude radoznao.

Ponekad je razmišljao o tome, ali smatrao je da će Dejv sam pro govoriti o toj stvari, kad bude želeo.

Uvek je Dejva smatrao za skitnicu koja je lutala okolo, ne radeći ništa. A onaj novac kojim je Dejv kupovao namirnice, smatrao je nekim zaostalim nasleđem, ili ta ko nečim.

Mora da je njegova neverica bila vrlo očigledna, zer se Dejv nasmešio i rekao:

— Iznenađenje, a Velse? Da, tako sam i očekivao. Nikada nikome o tome nisam pričao. Uostalom, niko mi ne bi ni verovao. I bez toga su me dovoljno ismejavali. Mislim da baš ne ličim na nekog velikog rančera.

— Nisam rekao da ti ne verujem, čoveče. Ipak, čudi me zašto... Ako imaš tako veliki ranč, zbog čega lunjaš zemljom kao skitnica i dozvoljavaš da te svaka budala zavitlava?

— To je duga priča i možda ću ti je ispričati jednoga dana, Velse. Ali, ne sada. Da uprostim stvar, moram ti reći da se baš ne snalazim ni sa rančom. A, ako pođeš sa mnom i sam ćeš videti da ne izlazim najbolje na kraj ni sa svojim ljudima. Mislim da oni baš nema ju mnogo poštovanja prema meni.

U ovu priču Vels prosto nije mogao da poveruje, a opet, laganje mu nije šilo uz Dejva. Prosto nije mogao da prihvati misao da bi Dejv lagao samo zato, da bi ostavio bolji utisak na njega.

Konačno, ovih dana će stići na cilj pa će stvar bitij jasna.

— Jesi li napustio ranč zbog tih nesporazuma... tih, sa ljudima?

Dejv se odjednom smračio, a tuga mu se pojavila u pogledu.

Ako on laže, onda je zaista savršen glumac pomislio je Vels.

— Delimično — odgovorio je Dejv posle male pauze. — A delimično i zbog nečega što... što se dogodilo.

— Koliko si već odsutan?

— Četiri godine.

Sada je bilo vreme da se Vels još jednom zaprepasti.

— I za te četiri godine uopšte nisi navraćao kući?

Pažljivo ga je posmatrao izvesno vreme. Onda je zapalio cigaretu i povukao dubok dim.

— Znaš — počeo je — nikada mi nije palo na pamet da bi ti mogao da lažeš. A ja nikako ne podnosim lažove, Dejve. Ipak, izgleda da sam te pogrešno procenio.

Dejv je skočio na noge, a lice mu je buknulo od uzbuđenja.

— Ne nazivaj me lažovom, Velse — rekao je opasno tiho. — Ovo što sam ti sada rekao, sve je istina.

— To je prosto neverovatno. Da čovek koji ima ranč i porodicu, od jednom ode i počne da luta... godinama, kao obična skitnica? Ne, to zaista nisam mogao da shvatim, Dejve. Mislim da nije bilo potrebno da mi pričaš tu priču.

— Shvati, ja nisam lagao — vikнuo je Dejv skoro u panici. — Nikada te ne bih lagao. Slušaj, pođi sada sa mnom. To ti neće oduzeti više od par dana. I, ako „Džingl Bob" ranč ne postoji, i ako sam slagao bilo šta o svom identitetu, pa... uzmi onda sav ovaj novac... A to je više od četiri stotine dolara...

— Prestani da trabunjaš... Ne vređaj me. Nisam valjda baraba da uzimam tvoj novac. U redu, prestani već jednom da se ljutiš — umirivao ga je Vels.

Razgovarali su još izvesno vreme i Vels je konačno pristao da pođe sa Dejvom. Ne zbog toga što je poverovao u njegovu priču, već zato što je na neki način želeo da smiri čoveka koji je očito bio na samoj granici nerava.

Ustao je i pošao da donese suvog granja, da bi vatra mogla da gori celu noć.

Kada se vratio, Dejv je već sa svim miran sedeo pokraj vatre. Podigao je glavu i pogledao ga.

— Videćeš da nisam govorio u vetar, Velse. Videćeš. Lepo ćemo živeti tamo na „Džingl Bobu", ti i ja. Pokazaćemo im šta sve možemo nas dvojica zajedno. Do đavola, kladim se da ovde u Arkanzasu nikad nisu videli predradnika, kakav si ti Velse.

Dejv je izgledao tako zadovoljan zbog budućnosti o kojoj je, očigledno, razmišljao dok je Vels skupljao granje, da ovaj nije imao srca da ga razočara. Zato mu se nasmešio.

— Ne predradnik, Dejve. Samo pomoćnik. Ne verujem da bi ljudi prihvatili novog predradnika samo zato, što ga je iz belog sveta dovukao njihov gazda, koji je toliko godina bio odsutan.

— Ne brini za to Velse. Videćeš. Videćeš da će sve biti kako treba, dajem ti reč.

— O kej, Dejve. Razgovaraćemo o tome ujutro. Sada je već vreme za spavanje.

Dok je ležao pokriven svojim će betom, Vels je razmišljao o Dejvovoj priči.

Bilo je smešno što je morao tako da ga laže. A sigurno je morao. Valjda nije mogao da podnese svoj položaj kukavice i nespretnjakoviča.

Uostalom, za dva ili tri dana, bi će prisiljen da prizna da je sve izmislio. Da nema „Džingl Bob" ranča i da je on samo lutalica sa prilično bujnom maštom.

Šteta, pomislio je.

Vels nije imao ništa protiv čoveka, koji se plašio revolvera i nije voleo tuču. Ali, lažov, to je nešto drugo. Niko ne voli da ima lažova za prijatelja.

VIII

Pred njima se pojavila velika drvena kapija, sveže obojena.

Na poprečnoj gredi iznad vrata visila je drvena tabla iznad koje je bio pričvršćen par ogromnih rogova. A na tabli je pisalo:

RANČ „DŽINGL BOB".
VLASNIK DEJV KEJD

Vels Druri je netremice zurio u natpis na tabli. Zatim je skrenuo pogled na ogromnu zatravljenu površinu koja se pružala pred njima.

U daljini je ugledao nekoliko krda goveda, koja su pasla brjnu sočnu travu.

Svuda po pašnjacima bile su zasađene skupine od desetak stabala koja su bacala debelu senku. Pal mukovo drvo, kedar, hrast.

Ovo imanje je zaista ličilo na ona mesta o kojima čovek sanja i na kojima bi svako želeo da provede život.

A za poslovnog čoveka ovo bi bio Eldorado. Jer, Vels nije pamtio da je bilo gde video predeo koji bi bio pogodniji za gajenje stoke od pašnjaka koji su se sada pružali pred njima.

Pašnjaci su bili ogromni, a njihovo prostranstvo je u čoveku izazivalo osećanje slobode i radosti.

Vazduh koji je sa vrhova obližnjih planina donosio miris borovine i šume prijao je tako da je Vels bio siguran da bi ovde ostao do kraja života.

Tek posle izvesnog vremena se ponovo setio da je na tabli video napisano Kejdovo ime.

— Pa, šta kažeš, Velse? Kakav ranč?

— Aha, kakav ranč, Dejve!

— Od ovog mesta do kuće ima punih pet milja. Hajdemo.

Prošli su kroz kapiju i putem kroz koji su bili utisnuti tragovi točkova kola, uputili se preko pašnjaka.

— Mislim da bi trebalo nešto da mi kažeš o svojoj porodici, Dejve — rekao je Vels. — Koliko Kejdovih ima na ranču?

— Moja sestra Elizabeta i brat Ralf. Svideće ti se Elizabeta, siguran sam. Čekaj da razmislim. Bilo joj je šesnaest kada sam otišao. Sada ima dvadeset godina. Ona je zaista vrlo zgodna devojka. Osim

toga i pametna je. Ridokosa je — nasmešio se. — Mislim da svi ridokosi imaju prilično živahan temperament.

— Moguće. A Ralf? Je li on mlađi ili stariji od tebe?

Dejvovo lice se iznenada opustilo.

— Mlađi je. Pet godina. Njemu je sada dvadeset i pet. On nije nimalo nalik na mene. Ralf je krupan, snažan momak. Ima široka ramena i mislim da je nešto viši od tebe. Već sa trinaest godina bio je viši i krupniji od mene. On je vodio ceo ranč...

— I?

— Šta i?

— I šta još možeš da kažeš o njemu? Glas ti nije zvučao tako kada si govorio o Elizabeti.

Pogledao je Dejva i iznenadio se kada je video koliko se namrštio.

Valjda je zato shvatio da je bolje da ga više ne ispituje o tome, pa je skrenuo razgovor.

— Reci mi Dejve, jesu li Ralf i Elizabeta cela tvoja porodica?

— Da, sada je tako. Vidiš, pre mesec dana mi je umro otac i zbog toga se ja sada vraćam kući. Bio sam u Sakramentu kada sam dobio pismo. Lutao sam svuda. Virdžinija Siti, San Francisko... Majka nam je umrla još davno.

Vels se namrštio.

— Ali tamo, na tabli, video sam tvoje ime?

— Otac je meni ostavio ranč. Naravno, Ralf i Elizabeta imaju svoj deo koji treba da im bude isplaćen u novcu. Ali, „Džingl Bob" je moj. Ja sam, u stvari, jedini vlasnik.

Bilo je još mnogo nejasnih stvari oko svega ovoga, ali Vels je smatrao da sada nije vreme da razmišlja o tome.

Međutim, nije mu promaklo da se Dejv sve nestrpljivije vrpolji u sedlu, što su se više približavali kući. To je bio razlog više da Velsova radoznalost postane još veća.

A onda, iza jedne male šumice pred njima su se pojavile zgrade ranča.

Kao i celo ovo imanje preko kojeg su dobrim delom prošli, bile su velike, solidno građene i negovane. Ogromna rančerska kuća bila je obojena u belo, a ispred nje se pružao prostran trem sa nastrešnicom.

Kada su stigli do kapije, koja je vodila u dvorište, Vels je zategao uzde svome mustangu.

Sav bled u licu i Dejv je učinio isto.

Vels je taman hteo da nešto zapita Dejva, kada se na dvorištu pojavio jedan kauboj. Ugledavši ih, potrčao je prema njima.

— Dejve! — povikao je veselo.

— To je Džos Fišer — rekao je Dejv. — Jedan od stare garde. Haj demo!

Uto je Fišer stigao do njih, bučno se pozdravio sa Dejvom, uhvatio uzde njegove mazge i poveo je prema kući. Dok su oni pričali Vels je imao vremena da razgleda dvorište na čijem je drugom kraju ugledao ogromne korale.

Mada se u ovo vreme većina ljudi nalaziła na pašnjacima, ipak ih je dosta ostalo i ovde. Tu je bio kovač, kuvar i još nekoliko kauboja. Neki su pozdravili Dejva vese-

lo, dok su drugi ostali hladni i mr ko ga posmatrali.

Dvojica su naročito napadno i nekako izazivački posmatrali Velsa, koji im je uzvratio hladnim pogledom. Njega, konačno, nije moralo da se tiče šta ko radi na ranču i šta će misliti o njemu. Zasada, on još i nije znao da li će prihvatiti Dejvov poziv.

U tom trenutku iz kuće je izašla Elizabeta. Vels je bio sasvim siguran da je to bila ona, jer je potpuno odgovarala Dejvovom opisu.

Devojka je bila visoka i skladno građena, a hodala je na način koji je jasno govorio da je veoma svesna svoje vrednosti.

Nasmešila se radosno i pritrčala Dejvovoj mazgi.

— Dobro došao kući, Dejve! — pozdravila ga je.

Glas joj je bio mek, topao, ali Velsu nije promakla izvesna nota uzdržanosti, čak bi se moglo reći i hladnoće.

— Zdravo Elizabeta — odgovorio je Dejv na njen pozdrav. — Dobio sam tvoje pismo.

— Dosta vremena ti je trebalo da se vratiš, Dejve. Oca smo sahranili pre četiri nedelje.

— Nisam na vreme dobio pismo, sestro. Prošlo je kroz šest gradova dok me konačno nije našlo u Sakramentu. Došao sam što sam mogao brže.

Pogledala je brata odmeravajući ga od glave do pete. Posmatrala je njegovu zaprašenu odeću i stari šešir na glavi.

— Zar nisi dobijao novac, koji ti je tata slao?

— Oh, naravno, jesam. Ali, ti znaš mene. Uvek sam bio nemaran u odevanju.

— Da, znam te Dejve.

U glasu joj je sada bio neki ledeni prizvuk. Tako da je i Velsovo raspoloženej naglo opalo.

Videlo se da se Dejv prisilio na osmeh, kada je pokazao prema Velsu i rekao:

— Ovo je moj veliki prijatelj iz Novog Meksika, Vels Druri — predstavio ga je. — A ovo je moja sestra Elizabeta, Velse.

Devojčine zelene oči su se okrenule prema Velsu. Klimnula je glavom, ali nije rekla ni reči.

Vels je skinuo šešir, lako se naklonio i rekao:

— Drago mi je, Liz.

Bilo je očigledno da joj je kroz telo prošao trzaj. Oči su joj hladno bljesnule.

— Zovem se Elizabeta, gospodine Druri. Ako želite, možete me zvati i mis Kejd, kao što to čine ostali radnici na ranču.

Druri se nasmešio.

— Ali, ja nisam vaš radnik, Liz. A da i jesam, ipak vas ne bih oslovljavao sa mis.

Ona se naglo okrenula prema Dejvu.

— Slušaj Dejve, ionako je već previše što dolaziš sa tolikim zakašnjenjem. Nije bilo potrebno da za sobom dovodiš i neku nevaspitanu skitnicu. Mislim da si prevršio meru. Videćemo se kasnije... u kući i, nasamo.

— Hej, stani, pričekaj.

Dejvove reči nisu imale nikakvog efekta. Okrenula se i pošla prema kući.

Kada su se teška vrata od kedrovine zalupila za njom, Vels se okrenuo prema Dejvu.

— Mislim da sam prekardašio. Mora da sam lepo ponašanje ostavio u Novom Meksiku.

— Da ti nisi malo ljut, Velse?

— Ni govora, čoveče. Mislim da je tvoja sestra malo divlja, a ja...

Dejv se nasmešio.

— Hvala bogu. Mislio sam da će te naljutiti i da ćeš otići. Ona zaista nije bila ljubazna prema tebi, ali mislim da je to zato, što sam te ja doveo. Ona bi bila takva prema svakom ko bi dojahao sa mnom.

Razgovor su prekinuli neki kauboji koji su upravo prišli da pozdrave Dejva. A on je skinuo šešir i protrljao čelo.

— Šta kažeš o jednom dobrom kupanju, Velse? — upitao je. — Mislim da bi nam trebalo dosta tople vode i sapuna.

— U pravu si. Dožda će nas bolje primiti, kada budemo mirisali malo lepše.

— O kej! Hej, Čarli donesi tople vode u kupatilo — zamolio je Dejv jednog momka.

Sjahali su i predali svoje konje momcima, a oni se uputiši u kupatilo.

Vels se zaista obradovao kada je u ogromnoj prostoriji ugledao dve porcelanske kade, koja je Čarli punio toplom vodom.

Jedan sat opuštanja u vreloj vodi izvanredno ih je osvežio.

A kada ih je Čarli obavestio da ih mis Kejd čeka u trpezariji, Vels je osetio užasnu glad.

— Šta sam ti rekao, Velse — nasmejao se Dejv. — Liz je nagla, ali brzo je prošlo, kako vidiš. Haj demo. Čarli mi je rekao da stari Van Sing još uvek kuva. Od njega sam i naučio sve što znam na tom planu.

Kuća Kejdovih je bila uređena sa neverovatnim ukusom. Sve je bilo skladno, i znalački odabrano.

Tek što su seli, kada je Elizabeta uletela u prostoriju. Hladno je klimnula glavom i ispustila se preko puta njih dvojice.

Čim je ona sela, u sobu je ušao jedan momak sa poslužavnikom u rukama.

Istog trenutka, momci su prionuli na hranu, a pošto su utolili prvu glad, Dejv je počeo da se interesuje o stanju na ranču.

Iz Elizabetinih reči videlo se da je posle očeve smrti Ralf preuzeo punu kontrolu nad rančom i da je, kako je izgledalo, bar dosada sve teklo u redu.

Vels je bio iznenađen kako je Dejv odlično upoznat sa poslovanjem ranča, što se videlo iz njegovih pitanja koje je svakog trenutka postavljao sestri.

Ručak se bližio kraju. Sada je Velsu već bilo jasno da Elizabetin prividno hladan odnos prema bratu, u stvari, ne predstavlja pravu sliku njihovih odnosa. Nastojao je da se ne meša u njihov razgovor. Ćutao je i slušao.

Kada mu se Elizabeta konačno obratila, oslovolia ga je sa „mister" i učinilo mu se da ga, na neki način, već tretira kao gosta.

Dejv mu je upravo predlagao da pođu da mu pokaže ranč, kada se u holu začuo snažan muški glas.

— Hej, Liz, gde si?

Dejv je ostao mirno da sedi, ali netremice je posmatrao sestru.

U vratima se pojavio jedan krupan, mlad čovek ispunjavajući ih svojom pojavom.

— Oho, vidi vidi! Znači, nisu me slagali. On se zaista vratio! — rekao je pomalo ironično.

— Zdravo, Ralfe — pozdravio ga je Dejv.

Ralf Kejd je stupio u sobu i stao na neka dva metra od stola, gledajući pravo u brata. Nije bilo ni traga smeška ni dobrodošlice na njegovom licu preplanulom od sunca. Oči su mu bile hladne i nepomične kao led koji se zimi hvatao na Pajk piku.

Te čudne oči su se za trenutak zaustavile na Velsu, a zatim su se smesta vratile Dejvu.

— Nisam mislio da ćeš imati hrabrosti — rekao je tiho.

Dejv je spustio svoju šolju sa kafom na sto.

— Pa, nisam mogao da ne dođem, kada sam čuo da je stari umro, zar ne Ralfe?

— Zašto da ne, kad si to mogao dok je bio živ.

Elizabeta se okrenula u stolici.

— Ti vrlo dobro znaš da sam ja napisala pismo Dejvu i zamolila ga da dođe, Ralfe — rekla je. — Osim toga, mislim da ovo nije način da se pozdravi bratov povratak kući. Naročito ne pred jednim strancem.

Ralf je opet pogledao u Drurija.

— Ko si ti, mister? — upitao je. — Pretpostavljam jedan od onih koji znaju da se prikače drugom za sedlo, kad namirišu novac?

— Ralfe! — uzviknula je Elizabeta.

— Hej, kakav je to način, Ralfe? — ljutito ga je opomenuo Dejv. — Vels je došao ovamo kao moj prijatelj i ti nemaš prava da se ponašaš tako.

U Ralfovim očima se pojavilo čuđenje.

— Oh, Dejve, pa ti si pronašao prijatelja! To je prosto dirljivo. Lepo, lepo! Čoveku su ponekad potrebni prijatelji.

Dejv je pocrveneo i spustio pogled.

U kratkoj tišini Vels je odmerio pogledom trećeg člana porodice Kejd.

Taj kratak pogled mu je bio dovoljan da konstatuje da je Ralf visok oko šest stopa, a da su mu leđa široka kao vrata. Videlo se da je snažan, a mišići su mu se jasno ocrtavali pod kaubojskom košuljom. U njegovim očima i stisnutim usnama bilo je nečeg brutalnog. Videlo se da je Ralf Kejd bio čovek koji ne ume da se nasmeje otvoreno i prijateljski.

— Pa, mister, još mi niste odgovorili? — ponovo je krenuo Ralf.

Vels se prezrivo nasmešio. Ovakva situacija mu nije bila nepoznata.

— Zovem se Druri, Kejde. Vels Druri.

— Mister Kejd za tebe, skitnice! — prosiktao je Ralf.

Sa Drurijevog lica je nestao osmeh.

Spustio je ruke na sto i odmakao stolicu. Ustao je i polako savijao cigaretu. Kada je ispod oka pogledao

u Ralfa u očima mu se zaiskrio led.

Ralf je i nehotice osetio hladnu jezu. Međutim, to nije ničim pokazao.

— Ja sam ovde stranac — počeo je lagano Vels — ali tamo odakle dolazim, strance smatraju prijateljima, sve dok ne pokažu suprotno. Došao sam ovamo sa Dejvom, jer je on to želeo. Na žalost, dočeka koji mi je ovde priređen ne bi se mogao okarakterisati kao topao...

Okrenuo se i pogledao u Elizabetu, koja je mirno sedela na svojoj stolici.

— Međutim, hladan doček od jedne dame nije nešto što čovek ne može da podnese — rekao je, a osmeh mu je zatitrao u uglu usana. Ali, ako se još jednom budeš tako ponašao prema meni Kejde, onda ću ti tvoje proklete reči sabiti u ta neprijatna usta. I zapamti, ja sam gost tvoga brata, a ne tvoj.

— Šta? — vrisnuo je Ralf. — Ti, prokleta skitnice! Šta sebi dozvoljavaš?

Ralf Kejd se ustremio na Velsa sa podignutom pesnicom.

Tog trenutka, Elizabeta je skočila i stala između njih dvojice.

— Dosta, Ralfe! — viknula je. — Bio si dovoljno neljubazan, da ne upotrebim neku drugu reč.

— Tačno, Ralfe — rekao je Dejv ustajući. — I budi srećan što te je Liz zaustavila. Moram ti reći da je Vels najbolji borac zapadno od Misisipija. Oduvao bi te...

Ralf je tek sada pobesneo. Ipak, izgledalo je da je ozbiljno shvatio Dejvovu opomenu, pa je dozvolio da ga Elizabeta umiri.

— Prestani, Ralfe — govorila je Elizabeta. — Ne možeš da se tako ponašaš na dan Dejvovog povratka. A ti Dejve, pripazi malo na svoj jezik.

Zatim se obratila Velsu.

— Gospodine Druri, nadam se da vam je jasno da smo svi malo uzbuđeni, jer Dejva nismo videli godinama. Moram da vam se izvinim za Ralfovo ponašanje i želim da vas zamolim da nas jedan sat ostavite nasamo, dok se raspoloženje malo ne popravi.

— Nema problema... Liz — rekao je Vels.

Nasmešio se i lupio Dejva po ramenu.

— Ne sekiraj se, Dejve — rekao je i prišao vratima. — Biću u blizini.

Napolju, na verandi seo je u jednu prostranu, udobnu fotelju od pruća, a noge naslonio na ogradu.

Razmišljao je o ovoj čudnoj porodici i svemu što je doživeo od kako je sreo Dejva Kejda. Ni o svom ponašanju nije mislio najbolje. U jednom potezu uspeo je da od Ralfa Kejda stvori neprijatelja, a ni od Elizabete baš nije mogao da se nada prijateljstvu.

Bilo mu je ipak čudno kako ovih dvoje Kejdovih ni po čemu nisu ličili na Dejva, koji je bio oličenje ljubaznosti i otvorenosti.

A onda mu je odjednom sinulo pitanje. Da ga to nije Dejv doveo ovamo, da se preko njega suprotstavi Ralfu?

Odmahnuo je glavom i ispustio gust dim.

Ne, Dejv to ne bi mogao, bio je njegov zaključak. Ne! Čovek kao

on, ne bi mogao da bude toliko lukav.

Najzad je pomislio da bi najbolje bilo da spakuje svoje stvari i krene prema Misuriju. Bilo mu je jasno da na ovom ranču za njega neće biti lako, a zbog Dejva nije želeo da pravi neprilike.

Osim toga, u celoj atmofesri se osećala neka napetost, nešto tajanstveno, što on nije umeo da objasni. Bilo je očigledno da između dva brata postoji nešto i da će, ako dođe do sukoba, Dejv izvući deblji kraj.

U širokom luku bacio je opušak cigarete, zavalio se u naslonjaču i čekao da dođe Dejv.

IX

Julsko sunce je obasjavalo pašnjake, ptice su pevale, a malo krdo stoke koje su terala dva jahača paslo je uz put sočnu travu. To je bilo jedno od onih popodneva kada je na „Džingl Bob" ranču ceo svet izgleda lep.

Dejv Kejd je izvadio svoj džepni časovnik.

— Tri i trideset. Do pet ćemo ih doterati do zapadnih pašnjaka, Vel se.

— Uh... ima još dosta — odgovorio je Vels brišući znoj sa čela.

Dotada je jahao sa šeširom natučenim duboko na oči da bi se zaštitio od jakog sunca. Ali, izgledalo je da je zadovoljan sa svim oko sebe. Skoro da je to i bila istina.

Tog jutra su on i Dejv pošli da sakupe stoku koja se rasula po prostranim pašnjavima ranča. Već tri dana su bili zabavljeni time.

Sada je Vels bio zadovoljan što nije prihvatio mesto predradnika. Više mu se sviđalo da ovako jaše rančom, zajedno sa Dejvom i da radi poslove koje mu ovaj naloži. Sa druge strane, na taj način je bio daleko od Ralfa i njegovih ljudi.

Uostalom, oni su malo viđali Ralfa. A i kada su ga sretali ničim nije pokazivao da ih primećuje.

Takvo Ralfovo držanje je zabrinjavalo Velsa. Ne zbog toga što se plašio za sebe, već zato što je znao šta će biti ako se njih dvojica sukobe. A nije želeo gužve sa Dejvovim bratom.

Pogledao je Dejva. Učinilo mu se da i on tog trenutka razmišlja o istoj stvari.

— Razgovarao sam jutros sa Ralfolm, Velse — rekao je Dejv odjednom.

— Aha?

— Dobro je što u to vreme nisi bio u kući. Ralf nije bio naročito dobro raspoložen.

— Šta mu je?

— Pitao me je koliko ćeš dugo ostati.

— I šta si mu ti odgovorio?

— Rekao sam mu da ćeš ostati dotle, dok ti ovde ne dosadi.

Vels se nasmešio.

— Kako mu se svideo taj odgovor?

— Ponašao se tačno u svom stilu. Znaš Velse, Ralf nije naročito društven, ni uglađen. Ali, čini mi se da naročito ne podnosi tebe. Pitam se zašto?

Vels je ostao miran i ničim nije pokazao da on naslućuje razloge Ralfove mržnje prema sebi.

— Ne bih znao reći, Dejve. Kad malo razmislim o tome dolazim do zaključka da on nije baš najljubaz niji ni prema tebi, zar ne?

Dejv je izvesno vreme ćutao, a zatim je rekao tiho, da ga je Vels jedva čuo:

— Prema meni. niko, nije ljubazan. Niko ne voli beskorisnog čoveka. Ponajmanje ga želi za brata.

Velsu je bilo žao što je uopšte načinjao tu temu. Shvatio je da je pogrešio. Još pre jedan minut Dejv je bio odlično raspalożen, a sa da je sedeo na konju nekako pogrbljen i tužan.

— Već sam ti mnogo puta rekao da ne smeš tako da misliš Dejve — pokušao je da ispravi stvar Vels. — Ako čovek sebe neprekidno ube đuje da je nespretnjaković, neizbežno je da to jednoga dana stvarno i postane.

— Ali, to što sam rekao je istina, zar ne? Video si kako me je dočekala Elizabeta!... Mislim da bi Ralf bio prema meni isto tako grub, da ti i nisi došao sa mnom.

— Pa, druškane, bio si odsutan četiri godine — pokušao je da se našali Vels.

— Morao sam da odem. Oni to isto tako dobro znaju kao i ja. Šta sam drugo mogao da radim, posle...

— Posle čega, Dejve?

— Ah, do đavola s tim! Nema smisla da te zamaram svojim problemima. Hej, pogledaj onu kravu!

Pre nego što je Vels uspeo da re aguje, Dejv je obo konja i pojurio prema kravi, koja je pokušala da se izdvoji iz krda.

Dok je terao kravu nazad prema krdu, Vels ga je posmatrao. Sa da je bio sigurniji nego ikad da na ranču „Džingl Bob" zaista postoji nešto nejasno, neka misterija koju on ne može da dokuči.

A da je to bilo tačno u to je sva kim danom bivao sve ubeđeniji.

Elizabetina hladnoća, Ralfovo po našanja i otvorena nestrpeljivost ko ju su prema njemu pokazivali mno gi kauboji na ranču, bili su dokaz da ga slutnja ne vara.

Što je bilo najgore, oni su se ta ko ponašali i prema Dejvu.

Velsu je bilo jasno da Dejv nije tip heroja kome bi se divili, ali tako otvorena netrpeljivost prema vlasniku ranča, ipak ga je čudila.

Pošto su onih nekoliko grla priključili glavnom krdu Dejv i Vels su se uputili prema kapiji koja se nalazila na samoj granici imanja.

Još izdaleka Vels je ugledao jednog jahača, koji im se približavao u galopu. A kada je sunce obasja lo jahačevu kosu i kada je ona zaplamtela bakarnim sjajem, shvatio je da je to Elizabeta.

Nedaleko od njih, ona je zaustavila svog konja i sačekala ih.

Vels je priterao svoga konja uz njenog.

— Dobar dan, Liz — pozdravio je.

Video je jasno da joj se taj način oslovljavanja nije dopadao, ali se uzdržavala da reaguje kao prvog dana. Nasmešila se preko volje.

— Dobar dan, mister Druri. — Pokazala je glavom na stoku. — Ako budete pošli u potragu za sto

BOK HOLIDEJ

★

NAJBOLJA

SERIJA

VESTERNA

★

★

IZLAZI

SVAKOG 7. U

MESECU

★

kod vašeg

prodavca

novina

BOK HOLIDEJ

kom tamo među šiblje, moraćete da budete prilično pažljivi. Ralf mi je rekao da je tamo odlutalo dvadesetak grla, ne računajući telad.

— Ako ih i ne bude toliko, nadam se da Ralf neće pomisliti da smo hteli da ga proglasimo lažovom.

Elizabeta se i dalje smešila.

— Mister Druri, ja znam da moj brat ponekad ume da bude neljubazan, ali ne treba da zbog toga verujete da je i rđav. Od kako je umro naš otac, Ralf je na svoja pleća primio teret velike odgovornosti. On sam vodi ceo ranč.

— Liz, ja uvek verujem samo u ono što vidim, ni u šta drugo.

Ona je zaustila da nešto kaže, ali on je preduhitrio.

— O otkud vi ovde? Prilično ste daleko od kuće, zar ne?

— Ne mnogo. Svega pet milja. Hej, Dejve!

Dejv koji je malo pre oterao stoku do velikog krda sada im je prišao.

— Zdravo sestro — pozdravio je Elizabetu. — Kako bi bilo da nam sada pokažeš put do kuće? I, otkud ti ovde?

— Pretpostavljala sam da ćete doći ovamo. Rešila sam da malo izjašem i da se vratim sa vama. Hoćete li i vi odmah nazad?

— Hoćemo — odgovorio je Vels. — Zar ne, Dejve?

Dejv je klimnuo glavom.

— Da, svakako — rekao je posle kraće pauze.

Jahali su obojica pored Elizabete, Dok je ona razgovarala sa Dejvom, Vels nije mogao, a da se ne divi savršenoj eleganciji s kojom je sedela na konju.

Uhvatio je sebe u toj misli i nasmešio se. Dok je zavijao cigaretu, razmišljao je o ovoj devojci i, iako bi hteo da bude pošten prema sebi, morao bi da prizna da mu nije baš najjasnije da li na ovom ranču ostaje baš samo zbog Dejva.

Jahali su oko jednu milju, kada se devojka trgla.

— Oh, moje rukavice. Mora da sam ih ostavila tamo na kapiji! — rekla je uzbuđeno.

I Vels se u tom trenutku setio da je video njene rukavice na prečki kapije, ali je kasnije zaboravio na njih. Sada je u mestu okrenuo konja.

— Ja ću ih doneti, Liz — rekao je. — Brzo ću se vratiti.

U isto vreme i Dejv je okrenuo konja, a Elizabeta je brzo povikala:

— Mislim da je bolje da pođe Dejv. Čini mi se da je njegov konj u boljem stanju nego vaš, mister Druri. Imaš li nešto protiv, Dejve?

— Nimalo, sestro. Ti i Vels samo nastavite. Brzo ću vas stići.

Uz put je namignuo Velsu.

— Nemojte mnogo zastajati putem.

Zatim je podbo svoga konja.

Gledajući za njim, Elizabeta je pocrvenela zbog njegovih poslednjih reči. Da bi joj malo olakšao situaciju, Vels je rekao:

— Znate, kada bi moj konj mogao da shvati šta ste o njemu rekli, naljutio bi se.

Elizabeta ga je pogledala i nasmešila se.

— Ja sam sigurna da je on zaista odlična životinja, mister Druri. Ali, jahali ste ga ceo dan...

— Aha, ali pošto tvrdite da nije baš u dobrom stanju, a mene zove te, mister, moglo bi se reći da baš nismo dobrodošli.

— U redu — rekla je i osmeh joj se ponovo pojavio na licu. — Vaš konj je zaista izvanredan... Velse.

— Tako je već bolje.

Dalje su jahali u tišini. Devojka je izgledala da je preokupirana predelom kroz koji su prolazili, iako je bilo jasno da ga je videla nebrojeno puta.

Vels je, međutim, posmatrao samo nju. Gledao ju je uglom oka dok je zavijao cigaretu. Kada je povukao dim, uzdahnuo je i rekao.

— Pa?

Iznenađeno ga je pogledala.

— Šta, pa, mister... hm. Velse?

— Pa, šta ste ono nameravali da razgovarate sa mnom?

— Šta vam je, za ime sveta dalo ideju da nameravam da razgovaram sa vama? Ko vam je uopšte rekao da ja...

— Ja znam mnoge stvari koje mi se i ne kažu. Znam, na primer, da ste svoje rukavice namerno ostavili na kapiji, a znam, isto tako, da ste namerno poslali po njih Dejva, a ne mene. Prema tome, pređite na stvar.

— Vi ste prilično nevaspitan čovek, shvatate li to?

On se nasmešio i pustio gust dim.

— Mislim da je to samo vaše mišljenje. Verujem da nema mnogo ljudi koji bi me videli takvog. U svakom slučaju, ako tako i misle, dovoljno su vaspitani da to ne kažu.

— Pretpostavljam da su to neke devojke po salunima...

— Aha, pogodili ste, Liz. Meni taj vaš način obraćanja nimalo ne smeta. Samo znate, ja o salunskim devojkama ne bih govorio sa takvim prezrenjem kao što to činite vi. Na kraju, one bar umornim kaubojima čine život lepšim.

— Mogu da pretpostavim mister Druri i kako to izgleda. Nema potrebe da ulazite u detalje.

— Opet ste se vratili na ono: mister. Ali, ja nisam ni nameravao da ulazim u detalje. Jedino sam želeo da kažem da sam poznavao izvestan broj veoma finih salunskih devojaka... zaista finih.

— U redu. Nema potrebe da dalje pričamo o tome. Ne znam ni kako smo došli na tu temu.

— Da, ni meni nije jasno. U stvari, počeli smo da razgovaramo o razlogu zbog kojeg ste želeli da ja ostanem nasamo s vama.

— Oh, u redu, priznajem da sam izašla da bih porazgvarala s vama, ali sada ni sama ne znam da li je to baš pametna odluka.

— Eh, tako je već bolje. Sada ne zavaravamo jedno drugo.

Vels je bio siguran da je u sledećih nekoliko minuta ona vodila borbu sama sa sobom, jer je zamišljeno ćutala a čelo joj se nabiralo.

Staza kojom su jahali sada je prolazila kroz šumarak kedrova u kojoj je bila prilično gusta senka. Odjednom je postalo sveže kao da

nisu još uvek bili u sunčanoj preriji.

Devojka je konačno progovorila:

— Zbog čega ste vi ovde, Velse?

Pitanje ga je malo iznenadilo.

— Zbog čega?... Pa, Dejv me je pozvao i, pretpostavljam...

— Vama se Dejv sviđa, zar ne?

— Da. Smatram da je dobar čovek i na neki način meni ga je žao — rekao je to i zaista je tako mislio.

— A on se vama divi. Znate, ranije Dejv nikada nije imao bliskog prijatelja. Mnogi ljudi misle da je suviše velika kukavica i...

— Da, viđao sam ga u takvim situacijama. Izgleda da vaš brat Ralf nije od te sorte, zar ne?

— Sada govorimo o Dejvu. Znate, od kako se vratio, primećujem veliku promenu na njemu. Stekao je malo samopouzdanja, samopoštovanja. Znate, on je još od detinjstva bio trom i uvek je smatrao da će mu se svi smejati zbog njegove nespretnosti.

Vels je ponovo zavio cigaretu. Ni je želeo da prekida devojku, a ona je nastavila.

— Mada je uvek bio u stanju da obavlja mnoge stvari kao i drugi, čak i bolje, ljudi su uvek mislili o njemu kao o nekorisnom stvorenju, pa je najzad i sam počeo da misli tako o sebi. Međutim, sada sam primetila da se to pomalo izgubilo.

Pogledala ga je pravo u oči.

— Mislim da ste vi razlog tome, Velse. Čini mi se da ste mu vi ulili to samopouzdanje i verujem da sada sasvim drugačije misli o svo jim sposobnostima.

Vels je zaista bio iznenađen njenim rečima, ali nikako nije mogao da se otme utisku da je ona u poslednjem, trenutku skrenula razgovor sa prave teme o kojoj je u početku želela da govori.

— Vi govorite kao da mnogo volite Dejva, a to u početku nije izgledalo — pokušao je da je isprovocira.

— To nije trebalo da kažete. Ja sam njegova sestra. Kako ste, za ime sveta, došli na ideju da meni nije stalo do njega?

Čudna atmosfera koje je stalno bio svasiain na ovom ranču, ponovo ga je preplavila.

— I Ralf je njegov brat, ali se ponaša kao da bi mu bilo draže da Dejva nema — odbrusio je. — Da li je to zato što se nadao da će pripasti njemu, ako se Djev ne vrati?

— Mi sada ne razgovaramo o Ralfu — ponovo ga je opomenula i sva se namrštila. — Dejv je moj brat i ja ga volim, mislim da je za vas to jedino zanimljivo.

— Onda ste savršeno uspeli da sakrijete svoja osećanja prema njemu onog prvog dana kada smo stigli, Liz.

— Nisam imala taj utisak.

— On je bio uzbuđen kao dete što se posle tolikog vremena vraća kući, a vi ste ga dočekali sa jednim hladnim: „Zdravo Dejve". Meni to baš nije ličilo na dobrodošlicu sestre, koja je željno očekivala brata da se vrati sa dalekog putovanja.

Pritegla je uzde i zaustavila konja. Kada je progovorila, u očima

joj je blejsnuo plamen. U tom tre nutku, izgledala je lepša nego ikada.

— Mister, Druri — počela je jedva zadržavajući bes. — Potpuno sam svesna vaše grubosti i nepristojnog ponašanja. Ali, imam razlo ge da pređem preko nekih stvari, koje mi se kod vas ne dopadaju zbog toga što vi pozitivno utičete na Dejva. Ipak, nikako ne mogu da dozvolim sebi da razgovaram sa vama o stvarima koje vas se savršeno ne tiču.

— Znate, Dejv je moja briga već dosta dugo i moram vam reći da me se tiče sve što je u vezi s njim. Ja sam mu prijatelj... kako rekoste. I znam da sam mu potre ban jer je njegovoj rodbini, očigled no, sasvim svejedno šta će biti s njim.

— Meni je vrlo važno šta se s njim dešava — presekla ga je.

— Zašto ste ga onda onako dočekali?

— Kako se odnosim prema Dejvu, ili ma kom drugom samo je mo ja stvar, mister Druri. Ali, da ne mlatimo praznu slamu. Ima još jed na stvar koja vama nije poznata. Vi ne znate zbog čega je Dejv napustio „Džingl Bob".

Okrenula se od njega i obola svo ga konja. Poletela je punim galopom i Vels je znao da nema smisla pokušavati da je zaustavi.

Uskoro, devojka je nestala u daljini.

Vels Druri je prebacio jednu nogu preko sedla i zapalio cigaretu čekajući Dejva.

Morao je da čeka dosta dugo, jer je Dejv, izgleda, hteo da mu pruži priliku da duže ostane nasamo sa njegovom sestrom.

Sedeo je u sedlu dok se mrak po lako spuštao. Ceo sat kasnije začuo je topot kopita Dejvovog konja. Pomerio se iz senke u kojoj je do tad bio, a Dejv se preplašeno trgao.

— A gde je Elizabeta? — rekao je kad ga je prepoznao.

— Odjahala je. Jesi li pronašao njene rukavice?

— Aha. Reci, da se niste posvađali vas dvoje?

— Nešno slično. Ali, nije ozbiljno.

— Do đavola, nadao sam se...

— Ne brini. Ništa se strašno nije dogodilo. Izgleda da je suđeno da se ja i tvoja crvenokosa sestra stal no svađamo.

Dejv se nasmejao i ponovo mu se vratilo dobro raspoloženje. Obo li su konje i trkom poleteli prema kući.

X

Dobro kupanje, cigareta i odlična večera, učinili su im život pri jatnijim.

Klimnuvši glavom Dejvu, Vels je izašao u dvorište i neko vreme proveo u razgovoru sa Kipom Donelijem, predradnikom na ranču.

Doneli je bio od onih ljudi koji otvoreno govore ono što misle. Na ranču je radio svega dve godine. Ništa nije znao o razlozima zbog kojih je Dejv napustio imanje, a i ako je znao, nije želeo da govo-

vi o tome. Zato je vrlo vešto izbegao svako okolišno Velsovo pitanje.

Onda se Vels setio Džoša Fišera, čoveka koji ih je prvi pozdravio kad su se pojavili na ranču. On je sedamnaest godina bio na ranču. Velsu je bilo jasno da mora znati i zašto je Dejv otišao od kuće.

Vels ga je ugledao kraj konjušnice i prišao mu. Džoš je bio oran za razgovor kao i uvek. Pričao je Druriju o mnogim zgodama i nezgodama na ranču, koje su se dešavale godinama. Njegova pričća je bila vrlo zanimljiva.

Međutim, kada je Vels pomenuo nešto o razlozima Dejvovog napuštanja ranča, Džoš je odjednom zaćutao i povukao se u Kaubojsku spavaonicu.

Nešto kasnije, Dejv je izašao iz kuće i Vels mu se pridružio na vra randi.

Dejv mu je predložio da sutradan pođu u Alas radi nekih nabav ki za ranč. Tamo je trebalo da ostanu dva dana.

Vels se obradovao ovome predlo gu. Sa zadovoljstvo je prihvatio po ziv, tim pre što mu je na ranču već postajalo monotono.

Dok su njih dvojica razgovarali, na vratima se pojavio Ralf. Samo za tren, a onda je nestao u tami dvorišta.

Trenutak kasnije zalajao je jedan pos negde kraj staje. Izgledalo je da ga je neko udario, jer se njegov lavež pretvorio u bolno cviljenje.

— Ralf ne voli pse — promrsio je Dejv nelagodno.

Vels nije odgovarao. Osećao je neku odbojnost prema Dejvovom bratu, ali nije želeo da govori o tome.

Dejv je očigledno primetio njegovo neraspoloženje i ubrzo se povukao u kuću, poželevši mu laku noć.

Jedino je još u kaubojskoj spavaonici gorelo svetlo. Uskoro se i Ralf vratio, a Vels se pitao koji li ga je razlog odveo u tu noćnu šetnju.

Sledećeg momenta, Elizabeta se pojavila na verandi, a trag svetlosti iz sobe obasjavao je njenu siluetu.

Prelazila je pogledom preko dvorišta, a zatim su joj se oči zaustavile na osvetljenom prozoru kaubojske spavaonice.

Velsu je bilo pomalo neprijatno što sedi tu u tami a da ona ne može da ga vidi. Osećao se nekako kao špijun. Gotovo se obradovao kada je shvatio da je mogla da vidi žar cigarete koju je držao u ruci, dok je stajao naslonjen na zid kuće.

Međutim, posle nekoliko minuta koje je provela na verandi, Elizabeta se povukla u kuću.

„Džingl Bob" ranč je utonuo u tamu. Vels Druri je bio jedini svedok rađanja ponoćnog meseca iznad vrhova udaljenih planina.

Srebrna svetlost se rasula po okolini, a on je sedeo sam sa svojim mislima. I, želeo je da ostane sam.

Dugo već nije živeo ovako, stalno na jednom mestu, bez ikakvog zaposlenja. I pomislio je da bi, možda, najbolje bilo da sada spakuje svoje stvari i izađe sa ranča

ne polažući nikome računa o svom postupku.

Ipak se nije odlučio na to. I dok je ležao u svojoj sobi u mra ku zurio u nevidljivu tavanicu, znao je da neće otići dokle god ne bude saznao kakva je to misterija oko Dejva i zašto mu je na pašnja ku Elizabeta doviknula: „Vi ne znate zbog čega je Dejv napustio „Džingl Bob".

XI

Putovanje u Alas proteklo je bez događaja.

Sa ranča su krenuli u zoru, a u Alas, koji je bio udaljen dvadesetak milja stigli oko podne.

Odlučili su da pokupuju sve, a onda da navrate malo u neki salun da „vide bela sveta", kako je govorio Vels.

„Eldorado" je bio najlepši hotel u Alasu. U njemu su odsedali oni koji nisu oskudevali u novcu i ko ji su želeli da zadovolje svoj istan čani ukus.

Vels je odlučio da baš tu odsedne sledeću noć koju su morali da provedu ovde. Imao je dovoljno novca da može sebe da časti.

Čekao je pred vratima hotela da se vrati Dejv, koji je otišao u ku povinu, pa da mu to predloži. Znao je da će se on složiti.

Okretao se oko sebe u besposlici i odjednom mu se pogled zaustavio kraj recepcije hotela na elegantnoj prilici, koja je bila zabavljena razgovorom sa portirom.

Čovek je bio okrenut leđima. Imao je na sebi crni kaput sa dugim peševima, crne elegantne pantalone i neverovatno uglačane, krat ke čizme.

Na rukama ispod rukava kaputa, provirivale su kao sneg bele manžete. U jednoj ruci je držao svoj „stetson" po poslednjoj modi.

Bilo je jasno da je to neki pravi džentlmen.

Samo su malo uzdignuti peševi kaputa iznad njegovih bokova govorili da je to čovek ovog podneblja. Jer, ovde niko nije išao bez para dobrih revolvera.

Vels je posmatrao čoveka i odnekud mu se njegova figura učinila poznatom.

A kada se čovek okrenuo, Vels se lupio rukom po butini i radosno uzviknuo:

— Pa, naravno, Dok! Dok Holidej! Kakvo prijatno iznenađenje.

— Samo bez grljenja i ljubljenja — podsmehnuo se Dok. — Zdra vo momče! Nisam se nadao da ću te sresti ovde. Jesi li čuo šta se dogodilo tvojim prijateljima?

— Nisam. A šta se dogodilo.

— Trojicu su uhvatili prilikom pljačke banke u Dodž Sitiju. Pret postavljam da su ih već obesili, jer su uz put ubili šerifa i njegovog pomoćnika. Ali, izgleda da su to neki žuti mravi, da ih je mnogo više nego što smo mi imali čast da vidimo. A teritorija im se proteže na tri države.

— Šteta što nisam imao prilike da sretnem nekog od njih. Ostao sam im dužan ponešto. A vi, jeste li odseli u ovom hotelu?

— Da. A ti?

— Ja čekam Dejva. Otišao je da obavi neke nabavke.

— Zar ste vas dvojica još uvek saputnici?

— I te kako. Dejv je vlasnik ve likog ranča.

Dok je podigao obrve, ali nije pitao ništa. U ovom delu sveta sve je bilo mogućno, a on je imao sva kojaka iskustva. Mirno je saslušao Velsovu priču ali, videlo se da je zadovoljan.

— Pa, pozdravi Dejva — rekao je. — Nadam se da ćemo se večeras videti. Ja odoh na zakazanu partiju kod „Srebrnog polumeseseca." Ako vas zanima, navratite.

I pre nego što je Vels uspeo da kaže bilo šta, Dok Holidej je stavio šešir na glavu i krenuo preko puta u salun iznad čijih vrata je blistao polumesec od belog uglačanog lima.

Dejv je sa zadovoljstvom prihva tio predlog da odsednu u „Eldoradu". Dobili su sobu na prvom spratu i požurili da ostave pakete koje je on doneo iz grada. Onda su požurili na jedno piće u „Srebrni polumesec".

Da je Dejv jnao šta će se tamo dogoditi, zaobišao bi ovaj salun u najvećem mogućem luku.

U salun je prvi ušao Vels. Goru jazbinu od ove nije video u životu. Tako je bar izgledala prostorija duž koje se pružao šank oko ko ga su sjatila masa rančera i prlja vih neobrijanih skitnica i probisve ta, kakve odavno nije video.

Nešto dalje, niže za jedan stepenik, nastajala je sala koja je iz gledala kao da ne pripada ovoj jazbini.

Na priličnom prostoru bili su po stavljeni stolovi za poker, za bar but i jedan dug sto sa ruletom.

Od prve prostorije ova sala je bi la odvojena zelenom plišanom zave som sa dugim resama, skupljenom na sredini i prikačenom na bočne zidovi.

Tek što je poručio piće za sebe i Dejva, začuo je glas koji mu je dolazio negde iza leđa.

— Gle, gle, koga to vidim. Pa valjda nije, da su nam se staze opet ukrstile? Ovaj svet je zaista mali.

Vels se okrenuo kao da ga je zmija ujela. U prvom trenutku nije mogao da shvati. Iza leđa su mu se cerekala dva bradata tipa, koja je jedva prepoznao. U stvari, poznao je jednog. Onoga drugog sa mo mu je glas bio poznat.

Bili su to Bikner i još jedan iz Tejnove bande. Obojica se ustremiše na Dejva.

— Hodi Lari da te upoznam sa svojim starim prijateljem — cerio se Bikner. — To je jedan neverovatno hrabar čovek! Ha! Ha! Ha!

Samo sekunda je bila potrebna Velsu da shvati koga ima pred sobom. A tada, više nije razmišljao.

— Tebe sam se uželeo, mustro — procedio je kroz zube.

Zamahnuo je rukom tako snažno da je Bikner odleteo do polovine sale i presamitio se preko jednog stola.

Onaj drugi, koga je Bikner oslovio sa Lari, riknu kao medved i jurnu za Velsom, mašući obema ru kama.

Vels je reagovao munjevito. Sag nuo se tako naglo da je Lari samo preleteo preko njega i nabio se u suprotni zid.

Bilo je to dovoljno da Vels dobije u vremenu i da dočeka Bik nera koji se malo osvestio i jurnuo na njega. Udario ga je nogom u stomak i ovaj je samo kmeknuo.

Uto je na njega opet naleteo La ri.

Bridom desnog dlana Vels ga je pogodio ispod brade tako da mu se glava samo trznula nazad. A onda opet bridom stigao je jedan udarac po vratu iznad plečki.

Lari je klonuo. Bio je sasvim izbačen iz stroja. Sada je ostao samo Bikner koji je ponovo ki disao.

Ali, Vels je bio spreman. Udario ga je dvaput tako da mu je glava samo poletela s leva na des no i natrag. Kada je pokleknuo, Vels ga je kolenom udario u lice.

Oko njih se već stvorio prazan prostor, pa je izgledalo kao da su na ringu. Gomila se razmakla i uživala u žestokoj tuči.

Mnogi od njih držali su čaše sa pićem i bodrili megdandžije.

— 'Ajde, momci! Odlično! — vi kao je jedan.

— Otkini mu glavu!

— Obori ga!

U gustom dimu polumračne prostorije već su padale opklade.

U tom trenutku sa treskom su se otvorila vrata saluna a unutra je uleteo jedan bradati čovek, pra va grdosija.

— Lari! Bikner! — vrisnuo je. — Zar opet gužva?

A onda je ugledao Velsa.

— A ti si tu — proćedio je polako, a u rukama mu se zablistali koltovi.

Kako je Vels uspeo da ostane živ posle prve serije zrna, nikada neće moći sebi da objasni. On je samo osetio da ga je neka snažna ruka uhvatila za jaku i iskoristivši trenutak kada je izgubio ravnotežu, bukvalno ga prebacila preko jedne stolice.

U isto vreme zalajala su još dva kolta i revolveri bradate grdosije se nađoše negde iza šanka.

— Dosta je lepotani — čuo se glas Doka Holideja. Onda se obratio Velsu. — Da nisam video šta se događalo, mislio bih da ti ne možeš bez tuče, Velse.

— Hvala Dok — rekao je Vels čisteći se od prašine koju je pokupio na podu i brišući rukavom krv sa rasečne usne.

— Imao si sreću što je partija završena i što ne trpim ove prljavce — nasmešio se Dok. — A sada mislim da bi najbolje bilo da pođemo na večeru.

Tek tada su se setili Dejva koji je sav nesrećan stajao poguren u uglu između šanka i one zelene zavese.

Za večerom su imali prilike da porazgovaraju o svemu, pa i o onome što se tu doživeli u Silver Taunu.

— Nije mi jasno šta treba Tejnu da stavlja glavu u torbu i da pljačka. Ima onako veliki ranč i onoliko stoke — iskreno se čudio Vels.

— Ima, ali on je strastan kockar kao uostalom i još neki članovi bande. A, nisu baš vešti u tom

poslu. Da ne pljačkaju ta imanja bi otišla u tren oka — rekao je Dok. — Oni otkupljuju stoku u tri države. I to većinom kradenu, jer je ta jeftinija. Pa, kad im ponestane novca uskoče u neku banku i uz mu ga, kao što si čuo. Uz put uko kaju ponekog. Vrlo prosta i jednostavna stvar.

— I šta sad rade ovde? — zapitao je Dejv.

— Koliko sam čuo i tu imaju nekog liferanta. Samo, izgleda, posao još nije obavljen. Valjda se dogodilo nešto nepredviđeno, pa stoka nije stigla. U međuvremenu, da ubiju dosadu, momci priređuju predstave kao ovu večeras sa tobom. Niko im ništa ne može, jer to su male stvari da bi ih neko strpao iza rešetaka. I tako...

— Jedva čekam da odemo kući — uzdahnuo je Dejv. — Dosta mi je ovog cirkusa. A vi Dok, zašto ne biste pošli sa nama da malo budete moj gost? Mogli biste da pođete već sutra.

— Obećao sam da ću doći i hoću — nasmešio se Dok. — Jednoga dana, a možda i pre. Šalim se. Ozbiljno doći ću. Samo, imam ovde da obavim još neki posao.

Rano ujutru Dejv i Vels su napustili hotel. Dok Holidej se još nije pojavljivao, pa nisu uspeli da se vide s njim još jednom.

Tako nisu ni saznali da je prošle večeri kada se popeo u svoju sobu Dok na stolu našao cedulju na kojoj je pisalo:

„Kockarska bitango, večeras si se umešao u ono što te se ne tiče. Ne preporučujemo ti da to ponoviš. Već dva puta si nam zamrsio konce. Treći put nećeš imati prilike. Pazi kome okrećeš leđa. Biće šteta za tvoj elegantni kaput. Sklanjaj nam se s puta. Možda bi bilo najbolje da odjašeš iz grada i to što pre. Ionako, ovde za tebe posla više nema. Opelješio si sve".

Potpisa nije bilo, ali nije ni bio potreban.

Dok je pročitao cedulju, pažljivo je savio i stavio u džep prsluka. Zarekao se da će je njen autor jednoga dana pojesti.

XII

Dejv i Vels su grabili putem za „Džingl Bob" ranč. Požurili su jer im se oluja već nadvila nad glavom. A ovde su oluje znale da budu gadne.

Prilično umorni stigli su kući i ni jedan od njih više nije imao volje da izjaše.

Zato je Vels sledećeg dana ustao ranije. Odmorio se dobro, pa je želeo da zapita Dejva, ima li neki posao za njega.

Taman se obrijao neko je zakucao na vrata njegove sobe. Ušao je Kip Doneli.

— Hoćeš li da posmatraš kroćenje divljih konja, Velse? — zapitao je Kip.

— Kakvo je to kroćenje.

— Imamo desetak dvogodišnjih ždrebaca koje je Ralf poručio. Stigli su juče. Danas nameravamo da počnemo sa kroćenjem. Mogu ti reći da nikada nisam video tako divlje životinje. Mislim da će danas u koralu biti posla za sve kauboje.

— Verovatno ću navratiti da vidim, ako to bude odgovaralo Dejvidovim planovima za danas — rekao je Vels.

— Aha. Možda ćeš hteti da uzjašeš nekog konja, Velse. Izgledaš mi kao čovek koji se razume u sve kaubojske poslove.

Vels se nasmešio.

— Jednom sam puna dva meseca, bez pauze radio taj posao, Kipe. Bilo je to na jednom ranču u Montani. Mislim da sam tada naučio da jašem sve što može da ponese sedlo.

Razmišljao je nekoliko trenutaka o ponovnim izgledima da pojaše divljeg konja. Zatim je rekao.

— Naravno, trebalo bi pokušati. Samo, ako Dejv ne bude imao neki drugi plan.

— U redu — rekao je predradnik polazeći. — Možda ćeš imati prilike da se par puta nađeš u prašini.

— A ti, nameravaš li da krotiš konje?

Kip je zastao kraj vrata.

— Neka idu do đavola. Pokušaću samo ako budem morao. Znaš, ovde za najboljeg jahača važi Ralf. On će verovatno srediti one najupornije i najljuće. Pa, videćemo se u koralu, Velse.

— Aha... svakako.

Vels se nasmešio sam sebi. Njemu bi se više sviđalo da sa Ralfom Kejdom razgovara prijateljski, nego da se takmiči u kroćenju divljih životinja. A znao je da će to biti takmičenje.

Stavio je svoj kalifornijski šešir na glavu i pošao da potraži Dejva.

Nije morao da ga traži, jer ga je ugledao kako stoji sa grupom kauboja koja se okupila pored korala. Prišao im je bliže.

U koralu je posao već počeo. Na leđima jednog ridog pastuva sedeo je mladi kauboj Stiv Kantor i pokušavao da izbegne sve pokušaje životinje da ga zbaci sa sebe. Mladom kauboju, očigledno, nije bilo lako da na licu zadrži osmeh.

— Dobar konj — rekao je Vels prilazeći Dejvu.

— Zdravo Velse — pozdravio ga je Dejv, a zatim je ponovo skrenuo pogled na mladog kauboja koji se svim silama trudio da se održi na leđima divljeg konja. — Mislim da će ovog jutra biti dosta veselih događovština.

— Hoćemo li ostati ovde celo jutro?

Velsu gotovo i nije bilo potrebno da postavi to pitanje. I samom mu je bilo jasno da će ostati tu. Dejv se sav bio uneo u posmatranje borbe čoveka i životinje. Uzbuđenje mu se jasno ocrtavalo na licu.

Ali, Vels je više pažnje obratio drugom članu porodice Kejd, Ralfu.

Primeto je da ga krupni rančer posmatra netremice. Retko se dešavalo da on i Dejvov brat ovako otvoreno izmenjuju poglede.

Ralf je stajao sa druge strane korala. Vels je primetio kako govori nešto čoveku, koji mu je stajao sa

desne strane, ali nije skretao pogled. Čovek je klimnuo glavom.

Bio je to neki Briner. Ime mu niko nije znao. Bio je Ralfova desna ruka.

Bilo je dovoljno samo baciti pogled na tog čoveka i shvatiti da on donosi samo nevolju.

Briner je saslušao Ralfa do kraja, a onda još jednom klimnuo glavom.

Ralf je skrenuo pogled ka koralu i više nije obraćao pažnju na Velsa.

Vels je učinio isto.

Stiv Kantor je bio odličan jahač. Punih pet minuta sedeo je na leđima pastuva koji je kakao i propinjao se po ograđenom prostoru kao da je u njemu stotinu đavola.

Kada je konačno siahao s konja koji je podrhtavao sav okupan penom, mladić je bio skroz mokar od znoja. Ali, uprkos tome, na licu mu je blistao pobednički osmeh.

Konja koji je sada bio miran kao jagnje odveli su u drugi deo korala gde se već nalazilo nekoliko ukroćenih i smirenih grla.

Ali, zato se u drugom odeljku nalazilo još jedanaest konja od kojih nijedan nikada nije na sebi osetio jahača. Divlje su rzali i kolutali očima kao da su jedva čekali da dobiju priliku da se bore.

Ralf je prstom pokazao na jednog vranca. Kauboji su ga upetljali lasima i uz užasnu viku uveli u koral.

Kada mu je sedlo bilo nabačeno na leđa i kada je sve bilo spremno, uzjahao ga je Kip Doneli, predradnik.

Oslobođen lasa, konj je za trenutak zastao kao da ne shvata šta se dešava. A onda je odjednom divlje poskočio i propeo se tako visoko da je izgledalo da će se prevaliti na leđa.

Zatim je sa sve četiri poskočio uvis i zgrbivši leđa kao mačka, dočekao se na sve četiri noge.

Kip Doneli, koji očigledno nije očekivao ovakav skok tresnuo je leđima u prašinu koliko je dug i širok.

Vranac nije gubio vreme. Poleteo je na njega njišteći besno. Sva sreća kauboji sa lasima su bili spremni i za tren oka životinja se našla sva zapetljana.

Doneli je ustao sav namršten. Usta su mu bila stisnuta u crtu, a pogled odlučan kada se, ne oklevajući, ponovo bacio u sedlo.

Ovoga puta nije ponovio grešku i sada je ostao u sedlu punih sedam minuta, sve dok konj nije prestao da daje otpor.

Sledeći je bio Ralf.

On je odabrao jednog ždrepca crvenkaste dlake.

Vels je bio izvanredan poznavalac konja. Odmah je shvatio da je konj kojeg je Ralf izabrao, prava beštija. To se i pokazalo u sledećih nekoliko minuta.

Usledsledila je prava divlja i bespoštedna borba životinje i čoveka, koji, bilo je vidljivo, nije imao maštе i spretnosti, ali su njegova surovost i snaga uspevala da višestruko nadoknade te nedostatke.

Velsu je bilo jasno da bi od deset majstora ukrotitelja s ovog konja palo devet još pre isteka prvog mi-

nuta. Međutim, Ralf nije bio te vrste.

Ali, svima je bilo jasno da se Ralf ponaša suviše okrutno prema životinji. Stegao je konja nogama tako snažno da je ovaj prosto zastenjao. Cimao je uzde sve dok krvava pena nije obojila gubicu konja. Popustio je tek kada je životinja prestala da pruža otpor.

— Naučio je ko je gazda — rekao je Ralf silazeći s konja i pobedonosno gledajući u Velsa i Dejva. — To je dobro znati na našem ranču. Uzmi ovog sivca Kantore.

— Jahaće ga Vels — brzo je rekao Dejv, okrenuvši se prema Velsu sa veselim osmehom na licu. — Ralf je upravo pokazao šta zna. Sada je na tebe red Velse.

— Kako ti uopšte pada na pamet da sam ja u stanju da jašem ovog sivca? — pobunio se Vels, kome nije bilo do takmičenja.

Dejv ga je lupio rukom po ramenu.

— Mislio sam da postoji vrlo malo stvari na svetu, koje nisi u stanju da učiniš za prijatelja.

— To je tačno, ali mislim da ti precenjuješ moje sposobnosti.

Pažljivo je posmatrao sivca svestan pogleda svih prisutnih upućenih njemu. Savršeno je dobro znao da je njegovo prisustvo na ovom ranču davalo ovim ljudima prilično materijala za diskusije. Sada su bili radoznali šta ovaj stranac ume u ovakvim prilikama.

Ralf koji je stajao pored Brinera, posmatrao ga je sa malo podsmeha oko usana. Konačno je progovorio:

— Dobio si prilično lak zadatak, Druri. Mislim da je taj sivac najstariji od svih ovih konja.

— Ali, još nikada nije bio uzjahan, zar ne?

— Ne, naravno da nije.

— Onda mislim da to i nije tako lak zadatak. Što je konj stariji, sve ga je teže ukrotiti. Ipak, sivac nije mnogo star. Siguran sam da je sada u najboljoj snazi.

Onda je klimnuo glavom četvorici kauboja.

— Uhvatite ga i osedlajte.

Ralf je nešto progunđao, ali je ostao miran. Dok su sedlali konja, Vels je skinuo šešir sa glave i pružio ga Dejvu.

— Čini mi se da si me uvalio u nezgodu Dejve — rekao je uz osmeh.

Međutim, nije mu bilo mrsko da se okuša sa sivcem. Nekada je za njega bilo pravo uživanje da uzjaše divljeg konja. Sada je skinuo svoj opasač sa revolverima i, takođe, ga dodao Dejvu.

— Ako imaš pet dolara Dejve, slobodno se kladi na mene — rekao je tiho.

Dejv ga je pogledao, hrabreći ga.

— Samo ti ostani na njegovim leđima, Velse. To će mi biti najbolja nagrada. Ali, zbog čega skidaš opasač?

— Jednom sam jahao nekog divljeg konja. Tom prilikom mi je revolver ispao iz futrole i opalio. Moglo je da dođe do nesreće. A ja ne bih želeo da se ovde dogodi nešto slično. Drži! Opaši ga ti, dok ja budem jahao.

— Ne... ne... — uzviknuo je Dejv, kao da ga je neko stvarno primoravao da to učini.

Vels se u trenutku setio da Dejv ne podnosi oružje. Pogledao je prijatelja pravo u oči. Obojici je bilo jasno da će Dejv jednom morati da pobedi taj svoj strah. Ponovo mu je pružio opasač.

— Opaši ga.

U Dejvovim očima se čitala molba.

— Ne, Velse. Do đavola, daj to nekom drugom.

— A ja želim da ga opašeš ti.

— Okači ga na ogradu korala.

— Ne, hoću da ga ti uzmeš, Dejve. Ako želiš izbaci jedan metak iz ležišta i namesti prazan prostor iza okidača. Ali, uzmi ga.

Do njih je dopro Ralfov prezriv smeh. Sad su i ostali počeli da se smeju. Jedan od kauboja, koji su stajali blizu iscerio se i pružio ruku.

— Daj ga meni, Druri. Ja se ne plašim oružja.

— Ti idi do đavola. Jesam li te nešto pitao?

Pocrvenevši čovek se okrenuo od njih i zagunđao nešto, a Vels se ponovo okrenuo Dejvu i rekao tako tiho da niko nije uspevao da ga čuje.

— Ja sam malopre zaboravio na tvoj strah prema oružju, Dejve. Ali, ti ćeš sada morati da uzmeš ovaj opasač. Moraš da pokažeš ovim pacovima da nisi takva kukavica kakvom te smatraju.

— Ali, ja se zaista plašim...

Vels nije ni sumnjao u to, jer je Dejvovo lice bilo belo kao kreč. Ipak, nije prihvatao njegove izgovore.

— Dejve opaši ove revolvere ili ja napuštam tvoj ranč — najzad je rekao.

— Zar zbog ovakve gluposti! — zaprepastio se Dejv. — Ti...

— Da, zbog ovakve gluposti... I budale kakva si ti. Uzmi ga čoveče!

Dejv je prihvatio opasač. Lice mu je prosto posivelo, a u očima mu se pojavilo nešto kao užas. Ali, pripasao je opasač.

Druri ga je potapšao po ramenu.

— To je veliki korak napred, prijatelju. A sada mi poželi sreću.

— S... srećno, Velse. — Dejv nije dizao pogled sa kundaka ukrašenog slonovačom.

Već minut kasnije Vels je mislio na nešto što mu je tog trenutka bilo mnogo važnije nego Dejvov revolver. Mislio je na sivca.

To je trajalo izvesno vreme. Konj je držao sagnutu glavu i mirno stajao.

Ljudi su već počeli da se smeju.

A onda je počela prava serija skokova, propinjanja, naletanja na ogradu korala što je bilo vrlo opasno, jer je jahaču mogla da bude zgnječena noga. Konačno, konj se bacio na zemlju i prevrnuo se nekoliko puta.

Vels je morao da reaguje munjevito, i na vreme iskoči iz sedla da ga životinja ne bi zgnječila. Ali, s istom brzinom je morao i da se ponovo baci u sedlo, kada je konj počeo da se diže.

Konj nije bio snažan kao dva prethodna i nije bio toliko krupan

kao onaj kojeg je jahao Ralf. Ali, u lukavstvu je prelazio sve koje su prisutni ikada videli.

Serija lukavstava koja je primenjivao da bi se oslobodio jahača bila je neviđena.

Čutanje koje je u početku vladalo među ljudima oko korala, počelo je da prelazi u mrmljanje, a zatim u otvoreno divljenje.

Jedan pogled koji je Vels iskosa bacio na Dejva uverio ga je da ovaj više nije ni malo mislio na revolvere, koje je nosio na opasaču

Konačno, valjda i sam umoran od svojih trikova, sivac se umirio. Stao je.

Nekoliko trenutaka Vels se zadržao u sedlu. Hteo je da se uveri da je ovo zaista kraj. Onda se skliznuo iz sedla i pošao prema Dejvu.

— Iskušaj ga Druri — zaorio se Ralfov glas. — Kada jednom ukrotiš konja, moraš ga naučiti ko je gazda.

— Ovaj je to zaista naučio Kejde — odvratio je Vels nemarno.

— Ovo su moji konji i moj ranč Velse! Ako radiš posao sa mojim ljudima, onda radi onako kako ja to zahtevam.

— Tvoj ranč, Kejde? Tvoji ljudi? — kao začudio se Vels.

Ove reči su odjeknule u tišini kao pucanj. Ralf se sav zgrčio i verovatno bi nastala gužva, da se iza njih nije začuo ženski glas.

— Izvanredno ste jahali mister Druri.

Vels se okrenuo oko sebe. Naslonjena na ogradu stajala je Elizabeta i smešila mu se. Bila je obučena u jednostavnu ali elegantnu plavu haljinu koja joj je izvanredno pristajala. Vels joj je prišao.

— Zdravo, Liz! — pozdravio je.

Ona, međutim, nije stavila nikakvu primedbu na način na koji ju je oslovio.

— Čini mi se da ste čovek sa prilično talenata, mister Druri. Ova demonstracija koju ste izveli malo pre bila je zaista izvanredna.

Vels je mahnuo rukom prema konju kojeg su odvojili iz korala.

— Nije tako mlad kao ostali.

— On uopšte ne izgleda star. Ne bi se onako ludački ritao da je bio star.

— Mislim da ima sedam godina.

— Zaista?

— Aha — nasmešio se. — Znate kako se kod nas kaže: konj nije dobar posle šesnaeste, a žena pre.

Primetio je tračak neodobravanja u njenim očima, a onda je ona skrenula pogled.

On se malo lecnuo. Malo pre nije želeo ništa loše. Hteo je samo da se malo našali. Naravno, znao je da postoji razlika između salunskih devojaka u Koloradu koje je on poznavao i kćerka bogatog rančera, koja se školovala na istoku.

— Znate, žao mi je zbog onog juče — rekao je lagano. — Mislim da sam govorio pre nego što sam odmerio svoje reči.

Devojka se malo iznenadila.

— Pa, mister Druri vi ste zaista čovek koji ume da priređuje iznenađenja. Nikada ne bih pomislila da biste vi bili u stanju da se nekome izvinite.

— U stvari... ja se i nisam posebno izvinjavao. To je samo...

— Nemojte sada da pokvarite celu stvar. — Osmeh koji je propratio ove reči naterao je Velsu krv u obraze.

Elizabeta je zatim pokazala glavom u pravcu gde je stajao Dejv posmatrajući kako Kantor pokušava da ukroti jednu vrlo tvrdoglavu mladu mazgu.

— Hajdemo do Dejva — pozvala ga je.

Dok je išao pored nje. Velsu nije promaklo da su pogledi svih kauboja pored korala prikovani za nju. Primetio je, takođe, i mržnju u Ralfovim očima, ali ,ni na to nije želeo da obraća pažnju.

Dejv ih nije ni primetio. Sav je bio obuzet scenom koja se odigravala u koralu. Vels ga je potapšao po ramenu.

— Hej, pozdravi svoju sestru, čo veče.

— Oh, Elizabeta! Jesi li došla da posmatraš predstavu? — nasmešio se Dejv.

Na Velsovo iznenađenje, na Elizabetinom licu se pojavila ljutnja kada je ugledala brata. Začudio se šta se to dogodilo odjednom. A ta da je video da se njen pogled zadržao na oružju koje je Dejv imao na sebi.

— Dejve, šta ti radiš s oružjem? — upitala je.

Dejv se iznenađeno trgao. U pogledu mu se videlo da se oseća krivim. Međutim, pre nego što je uspeo da odgovori, Elizabeta je nastavila.

— Nisam mogla ni da pomislim da ćeš ponovo dotaći tu stvar posle svega što se dogodilo. Mislila sam da imaš malo više poštovanja, malo više razumevanja za mene, ako nemaš savesti.

— Žao mi je sestro — rekao je Dejv skidajući opasač. — Na trenutak sam zaboravio...

— Šta se to, do đavola, dešava? — zapitao je Vels. — Ja sam Dejvu dao opasač da ga pridrži dok jašem. Je li to zabranjeno na vašem ranču?

— Molim vas, mister Druri — rekla je Elizabeta, ne skidajući oči ju sa svoga brata. — Ovo se vas nimalo ne tiče. Ti si zaista nemaran i sebičan čovek, Dejve — ponovo se obratila bratu. — Mislila sam da su te protekle godine promenile, ali sada vidim da sam se prevarila. Ostao si isti onakav kakvim te je Ralf nazvao, debeli proždrljivko koji brine samo za svoj stomak i nimalo mu nije stalo do ranča i ljudi na njemu.

Vels je zapanjeno posmatrao čas jedno, čas drugo. Bilo mu je jasno da ovo vređanje nije samo zbog ovog trenutka nego ima veze sa nekim događajem u prošlosti.

Uzeo je pojas iz Dejvove ruke koja je podrhtavala i obratio se Elizabeti.

— Kakva ste vi žena? Ne znam, doduše šta je on uradio, ali nije način da tako govorite sa rođenim bratom i to pred ovoliko ljudi.

Elizabeta ga je pogledala pravo u oči.

— Kao što sam vam juče rekla, mister Druri, postoje neke stvari o kojima vi pojma nemate. I mislim da je najbolje da, dok ne zna

svakog meseca

DOK HOLIDEJ

najbolje priče vesterna

te o čemu se radi, držite svoj radoznali nos podalje i da ne njuška te po stvarima, koje se tiču isključivo naše porodice.

Onda se ponovo okrenula Dejvu.

— Znaš da sam se postavila između tebe i Ralfa još od onog trenutka kada si došao, Dejve. Ali, ako te još samo jednom vidim da dotakneš revolvere, insistiraću da odmah napustiš ranč. Ili ću ga napustiti ja.

Okrenula se da pođe, ali ju je Vels uhvatio za ruku. Kriknula je ljutito i besno ga pogledala.

— Skidajte ruke s mene, skitnico! Odmah!

— Ne pada mi na pamet da to uradim — odgovorio je Vels. — Ju če ste mi ispričali celu bajku o tome kako želite dobro Dejvu i šta ja znam šta sve. A šta ste sada uradili? Ja bih se stideo da sam na vašem mestu.

— Ostavite me, opominjem vas!

Istog trenutka čuo je Dejvov molećiv glas i Ralfov ljutit uzvik. Međutim, ni na jednog, ni na drugog nije obraćao pažnju.

— Umete dobro da čitate ljudima bukvice zbog njihovih slabosti, zar ne? — govorio je ljutito. — Pa, onda mi dozvolite da vam kažem neke od vaših. Može biti da ste prošli škole i veoma ste lepi, ali vam je srce od kamena. I najbednije devojke iz svakog saluna o kojima govorite sa prezrenjem, bolje su od vas. Ja...

Prekinula ga je jedna snažna ruka koja ga čvrsto uhvatila za rame.

Okrenuo se i našao se licem u lice sa Ralfom. Više je naslutio nego što je primetio pesnicu koja je poletela prema njegovom licu.

Hteo je da se odmakne od Elizabete, ali, tu je izgubio vreme. Snažan udarac ga je pogodio posred lica. U poslednjem času je uspeo da uputi Ralfu snažan udarac u pleksus.

Međutim, to mu nije mnogo pomoglo. Od prvog Ralfovog udarca izgubio je ravnotežu, a da bi stvar bila gora usledilo je nešto što nije očekivao. Ral je izvukao revolver i snažno ga udario drškom po čelu.

Osetio je kako mu se u glavi vrti. Usta su mu bila puna prašine kada je pao kraj korala. A onda je utonuo u mrak.

XIII

Nije znao koliko je vremena proteklo kada je, konačno, protresao glavom i postao svestan svoje okoline. Ležao je na jednom krevetu u kaubojskoj spavaonici. Kraj njega je sedeo Dejv.

Vels se lagano prisećao svega što se dogodilo. Kada je konačno došao svesti, prva reakcija mu je bila da ustane i pođe prema koralu, da pokaže Ralfu Kejdu da i on nešto zna i da ga nauči da nije nimalo fer napadati ljude s leđa.

Međutim, pošto ga je Dejv zamolio da se smiri i posle kraćeg razmišljanja, shvatio je da će konačni obračun morati da pričeka. Pravi trenutak još nije došao.

Ostao je na svom ležaju sve dok se nije spustilo veče. Tek kada se

sasvim smračilo, ustao je i osedlao svog pastuva.

Prve kapi kiše počele su da lupkaju po prašini dvorišta, kada je Vels Druri odjahao sa ranča.

Nije još prešao ni punu milju, kada se rominjanje naglo pretvorilo u pljusak. Sva sreća on je imao dobru kabanicu pa je mogao da nastavi put.

A kada se vratio na ranč, kuvar Čarli već je čistio kuhinju. Ipak, mali okretni čovečuljak ostavio je za njega dobar komad bisteka i pun tanjir pasulja. Tu se našao i lonac tople kafe. I što je najvažnije, Čarli nije postavljao pitanja. Njegova kineska mudrost ga je naučila da se ne meša u stvari koje ga se ne tiču.

Vels je jeo ćuteći. Osluškivao je sve jaču tutnjavu gromova koji su najavljivali oluju i kovao svoje planove.

XIV

— Ne Velse, to ne mogu da uradim — branio se Dejv.

— Hajde, Dejve, nisi dete. Moraćeš to jednom da učiniš — ubeđivao ga je Vels.

— Ne mogu, kažem ti. Zar ne vidiš? Da od mene tražiš bilo šta drugo... Sve bih učinio, ali to ne mogu. Mislim da bih pre umro nego da uzmem taj revolver.

— Postoje stvari koje su gore i od same smrti Dejve — govorio je ozbiljno Vels. — A jedna od tih stvari je da čovek čitavog života služi drugima za podsmeh. Tvoji rođeni, brat i sestra, ponašaju se prema tebi kao da si nezreo, kao da su ti gospodari, a u stvari žive na tvojoj zemlji. Eto, prijatelju, takve stvari su možda gore od smrti.

Stajali su u sencu velikog drveta kedra dok su im konji bili vezani nedaleko od njih. Vels je držao u ruci revolver i pružao ga Dejvu.

— Moraš naučiti da se koristiš revolverom, Dejve. Čak i da nikad ne dođeš u situaciju da ga upotrebiš, moraš to znati. Samo tako te ljudi neće smatrati žutokljuncem. Ja znam da ti želiš da vodiš „Džingl Bob" ranč, a znam, isto tako, da za to treba imati i autoriteta. Nemoj samo da mi govoriš da se stvari ne rešavaju revolverima! Ja u to ne verujem. Iskustvo mi govori da se u ovoj zemlji mnogo toga rešava baš njima.

Dejv je lagano spustio glavu.

— To ne mogu da učinim Velse, čak ni ako ti to tražiš — promucao je.

Vels je vratio revolver u futrolu.

— A nećeš ni da mi kažeš zbog čega?

— Ni to ne mogu...

Vels je potpuno mirno izvadio cigaretu i zapalio je. Ćutao je nekoliko trenutaka, posmatrajući udaljeni planinski venac.

— Pa, mislim da je došlo vreme da ja krenem, Dejve — rekao je polako.

— Kuda da kreneš? Kuda? Pa, upravo smo danas nameravali da...

Vels je odmahnuo glavom.

— Ne, ni danas, niti bilo kog drugog dana, Dejve.

— Znači, ti... ti odlaziš? Za Misuri?

Vels je klimnuo glavom i okrenuo se. Nije mogao više da gleda u Dejvovo molećivo lice. Ovo je bio njegov poslednji pokušaj da nešto učini, ali sad mu je izgledalo da nije bilo nikakvog načina na koji bi od Dejva mogao da napravi drugačijeg čoveka. A ovde ga niko neće poštovati, ako se ne promeni.

Stajao je dosta dugo pod senkom širokog drveta i zamišljeno ćutao.

Oluja koja je prošle noći donela kišu, učinila je da današnji dan bude svežiji od nekoliko ranijih.

Izgledalo je da je prošla čitava večnost dok Dejv nije progovorio.

— Ja sam i pretpostavljao da ćeš, jednoga dana, želeti da raščistiš stvari, Velse. Samo sam čekao da dođe dan kada ćeš i ti o meni pomisliti ono što misle i drugi ljudi kad mu ugledaju. Svako jutro sam sa zebnjom gledao u koral da vidim da li je tvoj mustang još uvek tamo. A sada... pa, to i nije došlo iznenadno za mene.

— Ja odlazim samo zato što mi ti ne veruješ, Dejve. A ako jedan čovek ne veruje drugom, onda oni i nisu prijatelji.

— Ako ti ispričam sve, gledaćeš me kao i svi ostali, sa prezrenjem. Nisam želeo da ti to ispričam, jer si ti jedini prijatelj koga sam imao u životu. Nisam želeo da se razočaraš u mene. Neki ljudi kažu da je istina najbolja, ali ja nisam sa svim siguran u to.

Vels je slegao ramenima.

— Dobro Dejve...

— Da li si zaista bio iskren, Velse, kada si rekao da odlaziš, zato što misliš da ja nemam poverenja u tebe?

— Da, tako je.

Jasno je mogao da vidi borbu koju je Dejv vodio sam sa sobom. Konačno je progovorio:

— Ako ja pokušam... da ponovo uzmem revolver, Velse, hoćeš li ostati?

— Naravno, prijatelju.

— Onda ću pokušati. Daj mi revolver.

To je bila mala pobeda, ali Vels u njoj nije uživao. Video je Dejvovo drhtavo lice dok je uzimao revolver i srce ga je bolelo. Ali, znao je da je to prvi korak, koji je njegov prijatelj morao načiniti.

— Gledaj Dejve — počeo je kao da ništa ne primećuje. — Drži revolver ovako. Pusti da ti leži u šaci, a cev upravljaj tako kao da ti je produžetak ruke, kao kada bi kažiprstom pokazivao u nešto. I ne moj ga držati labavo. Kolt ume prilično da trgne kad opali. Hajde, pokušaj!

— Ovako?

— Da, tako. Zanimljivo, sada izgledaš kao pravi majstor u rukovanju revolverom.

— Ne govori gluposti, Velse. Prokleto dobro znam da izgledam kao jedan mali debeli čovek s ovim odvratnim revolverom u ruci.

— Pa, šta ako si debeo i mali? To bi moglo da utiče na ishod borbe koju vodiš pesnicama. Međutim, za borbu revolverom, to ne znači ništa. Znaš, ima u Teksasu jedna poslovica: „Bog je stvorio čoveka,

ali ga je Semjuel Kolt učio potpunim".

— Ne dopada mi se mnogo ta poslovica Velse i ja nikako ne bih želeo da budem „putpun" ako bi to značilo ubijanje ljudi, koji...

— Hej, uspori malo. Vidi, složili smo se da revolver ne rešava sve probleme. Ali, čista je istina da će rešiti veliki deo tvojih. Daj mi sada taj revolver. Pazi, uzima se u ruku, ovako. Prilikom pucanja, moraš težinu tela prebaciti unazad, da bi se sprečilo drhtanje. Kada pucaš, moraš ostati smiren i hladno krvan. Ali, najbolje je da sam probaš.

Ne dajući Dejvu priliku da se pobuni, Vels mu je prosto gurnuo revolver u ruku. Bio je zadovoljan kada ovoga puta na njegovom licu nije primetio ni najmanji trag bledila.

Zatim je Dejv prešao na obučavanje u držanju revolvera i vađenja iz futrole. Posle pola sata, Vels je predložio:

— Mislim da je vreme za nekoliko hitaca...

— Hitaca? Do vraga, zar to mora baš danas?

— Šta to sad opet znači? Konačno, ispalićeš samo nekoliko.

— Ali... mogli bi da nas čuju na ranču... Elizabeta.

— Ona je lepa devojka, ali ni ona nema uši kao zec. A upravo takve uši bi joj bile potrebne da bi odavde mogla da čuje pucnjavu.

— Mislim da smo udaljeni od ranča više od dve milje. Nego... vidiš li onaj grm meskite?... Pazi samo. Pokušaj da skineš plod sa najviše grane u žbunu.

Nastupio je jedan napet trenutak, dok je Dejv ispalio svoj prvi hitac. Stajao je drhteći, a ruka kao da mu nije imala snage da potegne obarač. Konačno, zagrmeo je revolver u njegovoj ruci. Metak je prošao daleko od mete, ali to nije bilo ni najmanje važno.

— Uspeo si, Dejve — govorio je Vels i sam uzbuđen. — Uspeo si.

Lak i tužan osmeh pojavio se na Dejvovom licu.

— Da, pucao sam, zar ne? Nikada nisam mogao misliti da ću posle...

Prekinuo je u posla rečenice. Vels nije želeo da insistira. Umesto toga, pljesnuo je Dejva po ramenu.

— Hajdemo u sedla. Sutra ćemo, nadam se, mnogo bolje iskoristiti vreme za vežbu, a?

— Ja... valjda, Velse. Ali, ti ćeš sada ostati zar ne? Mislim, ono što si rekao malo pre.

— Dajem ti reč.

— Voleo bih da mi veruješ još jednu stvar. Malo pre si me pitao za razlog zbog koga ne želim da uzmem oružje u ruke. Hteo bih da mi veruješ da o tome ne želim da govorim samo zato što mi je užasna i pomisao da taj događaj opet izađe na svetlost dana, i...

Vels se nasmejao.

— Do đavola! Čoveče za koga me držiš? Naravno da ti verujem. Hajdemo sada. Do ranča je dug put.

XV

Ralf je srkutao svoju kafu posle doručka dok mu je pogled odsutno počivao na licu njegove sestre koja je mirno sedela kraj prozora.

Misli su mu bile zauzete problemima kojih nikako nije uspevao da se oslobodi, a on je bio čovek koji nije bio navikao da ga muči bilo šta.

Stvarno, Ralf je uvek umeo da izađe na kraj sa svim problemima na ranču i svi su ga smatrali gazdom.

— Hoćeš li još malo kafe, Ralfe? — pitala ga je Elizabeta.

— A? — trgao se Ralf. — Da, hoću!

Posmatrao je Elizabetu kako mu sipa kafu koja mu se i nije pila. Ali, još uvek nije želeo da krene.

Njih dvoje su sada bili sami u prostranoj trpezariji. On i Elizabeta su obično obedovali u tušini i jedino bi atmosfera bila veselija kada bi neka njena prijateljica došla u posetu.

Ralf je mrzeo te posete, jer je tada morao da pazi kako se ponaša i da bira svaku reč. I inače, on nije voleo mnogo da razgovara, ako nije imao da kaže nešto važno.

U poslednje vreme u ovoj kući sve se promenilo. Čak ni za vreme obeda nije bilo mira, jer su Elizabeta i Dejv stalno razgovarali o nečemu.

A sada opet, već nekoliko dana, Dejv se nije pojavljivao ni na doručku, i Ralf je zbog toga postao vrlo sumnjičav.

Ispio je kafu i nakašljao se. Kada ga je sestra pogledala upitno, progovorio je:

— Čini mi se da sam te sinoć video pred kućom.

Elizabeta je malo pocrvenela kada je odvratila:

— Da, razgovarala sam sa Velsom Drurijem.

— Šta je sad hteo?

— Ništa! Razgovarali smo onako... nevezano.

— Ne sviđa mi se što on njuška ovuda.

— Nisam zapazila da njuška. Došao je, jer ga je Dejv pozvao na kafu.

— Dejv nije bio ovde kad sam se ja vratio.

— Bio je umoran i otišao je da legne.

— A tebe je ostavio nasamo s onom skitnicom!

— Ostavio me je nasamo sa mister Drurijem.

Elizabeta je prihvatila njegov stil. Bilo joj je jasno šta je on želeo, ali se pravila da to ne primećuje.

Međutim, Ralf je želeo da stvar istera na čistinu.

— Mislio sam da ti se on ne dopada — rekao je gledajući je ispod oka.

— Ne sećam se da sam rekla tako nešto.

— Zar si zaboravila kako se ponašao prema tebi onoga dana?... Tamo, kod korala.

— Možda je imao ozbiljne razloge.

— Aha! E, pa ja sam mu onda imao nekoliko svojih razloga zbog kojih će sada držati ruke podalje od tebe. On mora znati kako da se ponaša prema tebi, a njegovi razlozi me se nimalo ne tiču. Mislim da bi to trebalo da mu kažeš, ako ne želiš da se on uvali u neku nevolju.

— Zaista? Uopšte nemam nameru da mu govorim bilo šta u tom smislu.

— To mi se ne dopada. I da ne duljim, držaćeš se podalje od njega, razumeš li?

— Ne diži glas kad sa mnom razgovaraš, Ralfe! Ralf je ljutito odmahnuo rukom. Ustao je i prišao prozoru. Lice mu je bilo natmureno, a njegovo držanje nije obećavalo ništa dobro.

Elizabeta, ti si se nešto promenila. A ja ni sam ne znam zbog čega dozvoljavam da se to njuškalo i dalje muva po našem ranču. Ja znam da se naš brat njemu divi kao nekom junaku. Isto tako znam da ti zbog Dejva želiš da Druri ostane ovde. A ja sam siguran da će on jednog dana jednostavno nestati, kao što to čine sve skitnice. Ali, ako bude nastavio sa mešanjem u ono što ga se ne tiče, veruj da neću imati obzira prema njemu. Želeo bih da to ne zaboraviš.

— Čuti Ralfe! Treba da ti bude jasno da sada ne razgovaraš sa svojim kaubojima ili s onim Brinerom.

— Ja sam te samo upozorio...

— Ne upozoravaj me, dragi brate.

Ustala je i pogledala ga pravo u oči.

— I molim te da mi više ne govoriš šta je za mene dobro, a šta ne. Sve ono što si ti uopšte uradio dosada, bilo je urađeno samo za dobro Ralfa Kejda... Prema tome, nemoj gubiti vreme na te predstave.

Ralf je ljutito zagunđao. Navikao je već na ovakve situacije. Elizabeta je obično ovako reagovala kada bi on pokušao da razgovara s njom. Sa žaljenjem se sećao onih vremena kada je na ranču vladao mir, jer je Elizabeta bila u koledžu. Međutim, ovoga jutra nije mogao da ne reši neke stvari. Zato je opet počeo.

— Čini mi se da je Dejv jutros otišao prilično rano.

— Aha — odgovorila je Elizabeta.

— Da li možda znaš šta radi?

— Zaista ne znam. Ali, zar nisi primetio koliko se on promenio, Ralfe? I to u ovih nekoliko dana.

— Pa... mislim da nije postao nimalo mršaviji.

— Ne budi pakostan. Znaš i sam da nisam mislila na to. Mislila sam na njegovo ponašanje... Izgleda mi mnogo odvažniji, mnogo spremniji da podnese teret odgovornosti na svojim plećima. Samopouzdaniji je. Čini mi se da se ponovo interesuje za zbivanja na ranču. Znaš da je otac imao običaj da kaže da je Dejv mogao postati najbolji rančer u Arkanzasu.

Ralfovo preplanulo lice se smrkl lo.

— Da li je to bilo pre ili posle onoga? — upitao je pakosno.

Jasno je primetio kako se Elizabeta trgla. Ipak, pribrano je odgovorila:

— Ne, ne sećam se. Moglo je biti i posle. Znaš i sam da otac nije verovao da je Dejv učinio ono.

— Znam šta je otac verovao Da je verovao u ono za šta ti i ja znamo da je istina, nikada ne bi ostavio ranč tom slabiću.

— Hajde, ne počinji ponovo s tim, Ralfe. Sećam se dobrog tvog nezadovoljstva kada si doznao za očevu poslednju želju. Ako misliš ponovo da počneš, onda ću se ja radije ukloniti...

— Ne trudi se — dobacio je besno.

Pošao je, ali se zaustavio na vratima.

— Uostalom, postoji još nekoliko stvari o kojima bih želeo da razgovaram s tobom.

— Onda se vrati i sedi lepo. Ja sam ti na raspolaganju. Da čujem?

— Nameravam da otkrijem kuda to naš debeljko ide svako jutro sa Drurijem. Ako to bude nešto što se meni ne sviđa, obojica će morati da odu... I nemoj misliti da nisam u stanju da to izvedem, sestro.

Zalupio je vrata za sobom.

Na verandi mu je prišao Briner.

— Je li Doneli odveo ljude? — upitao ga je Ralf.

— Da, gazda. Pre desetak minuta.

Briner je bio visok i suvonjav čovek. Lice mu je bilo usko, a na njemu se siticao nos, šiljat kao ptičji kljun. Delovao je nesimpatično, a nešto na njegovom izrazu upozoravalo je ljude na opreznost.

On je bio odličan borac, nožem i revolverom. Svi su znali da ima na duši čoveka i da je spreman na sve. Međutim, Ralf ga je uvek štitio svojim autoritetom.

— Jesi li otkrio nešto u vezi sa mojim bratom i Drurijem? — upitao je. — Gde se to oni smucaju svako jutro?

— Niko ne zna. Svakog dana odlaze u istom pravcu, prema istoku.

— Prema istoku? A šta bi, do đavola, mogli tamo da traže?

— Ništa, osim milja i milja neplodne zemlje. Juče sam ih video kad su se vraćali.

— Video si ih?

Ralf ga je pogledao, a oči su mu zasvetlucale.

— Mislite li da Druri nešto smera, gazda?

— Ne mislim. Ja to znam. Dobro su mi poznate takve ptičice kao što je on. Uvek spremaju nešto iza leđa čoveku.

Sišao je sa verande i zastao pored svoga konja koga mu je priveo Briner. Misli su mu grozničavo radile.

Sada mu je bilo jasno da je zanemario neke stvari o kojima je još ranije trebalo da povede računa.

Posle nekih pet minuta koji su za Brinera trajali kao pet vekova, Ralf se trgao i pucnuo prstima.

— Aha... tako je!

— Smislili ste nešto, gazda?

— Odvedi konje tamo do ograde korala. U ovoj kući i zidovi imaju uši.

Polazeći prema koralu za Brinerom koji je vodio konje, Ralf je zamišljeno klimao glavom kao da je davao sebi za pravo u onome o čemu je razmišljao.

Sve kockice mozaika su se savršeno uklapale... A rezultat je morala biti... nevolja.

Kada su se zaustavili u senci kovačnice, Ralf je oštro odmerio Brinera.

— Šta ti misliš o onom proklet-tom, Druriju? — upitao je značajno.

Briner je odlično znao kolika je i kakva Ralfova naklonost prema Dejvu, a prema Druriju tek, to je bilo više nego jasno.

— Mislim da je on obična skitnica, gazda.

— To su moje reči, koliko se se ćam. Ali, ja bih želeo da čujem šta misliš o njemu. Kakvoj on vrsti pripada? Pametan ili glup, na primer?

— Pa, mislim da je prilično spo soban. A po načinu na koji nosi revolver, izgleda mi kao neko ko dobro zna da ga upotrebi.

Briner je za trenutak zastao. Ni je bio naviknut da iznosi svoje vla stito mišljenje. Zato je izgledalo kao da se odjednom zbunio.

— Ja... nikako ne mislim da je glup, gazda. A vi, šta vi mislite? — požurio je da zapita, željan da sazna, da li se njegovo mišljenje slaže sa mišljenjem šefa.

— Mislim kao i ti, burazeru. Mo žda ne mislim da je baš toliko pametan, ali imam jako osećanje da je prilično sposoban. Sve vreme me podseća na lisicu, na lukavu lisicu.

Zastao je i stisnutih usana podigao glavu i pogledao u nebo, kao da je želeo da stiša bes.

— Ali, hteo bih nešto da mi kažeš — ponovo se obratio Brineru. — Šta ti lično misliš, zbog čega se jedan nesposobnjaković i nespret njaković kao moj brat, sprijateljio sa jednim spretnim i sposobnim čo vekom kakav je Druri.

To je bilo suviše komplikovano za Brinera.

Namrštio se, a na licu mu se ogle dao ogroman napor dok je pokušavao da razmišlja. Zatim je slegao ramenima kao da se izvinjava.

Međutim, Ralf Kejd nije ni očekivao odgovor od njega. On je sledio svoje vlastite misli.

— Iz jednog prostog razloga. Za to što se to sviđa Druriju. On jednostavno čeka da vidi šta može da izvuče od Dejva. Kao da gledam ka ko se odigrao njihov susret.

— Kako gazda? — zablenuo se Briner.

Ralf ga je presekao pogledom, a on je sagnuo glavu.

— Kladio bih se da su se sreli slučajno. Dejv mu se sigurno pohvalio kako poseduje veliki ranč, jedan od najvećih u Arkanzasu. Druri je u trenutku ocenio situaci ju. Sada pokušava da ulije Dejvu samopouzdanje, nadajući se da će kasnije, kada Dejv bude uzeo sve u svoje ruke, moći da radi ovde šta bude hteo. A ne bi me čudilo da ima ambicija da se na kraju dočepa „Džingl Boba".

Brinerove oči su se prosto prilepile za lice njegovog gazde. Nije uspeo da zadrži uzvik kada je čuo šta Druri namerava.

Tek posle izvesnog vremena, usu dio se da progovori:

— Aha! To je sigurno istina, gazda. Mora biti da je tako. Druri namerava da pragrabi sve.

— A dovoljno je pametan da zna jednu stvar. Ako želi da ostvari svoj plan, mora prvo da se oslobo di mene.

Briner je malo pre bio iznenađen. A sada se skamenio od užasa.

— Da se vas oslobodi? — jedva je progovorio.

— Zar to nije jasno? On dobro zna da mu ja ne bih dozvolio da svoju nameru privede kraju. Naravno da će pokušati da me se oslobodi.

Ruka pomoćnika se mahinalno spustila na dršku kolta. Upitno je podigao obrve.

— Možda — progunđao je Ralf. — Hajde da prvo otkrijemo kuda to oni odlaze svakog jutra.

Briner se hitro vinuo u sedlo. Uzevši uzde, pogledao je svoga gazdu.

— Hoćemo li ga, na kraju, srediti, gazda?

Lice Ralfa Kejda je bilo sve izobličeno kad je rekao:

— Aha, sredićemo ga.

Jedan pored drugog odjahali su sa ranča.

XVI

Šestometni revolver je zapraštao ispod krošnje velikog kedra.

Prasak hica se nekoliko puta odbio od stene, dok ga konačno, ogromni masiv planina nije sasvim apsorbovao.

— Pogodio sam, Velse! — uzviknuo je Dejv veselo.

Vels Druri se nasmešio na svog učenika.

— Naravno, pogodio si! Mislim da ni sam ne bih uspeo bolje.

— Hoćemo li još vežbati?

— Misliš danas?

— Da!

— Pa, možda je i dosta za danas. Ja...

— Do đavola, Velse, jutros smo ustali ranije nego obično. I što sad, kad imamo vremena, da ne pokušamo još malo? Baš bih voleo da vidim, da li ću biti u stanju da ovo ponovim.

— Zašto ne bi bio u stanju?

— I sam znaš da sam to pokušavao celu nedelju, a uspelo mi je tek sada.

— U redu — nasmejao se Vels zadovoljno. — Onda kreni. Još pet hitaca. Dok budeš punio kolt, ja ću ti postaviti kamenje za metu.

Zadovoljno se smeškao zbog Dejvovog uzbuđenja i pošao da postavi kamenje. Morao je da nađe odgovarajuću veličinu.

Bio je gotovo isto tako radostan kao i Dejv. Bilo mu je jedino žao što Elizabeta nije mogla da vidi ponosan izraz na licu svoga brata. Da vidi njegovo samopouzdanje.

Sećao se prvih dana kada je počeo da vežba sa Dejvom. Mislio je da ovaj nikada neće uspeti da savlada svoj strah i odvratnost prema oružju.

Čak ni posle nekoliko dana, ništa se nije bilo promenilo. I već je i sam hteo da digne ruke od svega.

Međutim, prevario se i sad mu je bilo drago zbog toga.

Ipak, on se nadao da Dejv nikada neće morati da koristi revolver. Ali, ako bude morao, bio je siguran da će to umeti.

Trebalo mu je nekoliko minuta da pronađe odgovarajuće kamenje. Uspeo se malo uz brdo, a kad se okrenuo, ugledao je dva konjanika

kako zaustavljaju konje pod krošnjama jednog kedra.

Prepoznao ih je Bili su to Ralf i Briner.

Požurio je natrag do Dejva. Sada je jasno mogao da vidi lica jahača.

Na licu Ralfa Kejda, ogledao se gnev.

I uopšte nešto u čitavoj pojavi ova dva jahača opomenulo je Velsa na opreznost.

Sada je Ralf obo svoga konja i pojurio Dejvu koji se u tom trenutku iznenađeno okrenuo.

— Ralfe, šta ti radiš ovde? — upitao je zbunjeno.

Vels je tada već prišao.

Ralf je progunđao nešto Brineru, koji je bio pored njega.

U Brinerovoj ruci iznenada je bljesnuo kolt. Uperio ga je u Velsa koji je zažalio što je Dejvu ostavio opasač sa revolverima.

— Priđi bliže i polako, Druri — rekao je revolveraš. Sa njegovog lica nestalo je izraza snishodljivosti. Sada je to bio krvoločni bandit spreman na sve.

Vels je shvatio da ga malo pre instinkt nije prevario. Ova dvojica su zaista donela nevolju.

Lagano i oprezno prišao je sasvim blizu.

Ne žureći, Ralf je sjahao s konja. Nije skidao pogled sa svoga brata.

Prišao mu je i prosto se nadneo nad njega, podbočivši kukove rukama.

— Stani tu, skitnico — rekao je Briner Velsu, kada je ovaj prišao.

Ralf ga je pogledao, a zatim je pažnju ponovo usmerio na Dejva.

— Pa debeli, šta sve ovo ima da znači? — pitao je, a glas mu je bio oštar i preteći.

Dejv je kao krivac oborio glavu, dok mu je revolver još bio u ruci.

— Ja.... ovaj... malo smo gađali. Ja i Vels... — počeo je da muca.

Ralfova gruba ruka istrgla je kolt iz njegove šake. Zagrmeo je:

— Ti nikako da naučiš lekciju, debeli, a? Pa, ovoga puta ću se postarati da je nikako ne zaboraviš. Drugačije se ne može s tobom.

Dejv se uplašeno povlačio unazad, sve dok mu leđa nisu dotakla stablo velikog kedra. Onda više ni je imao kud. Stao je sav izbezumljen.

Ralf je išao u stopu za njim.

— Ostavi ga na miru, Kejde! — viknuo je Vels. — On nikom nije naneo nikakvo zlo, niti je sposoban da učini tako nešto!

Ralf ga je presekao pogledom.

— Zaveži huljo i ne budi radoznao. Na kraju i ti ćeš dobiti svoje! Samo da ovog glupavka naučim gde mu je mesto.

Pogledao je Brinera koji je samo čekao njegov mig.

— Brinere, ne skidaj taj kolt s njega! Ako samo mrdne, znaš šta ti je posao.

— Aha, gazda.

Briner je bio u svom elementu. Zadovoljno se cerio i nije ni maknuo rukom.

Prvi udarac pesnice tupo je odjeknuo.

Dejv je klonuo na kolena, a na usta mu je potekla krv.

Ralf je nastavio da udara. Njegovi udarci su tupo odjekivali, a Dejvova glava se na svaki udarac trzala unazad i lupala o stablo.

— Pokušavaš na silu da budeš čovek, a? I zašto ti je potreban ovaj pištolj? Zašto? Da nije to zato da bi uzeo vlast? Misliš da ti ranč pripada samo zato što je jedan izlapeli starac imao nekakve svoje ideje? Čekaj, čekaj, da vidimo kako ti se ovo sviđa.

Svaki udarac Ralf je popraćao pretnjama i komentarima. Bilo je prosto mučno slušati ga i gledati šta radi.

— Nadam se da će te ovo nauči ti da dok si živ više ne dotakneš revolver — govorio je Ralf.

Vels Druri je stajao kao skamenjen, posmatrajući prizor pred sobom.

Oči su mu se suzile u dva uska proreza dok je pogledom prelazio sa Dejva na Ralfa, a s ovog na Brinera.

Znao je dobro da bi svaki pokret za njega značio smrt.

Zato je stajao mirno, ali u njegovom držanju moglo se naslutiti nešto vrlo, vrlo opasno. Znao je da će njegova šansa doći. Samo, mora da čeka.

Stajao je i posmatrao kako se Dejvovo lice obliva krvlju. Sa svakim novim udarcem, njegov bes je postajao jači.

Prilika se ukazala trenutak kasnije.

Dejv je pognuo glavu i pokušao da se provuče ispod Ralfa.

Ovaj se okrenuo i zgrabio ga za košulju, s obe ruke. Košulja se rascepala i Dejv je u zaletu udario u Brinera.

Revolveraš je izgubio ravnotežu i skrenuo pogled sa Velsa.

Bilo je to dovoljno da Vels reaguje.

Njegov udarac je pogodio Brinera posred lica.

Revolveraš je vrisnuo od bola. Taj vrisak se pretvorio u urlik, kada ga je Vels dograbio za ruku u kojoj je držao kolt i zavrnuo je.

Čulo se pucketanje kosti, a revolver je odleteo u vazduh.

Pre nego što je Brinerov urlik zamro, na njegovom licu je prosto eksplodirao sledeći udarac Velsove pesnice i bacio ga na zemlju.

Vels nije oklevao ni sekundu.

Već u sledećem trenutku poleteo je na Ralfa Kejda.

Ralf je posegao za revolverom, ali su ga dve čelične šake zgrabile za ručni zglob. Vels mu je podigao ruku sa revolverom i zavrnuo je svom snagom.

Kolt je izleteo iz Ralfove ruke i pao pored obližnje stene. Sada su bili jednaki.

Uz pravu demonstraciju svoje snage, Kejd je uspeo da se oslobodi Velsovog stiska. Onda se njegova pesnica zaletela pravo Druriju u želudac.

Vels se zateturao i pao.

Ralf je zaurlao radosno i skočio na njega posežući rukama prema njegovom grlu.

Ali, Vels se kao zmija, suljnuo u stranu i podigavši koleno, udario Ralfa posred lica.

Krupni čovek je zastenjao od bola, ali bes je bio jači. Ipak, uspeo je da uhvati Velsa za vrat.

Tri puta su razorni Velsovi udarci pogađali Ralfovo lice. Ali, snažne Ralfove ruke su se i dalje upijale u njegovo grlo, mada je Kejd jauknuo posle svakog udarca.

Četvrti Velsov udarac pogodio je Ralfa posred usta odakle je šiknula krv.

Ralfov stisak je malo popustio.

Sada su se obojica valjali po travi, udarajući jedan drugoga kao pomahnitali.

To je bila borba na život i smrt, a to su obojica znali.

Sada je Ralf opet uspeo da uhvati Velsa za vrat. Ovog puta su obojica skočili na noge.

Ne obazirući se na Ralfov stisak, Vels je podigao koleno i udario ga u donji deo stomaka. Dobro je znao kakav je učinak takvog udarca.

Kejd je potmulo zastenjao i pao.

Druri nije oklevao. Počeo je da ga zasipa pravom serijom udaraca. Bilo je to strašno i za gledanje. Činilo se da će od Kejda ostati samo gomila bezobličnog mesa.

Ipak, on se podigao na noge. Međutim, klatio se i njegovi udarci odlazili su u prazno.

Tek tada Vels kao da je eksplodirao. Njegovi razorni udarci su pogađali i dalje.

Konačno, Ralf je klonuo na kolena. Poslednji udarac koji ga je pogodio tačno među oči, prosto ga je složio na zemlju kao ispražnjenu vreću.

VVels je odahnuo. Okrenuo se oko sebe.

Dejv je sedeo naslonjen na stablo kedra i s mukom dolazio do daha.

Onda je pogledao Brinera i trgao se.

Revolveraš je puzio prema revolveru, koji je bio nedaleko od njega. Doduše činio je to s mukom, ali za koji trenutak situacija bi mogla da se okrene u njegovu korist, iako je bio na izmaku snaga. U njegovim očima se ogledala ona surova odlučnost, koja nije imala milosti.

Zatim je ugledao jedan od svojih revolvera. Ležao je nedaleko, pokriven prašinom.

Ipak, sreća je bila na njegovoj strani. Bio je bliži nego malo pre Briner, čoja je ruka sada bila sve ga nekoliko santimetara udaljena od drške kolta.

Vels je očajnički skočio Pao je na zemlju i skotrljao se prema revolveru.

Kada je zgrabio kolt, okrenuo se prema Brineru i kleknuo na jedno koleno. Ali, i revolveraš je već držao pištolj uperen u njega.

Vels je pritisnuo obarač i bacio se u stranu.

Hitac iz Brumerovog revolvera je odjeknuo sekundu kasnije, ali je tane odletelo u zemlju iza Velsa.

Vels je opalio ponovo i jasno video kako se Briner trgao. Kolt mu je ispao iz ruke, a on je pao na leđa. Oči su mu ostale ukočene, a u njima više nije bilo života.

Nekoliko trenutaka Vels je stajao nepomičan. Netremice je posmatrao mrtvog čoveka, a onda mu je pogled prešao na Ralfa koji je bio polumtav od udaraca.

Dejv je još uvek stenjao naslonjen na drvo. Ali, ni za njega sad

nije bilo vremena. Ostalo je još mnogo da se uradi.

Ralfa je trebalo odneti kući, a za tim pozvati doktora. Naravno, tre balo je i objasniti predstavniku zakona da je Briner, prvi potegao kolt.

Dejvu je, takođe, bila potrebna pomoć lekara.

Vels je pošao prema mestu gde se Dejv grčio i potapšao ga po ramenu.

— Hajdemo Dejve, predstava je gotova. Imamo još mnogo posla — govorio je.

Dejv je jedva uspeo da ustane na noge. Jedno oko mu je bilo sasvim zatvoreno, a postojala je i opasnost da mu je vilica slomljena. Lice mu je bilo modro i naduveno.

— Žao mi je Velse — jedva je promucao. — Sve je to moja greška.

— Pusti to, čoveče. I sam znaš da to nije tačno. Kad tad, Ralf i ja smo morali da se sukobimo.

Dejv je s užasom pogledao krema Brineru.

— On je mrtav, zar ne?

Vels je klimnuo glavom.

ja. Hajde, pomozi mi da ih stavimo

— Sam si video. Bilo je, on ili ja. Hajde, pomozi mi da ih stavimo na konje.

Dejv je klimnuo glavom i polako ustao. Onda su s mukom uspeli da nekako podignu oba čoveka na konje.

Dok su se vraćali kući, Vels je razmišljao o svemu. Bilo je jasno da za njega više nema opstanka na ranču. Ne posle ovog što se sad dogodilo.

— Bolje bi bilo da vežeš Ralfu noge ispod konja — rekao je Dejvu. — Ne bih želeo da uz put padne, pa da ga ponovo dižemo.

— On nije u tako teškom stanju, zar ne Velse?

— U boljem je nego Briner. Hajdemo.

XVII

Noć je već uveliko zagazila u svoju drugu polovinu kada je Dok Holidej čuo razgovor ispod prozora svoje hotelske sobe.

Malo je oslušnuo i učinilo mu se da je razgovor vrlo zanimljiv. Lagano je ustao i nečujno se privukao prozoru. Sada je do njega dopirala svaka izgovorena reč. Čak i šapat se dobro čuo.

Pogledao je dole i primetio dva momka koja su se trudila da izgledaju kao kauboji. Ali, iskusno Dokovo oko uhvatilo je izvesne detalje. Nije bilo sumnje, bili su to revolveraši najgore sorte.

— Dokle ćemo čekati ovde? — pitao je jedan od momaka.

— Ko zna. Roba je trebalo da stigne još pre nekoliko dana. Kao što znaš, nije stigla. Ne znam šta se dogodilo, a nije moje da pitam.

— Odakle sada treba da stigne?

— Sa „Džingl Bob" ranča.

Dok Holidej se sav pretvorio u uho. Malo je čak promolio glavu. Momci su bili prilično pod gasom, a još su imali po jednu flašu viskija svaki. Pili su tako i razgovarali.

— Slušaj, to je kod onog Ralfa i Brinera. Oni su uvek bili tačni. Ralf nikad nema dovoljno novca. Da mi je samo znati šta radi s njima.

— Plaća pajtaše. Ne bih se čudio kad bi uskoro krenuo sam da jaše. Mislim da bi bio strašan vođa.

— Nije lud kad ima onakav ranč.

— E, to je vidiš ono što se izmenilo. Pojavio se pravi gazda.

— Jel'? A šta kaže naš gazda za ovo čekanje?

— Kaže da ćemo čekati još dva dana, a ako se ne pojave, neko će morati da odjaše tamo.

— To baš nije prijatna stvar. Onaj Ralf nije nimalo zgodan čovek. Ne bih voleo da mu se nađem na nišanu. Sećaš li se kako je sredio onog svog predradnika.

— Momak je previše znao. Nego, tamo je i onaj Biknerov prijatelj Druri — zacerekao se momak. — Taj ume da se maklja! Kako li se slažu njih dvojica?

— To me baš briga. Znam samo da tog Drurija čeka Bikner. A ni Tajn baš ne bi bio nesrećan da ga sretne negde u mraku. Bikner kaže da neće mrdnuti iz Alasa, dok ne skemba Drurija.

— Znači, biće lepa predstava. Prijavljujem se za ulaznicu, u prvom redu.

— A pre nego što krenemo, imamo još jedan posao?.

— Oho, šta sad opet? Da nije neka banka?

— Još bolje. Sredićemo onog sa mozvanog zaštitnika slabih. Doka Holideja. Ta baraba niče i gde je ne seju.

— Pst! On stanuje ovde.

— Ne brini. Kladim se da još češlja karte, ako je nekome ostala još koja kinta. On će biti sređen u poslednjem trenutku, na samom polasku. Takav je plan.

Ispili su svoje piće. Očigledno, trebalo im je još, pa su se uputili preko puta u salun.

— Vrlo dobro. — rekao je Dok poluglasno i nasmešio se. — Već sam se usedeo. Valjaće i malo uzbuđenja.

Legao je u krevet i zaspao istog trenutka.

Sutradan ujutro, elegantan kao i uvek, Dok je zastao kraj recepcije.

— Dobro jutro, mister Holideje — pozdravio ga je čovek na recepciji. — Šta mogu da učinim za vas?

— Baš sam hteo nešto da vas zamolim — rekao je Dok stavljajući ključ od svoje sobe i novčanicu od deset dolara.

— Čovek je iskolačio oči. Ovakav bakšiš nije se dobijao svaki dan.

— Molim vas, dostavite ovo pismo mister Velsu Druriju na „Džingl Bob" ranču. Evo novca za poštarinu.

— Poslaću ga odmah. Ne brinite.

— Možda biste mogli malo da pričekate. Ja sam gotovo siguran da će se on pojaviti ovde ovih dana.

— Kako kažete. mister Holideje.

Dok Holidej je dotakao obod svoga šešira u znak pozdrava i uputio se na ulicu gde ga je čekao njegov verni Mig.

XVIII

Vels Druri je stajao na prozoru svoje sobe, zagledan negde u daljinu.

Znači, došlo je vreme za odlazak. Čudno se osećao u ovom trenutku. Nije mogao da pomisli da će mu biti teško da ode. Ovde se, posle dugo vremena, prvi put osećao kao kod svoje kuće. Više nego na i jednom drugom mestu.

Kroz osvetljene prozore rančerske kuće mogao je jasno da vidi užurbanost, koja je tamo vladala.

Pre pola sata stigao je lekar iz grada i rekao je da će ostati cele noći, jer je Ralfovo stanje bilo prilično loše. Sav je bio otekao od udaraca.

Predstavnik zakona, mali šerif Don Tobin došao je na ranč i posle kraćeg ispitivanja otišao. Bio je zadovoljan Velsovom i Dejvovom izjavom o onome što se dogodilo to poslepodne.

Obećavši da će sledećeg dana poslati pogrebnika da pokopa Brinera, šerif je odjahao kao da nije želeo da se duže zadržava na ovom udaljenom mestu.

Druri je shvatao da treba da ode. Nije bilo potrebno nikakvo upozoravanje.

Ipak, osećao je da je sudbina nemilosrdna prema njemu. Pitao se da li će ikada naći neko mesto na kome će moći da se smiri.

Uvek je upadao u nevolje, i obično, protiv svoje volje i želje.

Jedino što je želeo bilo je da ga ljudi ostave na miru. Ali, kao da je uklet, kavge su se lepile na njega. Kud god bi on prolazio moralo je doći do gužve i nesreće. Kao da su mu se namerno isprečavale na putu. Ovde je izgledalo da je našao mir.

Ali, sada je morao da ode. Rešio je. Ostalo mu je jedino da se nada da će negde na putu naći mesto na kojem će se smiriti.

Nije mnogo verovao u to, ali, može da, se nekad može dogoditi i neko čudo, tešio je sebe.

Pogledao je opet prema kući. Na neki način bilo je dobro što Dejv mora da leži izvesno vreme. Tako će bar moći da ode, a da ne vidi razočaranje što ga ostavlja.

Dejvov prozor je bio osvetljen prigušenom svetlošću. Na Ralfovom prozoru još uvek je blještalo jako svetlo. Verovatno je lekar imao posla oko njega.

Pitao se, da le je Elizabeta sa Ralfom i doktorom. Čitavog dana ona s njim gotovo ni reč nije progovorila. To je bilo dobro, jer su mu bili dovoljni i njeni prekorni pogledi.

— Adios Liz — promrmljao je u pravcu kuće.

Tada je krenuo. Kaubojska spavaonica je bila u tami. Lagano je zatvorio prozor svoje sobe. Nasmešio se kada je tiho izašao napolje. Mogao je sada da ode. Bio je siguran da ga niko neće primetiti.

Njegov mustang je radosno zarzao kad ga je ugledao. Ali, Vels je najpre navratio u ambar i napunio vreću zobi za put.

Konačno je bio spreman da pođe.

Tada je izveo konja iz štale i poveo ga prema kaubojskoj baraci.

Tamo, pred vratima, stajala je Elizabeta.

Vels je zastao sav ukočen i jedva je progovorio:

— Zdravo, Liz.

— Vi odlazite...

To nije bilo pitanje, već konstatacija.

On je klimnuo glavom.

— Kako su Ralf i Dejv.

— Dobro. Obojica spavaju. Doktor je rekao da bi Dejv trebalo da se odmara par dana, ali, da nije ozbiljno povređen. Ralfu je slomljena ruka, a sav je izubijan. Ipak, doktor kaže da će za nekoliko dana moći da ustane. Takođe, želi i vas da vidi.

— Ko? Dejv?

— Ne, doktor. Pretpostavlja da i vama treba pomoć.

— Ha! — nasmešio se, ne obraćajući pažnju na bolove koje je stalno osećao.

Zaželeo je da se malo našali, ali nije nalazio prave reči.

Stajali su tako u tišini, a onda je devojka progovorila.

— Dejvu će srce prepući — prošaputala je.

— Ako Dejvovo srce već nije slomljeno, onda je stvarno nesalomljivo.

— Vi ne morate da odete... Hoću da kažem.

— Čini mi se da sada moram. Odlazim, kao što vidite.

— Slušajte Velse, ja tačno znam št se sve dogodilo danas prepodne.

— Rekao vam je Ralf?

— Nije. On ne može da govori, sav je otečen.

— Pa, ko vam je rekao?

— Dejv. Sve mi je ispričao.

— Baš sve?

— Da. Ispričao mi je kako ste ga podučavali gađanju. Ja znam da ste vi samo želeli da pomognete Dejvu, da povrati samopouzdanje. Možda sam bila nepravična prema vama, Velse. Ali, tek danas sam shvatila kakav je Ralf u stvari.

— Ostavite to sada, Liz.

— Pričekajte, želela sam da vam ispričam još jednu stvar.

— O Dejvu?

— Da, o Dejvu. Mislim da imate pravo da saznate istinu.

— Onda bi bilo bolje da sednemo na klupu — poveo je Vels.

Privezao je konja za naslon klupe, a onda je seo kraj devojke.

— To se dogodilo pre četiri godine — počela je Elizabeta. — Otac je bio živ, a ja sam imala svega šesnaest godina. Jednoga dana tata je odlučio da pođe, sa kaubojima, do Litl Roka. Trebalo je doteraju neka goveda nove rase. Ralf i predradnik Kol Halej otišli su do Vinčestera, takođe zbog nabavke stoke.

Naglo je zastala a zatim ga pogledala.

— Da li vam je Dejv ikada pričao o Luku?

— Nije. Ko je Luk?

— On je... on je bio moj najstariji brat.

Vels je bio zapanjen. To je valjda bilo poslednje što je mogao da očekuje. A ono što je devojka rekla „on je bio", govorilo je da Luk više nije među živima.

A devojka je nastavila, osmehujući se tužno.

Luk je bio viši i snažniji od Ralfa, ali bio je blag kao Dejv. Toga dana su on i Dejv ostali na ranču. Nisam vam rekla da sam s ocem pošla i ja.

Onda je odjednom počela da govori brzo, kao da je želela da što pre završi priču.

— Kada smo se vratili, nedelju dana kasnije, doznali smo da je Luk ubijen... Iz revolvera.

Opet je napravila pauzu, koja je sada trajala malo duže.

— Ubio ga je Dejv.

Vels je zurio u nju kao da je nije čuo. Tek posle prilično duge pauze uspeo je da zapita.

— Šta ste to rekli, Liz?

— Rekla sam da ga je ubio Dejv. Kada smo se vratili bila je subota. Većina kauboja bila je u gradu. U kući smo našli Dejva mrtvog pijanog, sa revolverom u ruci. Luk je ležao pored njega. Kada se Dejv osvestio, sećao se samo da je sa Lukom popio par viskija i ničeg više. Otac je uspeo da zataška stvar, ali to ga je slomilo... i Dejva, takođe.

Uzdahnula je duboko i rukom prešla preko čela kao da je želela da izbriše nešto iz sećanja.

— Da li vam je sada jasno zbog čega sam onako reagovala kada sam videla Dejva sa revolverom?

Vels je klimao glavom.

— Vrlo brzo posle Lukove smrti Dejv je otišao sa ranča — rekla je Liz.

— Shvatam. Ipak, teško je poverovati.

— Ali, desilo se još nešto. Nedelju dana posle Lukove smrti, ubijen je naš predradnik Kol Halej i...

— Halej? Onaj momak za koga ste rekli da je odjahao sa Ralfom na sever, kada su na imanju ostali samo Dejv i Luk?

— Da. Jedne noći su ga našli na pašnjacima. Niko nije znao šta se desilo, ali svi su sumnjali na Dejva.

— Znači, Dejv je otišao tek posle tog ubistva?

— Da. Malo pre nisam bila sasvim jasna, znam. Morate me razumeti.

— I tako je Dejv počeo da luta, zar ne?

— Da, nisam ga videla četiri godine. Nikada se ni pismom nije javio. Niko nije znao čime se bavi. Neki su ga vidali na severu, ali taman bismo pokušali da dođemo do njega, on bi nestajao. A tata, kada je shvatio da će umreti, ostavio je ranč Dejvu.

Potražila je Velsove oči u slaboj svetlosti meseca koji se upravo pojavio. Želela je da vidi kako je on prihvatio sve to i da li sada shvata njeno ponašanje prema Dejvu onih prvih dana.

— Vidite Velse, nije baš lako dočekati dobrodošlicom nekoga ko vam je ubio brata, pa ma i on bio vaš brat.

Vels je još uvek stajao kao skamenjen. Dejv ubica! Prosto nije moga da poveruje.

A onda ga je iz zapanjenosti trglo tiho jecanje Elizabeta je plakala.

— Liz... Zašto? — mucao je zbunjeno. — Smirite se. I recite mi, da li je iko ikada doznao razlog zbog kojeg je Dejv ubio brata?

— Nije! Ali to najprihvatljivije je ono što je rekao Ralf.

— A šta je on to rekao? — trgao se Vels.

— Pa, Ralf je rekao, pošto je Dejv po starešinstvu odmah iza Luka, verovatno je mislio da će se dočepati ranča, ako...

Vels se gorko osmehnuo.

— Zar zaista mislite tako? Zar i vi mislite da je to prihvatljiva teza? Do vraga, devojko, ja sam mislio da vi poznajete Dejva!

— Znate Velse, ja ne volim da razgovaram o tome. Dejv je i sam rekao da je, možda, on to i uradio, ali da se ne seća. A Ralf kaže...

— Ralf! Zar on nema svojih razloga da...

U Velsovom mozgu rodila se sumnja. Setio se Ralfovog zverskog ponašanja jutros. Ako je iko na ovom ranču bio sposoban da ubije, to je mogao da bude samo on.

Ipak, teško je bilo poverovati da bi čak i on ubio rođenog brata. Tim pre što je znao da bi, u tom slučaju, ranč pripao Dejvu.

Ne, sve je to bilo prosto neverovatno i nejasno.

Odmahnuo je glavom. Ipak, odlučio je da zapita.

— A da li je Ralf zaista bio u Vinsteru tog dana?

Pogledala ga je iznenađeno.

— Pa, naravno. Sa sobom je poneo novac za stoku. A zbog čega to pitate?

— Ništa, ništa, Liz. Onako. Nego, dugo ste se zadržali ovde. Hajdemo, otpratiću vas do kuće.

— Nameravate li još uvek da odete?

— Ne... mislim da sam promenio plan. U izvesnom smislu.

XIX

Te noći za Velsa Drurija nije bilo odmora. Sve do jutra sedeo je pušeći i razmišljajući.

Ujutro mu je mnogo šta bilo jasnije. Još sinoć nikako nije mogao da poveruje da bi Dejv, pijan ili trezan, bio u stanju da ubije bilo koga, a naročito rođenog brata. Sada je bio uveren da je u pravu.

To jutro je prvo otišao da porazgovara sa doktorom. Ovaj nije imao mnogo da mu kaže. Ni on nije mnogo znao o događaju pre četiri godine, iako je bio na uviđaju, kada se dogodila tragedija.

Ipak, dao mu je jedan podatak. Rekao je da je Luk ubijen hicem u potiljak.

Kasnije je posetio Dejva, kome je Elizabeta već ispričala, da Vels zna sve o nesreći.

Kada je Dejv shvatio da Vels ne veruje da je on ubio brata, počeo je otvoreno i iskreno da priča. Tada je, u stvari, prvi put posle četiri godine, progovorio o tome.

Na samu noć uoči nesreće — pričao je Dejv — on i Luk su popili po dva viskija. Njih dvojica, on i Luk, odlično su se slagali. Ne samo zato što su bili braća. Oni su bili i prijatelji.

Dejv se sećao te večeri. Stajao je pored prozora kad mu se odjednom smračilo u glavi.

Kada je došao sebi, kuća je bila puna sveta, a Luk je ležeo mrtav.

Posle te priče, Dejv je dugo ćutao. Vels nije želeo da ga ispituje.

— Eto, sad valjda shvataš zašto čitave četiri godine nisam imao hrabrosti da dođem ovamo, da se podsetim na onaj užasan dan. Moram ti priznati da me je, naročito u poslednje vreme, počela nagrizati sumnja. Toliko puta sam želeo da saznam šta se stvarno dogodilo te noći. I kada sam dobio Elizabetino pismo, odlučio sam ipak da dođem — završio je svoju priču Dejv.

Pošto je završio razgovor sa Dejvom, Vels je odlučio da porazgovara sa ljudima na ranču. Briner je bio mrtav, a Ralf je ležao bolestan, pa nije bilo opasnosti da će ga neko sprečiti u tome. Krenuo je da ispita šta se stvarno dogodilo.

Valjda zato što su shvatili da on sad zna sve, ljudi su odjednom počeli da pričaju.

Od jednog kauboja, koji je u vreme ubistva bio na ranču doznao je da je, odmah posle pucanja, jedan čovek viđen kako beži iz kuće.

Drugi kauboj mu je rekao da Dejvov otac, stari Borden Kejd do svoje smrti nije verovao da je Dejv ubio Luka. Svi su smatrali da starac nije pokušavao da nađe neke dokaze koji bi oslobodili sumnje njegovog sina jedino zato, što Dejv nije bio na ranču pune četiri godine.

Iako je to bilo zanimljivo mišljenje, Vels je teško mogao da ga prihvati. Krenuo je dalje u ispitivanje.

Uskoro je znao skoro do detalja sve što se dogodilo tog tragičnog dana. Saznao je sve od trenutka ka-

da je otac napustio ranč, o toku njegovog putovanja, i kakav je bio ishod njegovog puta. Saznao je isto tako, u koje vreme su se svi vratili na ranč i kakva je bila čija reakcija, kada su doznali šta se dogodilo.

Za svakog kauboja, Vels je ustanovio gde se nalazio te noći i šta je radio.

Naravno, nije propustio da se raspita o Ralfovom putovanju u Vinster i o vremenu u koje se vratio.

Smrt predradnika Haleja ga je naročito zainteresovala.

Kako je čuo Kol Halej je bio krupan snažan čovek i nije ga bilo lako savladati. Ustanovljeno je da je ubijen metkom ispaljenim iz „vinčesterke". Metak ga je pogodio u leđa i smrt je bila trenutna.

Po izjavama kauboja, Halej je bio omiljen među ljudima. I njegova smrt je okrenula ljude protiv Dejva, iako nije mogao ni da pretpostavi zbog čega bi Dejv ubio svog predradnika sa kojim se, inače, dobro slagao.

Posle mnogo časova ispitivanja i razmišljanja, Velsa je počeo da obuzima neki čudan osećaj. To je doduše bilo samo predosećanje, ali je svakim trenutkom postajalo sve jače, sve određenije.

Konačno je znao šta treba da radi.

Nešto kasnije, jedan konjanik je neprimećen odjahao sa ranča.

Samo je u Velsovoj sobi, na jastuku, ostalo jedno pismo namenjeno Elizabeti i Dejvu. Nadao se da će oni shvatiti njegov postupak.

Vels je prosto leteo na svome mustangu. Želeo je da što pre ostvari svoj plan.

Samo je zastao u Alasu, da malo odmori konja. Zavezao ga jer ispred „Eldorada", a sam ušao da popije nešto da se osveži.

— Ako se ne varam, vi ste mister Druri — oslovio ga je čovek sa recepcije.

— Jesam odgovorio je Vels skidajući šešir.

— Imam za vas jedno pismo. Hteo sam da vam ga pošaljem, ali mi je mister Holidej rekao da ćete vi, verovatno, doći ovamo ovih dana — počeo je da brblja čovek.

— Hvala vam puno — prekinuo ga je Vels, otvarajući omot. Pitao se šta li to ima Dok Holidej da mu kaže.

„Druri" pisao je Dok. Ja baš nisam čovek koji voli da se meša u tuđe stvari. Ali, pošto je ovo donekle i moja stvar, rešio sam da te obavestim o nečem što sam slučajno čuo, tim pre što mislim da tebi lično preti opasnost kao, uostalom, i meni. To su nam, naime obećali momci čiji sam razgovor slučajno čuo. Da ne dužim, tvoj prijatelj Ralf Kejd je povezan sa Tejnovom bandom. On im je isporučivao stoku još dok je njegov otac bio živ. Pretpostavljam da si mu ti ozbiljno zasmetao. Zato i nisam želeo da ovo pismo ode na ranč. Nisam znao u čije ruke može dospeti.

Dakle, ne verujem da će te Ralf dugo trpeti na ranču. Tvoje je kako ćeš postupiti.

Dok Holidej"

— Toga je trebalo i sam da se setim— prebacio je sebi Vels.

Sada je imao razlog više, da izvede do kraja svoju zamisao.

XX

Elizabeta još nikad u životu nije imala dužu nedelju. U početku se nadala da će Vels svakog časa ujahati u dvorište i gotovo se nije odmicala od prozora.

Ali, kako su dani prolazili, njeno samopouzdanje je spljašnjavalo.

Morala je da se seti kako joj je Ralf rekao da će jednoga dana Vels odjahati iznenada i bez pozdrava, kao što se i pojavio bez najave. I bilo je tako. Otišao je bez pozdrava.

Sada više nije verovala da će se ikada vratiti.

Ali, najteže je bilo što je ona tek sada shvatila koliko je pogodio njegov odlazak i koliko joj on nedostaje.

Sada je stajala tako i zurila nekud u daljinu. Odjednom začula je korake iza sebe. Okrenula se i ugledala kuvara Čarlija.

— Večera gospođice — javio je Čarli.

— Hvala Čarli. A da li su Dejv i Ralf već dobili večeru.

— Jesu Ralf je odlično jeo. Znači da se oporavio — zaključio je kuvar i nestao u kući.

Ona je pošla u trpezariju. Po onome što je mogla da čuje dok je prilazila, Ralf je o nečemu diskutovao sa Dejvom.

Bilo je to tipično za Ralfa. Čim se oporavio, odmah je imao potrebu za kavgom. Isto tako kao što je bilo tipično, da on, koji je imao teže povrede pre ozdravi od osetljivijeg Dejva.

Dejv je ćutao. Bio je potpuno apatičan. Ralfov grub napad i Velsov iznenadni odlazak, sasvim su ga dotukli.

XXI

Da je njegovo putavanje bilo bez uspešno, Vels Druri bi bio vrlo nesrećan čovek. Ovako. vraćao se na Dejvov ranč sasvim dobro raspoložen.

Već je prolazio kroz šumicu kadrova kada je njegov konj zarzao i ukopao se u zemlju.

— Šta je prijatelju. šta se dogodilo? — šapnuo je Vels i ogledao se na oko sebe. A onda je prasnuo u smeh.

Nešto malo dalje zaustavio se Dok Holidej. Sedeo je na svome Migu, a pored njega je na konju. sav upetljan u laso. sedeo jedan bradati momak.

— Šta je to Dok? Kuda ste se uputili?

— Vodim ovu mustru. Taj zna sve o Ralfu i njegovom poslu sa Tejnom. Ako neće da visi. moraće da ispriča i kako je ubijen Kal. i ko je ubio Luka Kejda. Sve je to meni već ispričao. Natanane i dobrovoljno — smejao se Dok.

— Idi do đavola! — progunđao je bradonja.

— Odlično. Ni moji podaci koje sam ja prikupio nisu za bacanje — rekao je Vels.

Već su ujahali u dvorište, kada je Dok predložio da on ne ulazi u kuću odmah. Neka prvo Vels uđe sam. Nije želeo gužvu pre vremena.

Zaustavio je konja blizu kuće, u senci. Znao je da će njegov Mig stajati mirno i da se neće pomači s mesta. Razbojniku je obećao da će mu prosvirati glavu, ako samo pisne. Onda se lagano privukao prozoru trpezarije. Čuo je Velsa kako govori.

— Upravo se vraćam iz Vinstera — govorio je Vels porodici Kejd, koja je bila na okupu, za večerom. Nije mu promaklo Ralfovo namršteno lice i opak pogled u očima. — Sreo sam dosta zanimljivog sveta tamo... I onog trgovca kome je prodata stoka, pre četiri godine, Ralfe. On se odlično seća tog posla. Ali se ne seća tebe.

— Šta to pokušavaš skitnico? — vrisnuo je Ralf. — I šta te je opet dovelo ovamo? Mislio sam da imaš više pameti.

— Još sam se malo raspitao okolo. trgovac mi je pokazao svoje knjige. Tamo nema tvog potpisa. Potpisao je Halej.

— Zaveži Druri! — skočio je Ralf. — Progutaćeš svoj prljavi jezik...

Liz i Dejv su gledali zbunjeno, ne shavatajući — a Vels je nastavio.

— Još sam se malo raspitao okolo. U hotelu, u kom je Halej odseo, rekli su mi da je bio sam. I u gradu je sve vreme bio sam. To bi moglo da znači samo jedno, Kejde. Ti nisi ni bio u Vinsteru. Ti si bio ovde, Kejde. Bio je to pakleni plan. Ne znam ko je ubio Luka, ali, ako nisi ti onda je to učinio tvoj pajtaš Briner. Tako si želeo da se oslobodiš oba brata. Luka da ubiješ, a Dejva da okriviš. Ranč bi tada bio tvoj. Zar nije tako bilo?

— Velse, jeste li ludi? — uzviknula je Elizabeta.

— Nije — pojavio se na vratima Dok Holidej vodeći vezanog razbojnika. — Doveo sam ovu skitnicu da vam to objasni. On to najbolje zna, jer je bio veza Ralfu sa jednom bandom lopova i razbojnika kojoj je vaš brat prodavao stoku. Naravno kradenu. Nastavi Velse.

Tu više gotovo i nema šta da se priča. Onesvestili su Dejva i ubili Luka.. Onda se Ralf požurio da stigne Haleja, ali ovaj se već vraćao. I tu počinje sve da kreće naopako. Halej je posumnjao u Ralfovu priču i zato je morao da umre. Ti si Ralfe...

Zatim se sve dogodilo u jednom trenu.

Ralfova ruka se munjevito dokopala kolta koje je visio na zidu, kraj koga je sedeo.

— Ralfe! — vrisnula je Elizabeta. — Ostavi to! Ralfe!

— Šta, ako je to i tačno, Druri? — vrisnuo je Ralf. — Ali, neka mi to i dokažu! A sada ruke da te ubijem naočigled sviju.

U opštoj gužvi koja je nastala onaj bandit se nekako ispetljao iz lasa. Kao mačka bacio se na Doka.

Dok se sagnuo i uspeo da izbegne njegov udarac, ali je u padu potkačio Ralfovu nogu.

Ralf se pružio koliko je dug i tog trenutka njegov revolver je poleteo po podu sobe. To je bilo dovoljno da se Vels okrene i pogleda

oko sebe tražeći nešto čime bi udario Ralfa, jer je revolver ostavio u predsoblju.

Onaj bandit je već imao u ruci Ralfov revolver i uperio ga u Velsa.

Tada je odjeknuo pucanj. Za trenutak je nastala tišina. Bradati momak se ispružio po podu.

Svi su zabezeknuto stajali, ne shvatajući. Samo se u Dejvovoj ruci pušio kolt.

Ralf je iskoristio priliku i kao pan ter iskočio kroz prozor. Nekoliko sekundi kasnije, začuo se topot kopita njegovog konja.

— Dosta pametno rešenje — rekao je Dok Holidej, okrenuvši se oko sebe da pozdravi domaćicu.

Ona, međutim. nije imala vremena. Sva uplakana stajala je u Velsovom naručju.

Dejv je još uvek zbunjeno gledao u revolver u svojoj ruci.

Dok Holidej se nasmešio. Ovde više nisam potreban, pomislio je i, dotakavši obod svog šešira, izašao napolje.

Dok su se oni osvestili i kada je Vels pojurio za njim, njegov konj je već umakao u tamu.

KRAJ

Naslov originala:
EMERSON DODGE — „EXILE FROM ARKANSAS"

Prevod: DRAGUTIN MOLAN

AUTORSKA PRAVA OBEZBEĐENA PREKO NIP „FORUM" — „MARKETPRINT" — AGENCIJA AUTORSKIH PRAVA NOVI SAD

ISTINE I LEGENDE O DIVLJEM ZAPADU

Poslednji napad lažnih Indijanaca

TOMBSTON je oduvek opravdavao svoje ime: nadgrobni kamen. Na obližnjem brdu, But Hilu, uskoro neće više biti mesta za nove rake i nadgrobne spomenike. Iznad grobova mogu se pročitati mnogi epitafi ove vrste: „Ovde leži Al Smit, jer nije bio dovoljno brz da izvuče kolt", ili: „Ovde leži, najzad u miru, Fred Donaldson, koji nikom nije davao mira", ili opet: „Molite se za dušu Frenka O'Hare, koji je pogrešno nišanio jedini put kada nije trebalo".

U Tombstonu je bilo više kafana nego kuća, više pijanica nego stanovnika, više pištolja nego varjača. Lekar je bio, tako reći, stalno bez posla, dok, s druge strane, vlasnik pogrebnog zavoda nije imao ni tre nutka predaha. Rudnici srebra su radili punom parom, ali je plemeniti metal odmah menjan za viski i municiju. Pastor metodista grmeo protiv grešnika ovog paklenog graje svake nedelje sa predikaonice da. Svi su ga slušali tronuti i sa pokajničkim izrazom lica. U znak

odobravanja, organizovali bi lepu pucnjavu na kraju propovedi.

Najzad je prispeo, pozvan od malog broja dobronamernih ljudi, čovek sposoban da zauzda pomahnitale revolveraše — Vajat Erp. Došao je sa svojom braćom Džimom, Morganom i Virdžilom i prijateljem Dokom Holidejem (zavnim Dok, to jest doktor), jer je jedno izvesno vreme, da bi sastavio kraj sa krajem, radio kao zubar. Sva petorica su bila do zuba naoružani. Nisko postavljeni koltovi svedočili su da su bili asovi brzog vađenja. Ali ono što je najviše pogodilo maštu žitelja Tombstona bilo je Vajatov pištolj: kolt 45. „bantlajn specijal", oružje vrlo retko i za čiju je upotrebu potrebno biti pravi šampion.

Tek što je preuzeo dužnost šerifa, Erp je istakao po gradu objavu sledeće sadržine: Zabranjeno nositi oružje u gradu. Predati oružje u šerifovu kancelariju. Prekršioci će biti kažnjeni sa pet dana zatvora i 50 dolara globe. Čim su objave bile istaknute, braća Erp su otišla u glavnu ulicu koja prolazi s kraja na kraj Tombstona i pred okupljenim besposličarima izveli su jednu malu demonstraciju svoje veštine i preciznosti.

Naročito je Vajat izveo neke stvari koje će ostati dugo vremena u sećanju prisutnih. Potežući kolt „bantlajn" velikom brzinom, uprkos dužine cevi zahtevajući specijalnoj futroli sa oprugom, najpre pogodi precizno jednu malu limenku, koja je ležala na zemlji desetak metara od njega. Brat Virdžil uze limenku i odnese je na tridesetak metara. Jedva da ju je stavio na tle a metak je pogodio pravo u metu. Ali još nije bilo gotovo. Limenka, sva izbušena, išla je sve dalje, do nekih stotinak metara. I uvek bi je nepogrešivi revolver odizao sa zemlje. Najzad majstorski pogođak: razdaljina između Erpa i mete bila je oko 500 metara. Erp podiže svoj kolt, pridržava cev levom rukom, zadrža dah, usredsredi se i povuče okidač. Kao i uvek limenka je bila pogođena.

Posle ove javne zastrašujuće demonstracije, i pošto je Erp strpao u zatvor jedan broj larmadžija, može se reći da je Tombston postao normalan grad. Ponešto se nepoželjno, razume se, događalo i dalje. Jednog dana, na primer, začuše se užasni krici iz zubarske ordanicije. Dogodilo se da je Klif Džonson, rudar veliki kao kuća, jak kao bik i tvrdoglav kao mazga bio kod zubara i da mu je ovaj izvadio zdrav zub umesto bolesnog. Onda se on vratio u ordinaciju i držeći nesrećnog zubara u stolici jednom svojom ručerdom, kleštima mu povadio sve zube.

S druge strane, gvozdena disciplina koju je Erp nametnuo bila je potrebna gradu i zbog načina na koji je deljena pravda. Pre svega, sudija Spajser saslušavao je optužene u glavnoj kafani. Ne zato što nije bilo sudnice, već što mu se sviđalo da popije viski kad god ožedni. Činjenica je da je bio žedan malo češće nego što treba. Dalje, imao je sopstveni i prilično originalan način zadovoljavanja pravde. Jednog dana Erp je uhapsio nekog rudara pod optužbom da je ukrao ovcu jednom Hopi-Indijancu.

Sudija Spajser ga je oslobodio sa motivacijom da zakon nema nijednog paragrafa koji bi se odnosio na krađu ovce Hopi-Indijanaca.

Život je bio prilično miran sve do dana kada je bankar Tombstona, Angus Kuper, pozvao Vajata Erpa radi važnog saopštenja. Kada su dva čoveka ostala sama, bankar se poveri:

— Dragi šerife, veoma sam zabrinut. Vidite li ovaj sanduk? E, pa u njemu se nalazi trideset hiljada dolara. Moram da ga pošaljem na istok društvu sopstvenika. Da li se, po vašem mišljenju, mogu pouzdati u poštanske kočije? Ne postoji li opasnost da neko sazna i napad ne diližansu? Ovako bogatstvo može da otvori apetit mnogima. Čak i onima koji, zahvaljujući vama, za sada izgledaju mirni i pošteni.

— Prepustite stvar meni, Kuperu. Sakrićemo sanduk ispod jednog od sedišta kola. Za to ćemo znati samo mi, uključujući i moju braću, koja će nam pomoći.

— Ali, jeste li sigurni da ćemo zaista uspeti?

— Prepustite to meni, kažem vam. Nećete se kajati.

Još iste noći braća Erp i Kuper natovariše sanduk na kolica, odvezoše ga u stalu i sakriše ga pod sedište poštanskih kola.

Dan kasnije, kao i uvek, ceo Tombston se u uobičajeno vreme okupio da gleda polazak poštanskih kola „Overland stejtekspres" kompanije i da pozdravi putnike. Zelena kola čiji je ogulieni lak svedočio o hiljadama i hiljadama kilometara prevaljenih kroz pustinje i prerije bila su dovezena u centar grada. Odmah zatim štalski momci dovedoše tri para pastuva i sa mnogo truda i veštine upregoše ih u kola. Iz saluna, pošto je iskapio oproštajnu bocu viskija izađe Džim Frejzer, kočijaš i Crveni Sam, koji je igrao ulogu oružane pratnje. Bila su to dva tipa, dobro poznata u celom kraju. Džim je uvek uspevao da dovede kočije do cilja, izmičući Indijancima i banditima. Što se tiče Sama, to je zaista bila neobična ličnost. Zvali su ga „Crveni" zato što je jednom prilikom, u sukobu sa Indijancima pao sa kola a dinamit koji je bio pripremio eksplodirao je pre vremena tako da mu nijedna koščica nije ostala čitava. Od tog događaja nije se više bojao ni đavola a skupo je prodavao svoju kožu.

Malo pre polaska stigoše putnici i putnice. Bile su to tri žene: Gospođa Danigan, doktorova supruga, sa dve kćeri, Paulom i Karolinom, i lepim devojkama omiljenim u Tombstonu. Frizure su im bile po poslednjoj modi tog doba. Bile su potpuno umotane u šalove i velove kako bi se zaštitile od prašine i vetra. Išle su na istok u posetu rođacima.

Tri žene zauzeše svoja mesta u kolima. Džim Frejzer fijuknu bičem i kočije kretoše. Prvo lagano a onda sve brže i brže, da bi se, izlazeći iz grada, u oblaku prašine izgubile iza okuke. Oni koji su ostajali mahali su šeširima u znak pozdrava a kada su se kola izubila iz vida, lagano su se vraćali svojim poslovima. Samo se bankaru Kuperu nije polazilo. Stajao je kao prikovan za svoje mesto. Kada je

video tri žene kako ulaze u kočije, sledio se. Ako je neko doznao za dragoceni tovar i imao rđave namere, život ovih sirotica bio je u opasnosti a nije bilo nikoga da ih zaštiti. Videvši ga bledog i uzdrhtalog, Vajat Erp mu priđe i potapša ga po ramenu.

— Hajde, hajde, gospodine Kuperu, ništa se neće dogoditi. Vratite se mirno svom poslu — reče mu šerif.

— Kako vi kažete — odgovori Kuper, ali se videlo da je bio sve drugo samo ne ubeđen.

Dan kasnije, diližansa je lagano odmicala usponom koji vodi kroz crvene stene i gudure Arizone. U Sedoni putnici su konačno mogli malo da predahnu. Zamenjena je zaprega umornih konja. Jednolični pejzaž i crvena prašina. Sprženа trava i kaktusi kao jedina vegetacija. O vodi ni reči. Sve je to činilo put još napornijim.

Džim Frejzer vikao je grubim glasom na svoje pastuve. Crveni Sam sedeo je do njega i kamenčići ma koje je sakupio još na polasku gađao čeoni par da vuče brže. Za para je skoro ošamutila dva čoveka na boku i tri žene u kolima. Ali najgore je tek trebalo da dođe.

Kada su poštanska kola stigla do vrha uspona, umorni konji stadoše da se odmore. Diližansa je bila između dva planinska vrha. Odjednom fijuknu laso i obavijajući se oko Crvenog Sama kao zmija svuče ga sa kola. On tresnu na zemlju ispustivši „vinčesterku" koju je držao među kolenima. Tri Navaho Indijanca iskočiše iza stene. Jedan je još držao drugi kraj lasa koji je oborio Sama. Ona druga dvojica uperiše puške na Frejzera i ne govoreći dadoše mu znak da zaustavi. Kočijaš brzo priteže dizgine i pritisnu polugu ručne kočnice. Ona trojica lagano priđoše.

Crveni Sam poče da viče nešto na adresu Navaho Indijanaca kako bi ih odvratio od pljačke kada vide nešto od čega mu srce siđe u pete. Jedan Indijanac imao je mamuze. Od kada se na Zapadu zna za Indijanca i za konja, onaj prvi nikada nije stavio mamuze na svoje noge. Bilo je nečeg sumnjivog kod ove trojice i moglo se dogoditi nešto vrlo gadno. Sem toga, razmišljao je Sam, Navaho Indijanci su u Arizoni već odavno postali mirољubivi i posvetili su se drugim stvarima a ne razbojničkim napadima. Zaista- još se nikada nije čulo da su se Indijanci upustili u napad na poštanska kola, utoliko pre što njih novac nije interesovao.

Dok je Sam ovako razmišljao, tri Indijanca se približiše. Jedan uperi u njega pušku a drugi učini to isto sa Frejzerom. Treći otvori vrata kočije i grubim pokretima pokaza putnicima da siđu. Tri gospe, videvši crvena lica na prozorima, kriknuše i pokriše lice rukama. Indijanac nije bio baš tronut prizorom i zgrabi jednu devojku za ruku i povuče je iz kola. Uplašene žene brzo izađoše same.

Dok su tri gospe, drhteći od straha stajale naslonjene na diližansu, onaj isti Navaho priđe kolima, uskoči u njih i podiže sedište.

Ostavivši pušku pored sebe na pod kola, on teškom mukom poče da izvlači sanduk. Zatim se sve desilo u magnovenju. Dva pucnja. Dva Indijanca pocrnuše. Oči im se isko lačiše u neverici. Onda se stropoš taše na zemlju. „Vinčesterke im is padoše iz ruku.

Dok su Frejzer i Sam pokušali da shvate šta se događa odjeknu zvonak smeh i prekide tišinu koja se spustila posle pucnja. Tri žene skinoše šešire i velove. Umesto ljup kih lica ukazaše se nasmejana Vajata, Virdžila Erpa i Doka Holideja.

Šerif njegova dva pratioca objasniše da su ušli prilikom poslednje zamene konja. Da kočijaš i njegov pratilac ne bi ništa posum njali, tri žene su ušle na jedna a izašle na druga vrata. Na njihova mesta su sela tri prijatelja preobučena u haljine i velove.

Sam pokaza šerifu Indijanca sa mamuzama. Erp se saže nad napadačem i prevuče mu rukom preko lica. Kada je podigao, dlan mu je bio crven a obraz „Indijanca" beo. Isto je bilo i sa druga dva „Navaho Indijanca".

— Mislio sam to — reče Vajat Erp. Posle odlaska diližanse držao sam na oku Ala Fergusona, bankarskog blagajnika i video sam ga kako je usred noći odjahao iz grada. Onda sam sa prijateljima odlučio da priredim iznenađenje napadačima. A sada hajdemo natrag, jer nas dame očekuju kako bi nastavile put.

KRAJ

LEGENDARNE INDIJANSKE POGLAVICE

Naslednici Kočiza i Mangus Kolorada

Kočiz je umro prirodnom smrću 1876. godine, juna meseca. Davno pre njega poginuo je i Mangus Kolorado. U međuvremenu general Kruk, zapovednik trupa u Arizoni, pobedio je neka usamljena plemena, kao što su Tontozi koji su živeli oko Slane reke.

Izgledalo je da su Apači posle smrti slavnih poglavica Kočiza i Mangusa ostali bez vođa. To je i bilo sasvim normalno, jer takvi ratnici su se teško rađali.

Posle Mangusove smrti, jedan ratnik po imenu Viktorio, stao je na čelo plemena Mimbrenoza. On je bio jedan od najpoznatijih Mangusovih ratnika, a kao i on mrzeo je bledolike. Posle smrti „poglavica sa crvenim rukavima" Viktorio je nastavio da se bori. Ipak, godine 1877. nesumnjivo umoran, Viktorio se pokorio.

Čirikahausi, posle smrti njihovog slavnog poglavice Kočiza, podelili su se u više grupa. Jednom od njih komandovao je Ta-Sa, sin Kočizov,

drugom jedan od Kočizovih ratnika, Hu, a trećom jedan Mimbrenoz koga su Čirikahausi usvojili — Džeronimo.

Posle Kočizove smrti, između belih ljudi i Indijanaca počeli su da nosi da se pogoršavaju uglavnom krivicom belih ljudi.

U isto vreme, jedna grupa Čirikahausa otišla je u planinu Dragon da lovi. Na putu do lovišta ovi Apači su svratili do nekog Rodžersa, zakupca jedne poštanske stanice. Rodžers je prodavao Indijancima viski. Alkohol je tako štetno uticao na Indijance da su im njihove poglavice strogo zabranjivale da ga piju. Posledice su bile strašne. Apači su se izopijali i međusobno potukli. U toku svađe ubijena su četiri čoveka i jedno dete.

Sutradan mučeni grižom savesti i oplakujući svoje prijatelje, Apači su se pokajnički vratili u logor. Samo dvanaest ratnika je ostalo u planini. Predvodio ih je Eskajn.

Nekoliko dana kasnije Eskajnov pomoćnik Pi-Hau-Se-Ne i njegov nećak došli su ponovo kod Rodžersa da traže alkohol. Zakupac stanice je bio uplašen. Znao je dobro da je zabranjena prodaja alkohola Indijancima i pribojavao se da ga zbog sukoba koji je izbio u njegovoj stanici ne pozovu na odgovornost. Ipak, na kraju pristao je da da nekoliko čašica viskija. Apači su pili viski ne skidajući se s konja. Bili su mirni sve dok Rodžers nije odbio da im da još pića. Tada se dogodilo ono neminovno. Pi-Hua-Se-Ne i njegov rođak ubili su Rodžersa i njegovog pomoćnika Spena.

Uzevši alkohol, hranu i municiju, koliko su mogli da ponesu, vratili su se u Eskajnov logor. Cele noći ratnici su pili i jeli. Onda su odlučili da opet stupe u borbu protiv belih ljudi. Sutradan su ubili jednog čoveka, drugog ranili i ukrali četiri konja.

Eskajnovi ratnici su uskoro napali nekoliko farmi, opljačkali ih i popalili, a potom pozvali ostale Čirikahause kojima je zapovedao Ta-Sa da im se pridruže u borbi. Oni su taj predlog odlučno odbili. Zbog toga se izrodila ozbiljna svađa i tuča među Indijancima. Šest ljudi je ubijeno, a trojica su ranjena. I sam Eskajn je poginuo, a Pi-Hau-Se-Ne je ranio Ta-Sa.

Ovi događaji zabrinuli su predstavnike vlasti. Odlučeno je da se Čirikahuasi, premda su se borili da se sačuva mir zaključen sa belim ljudima, sprovedu u rezervat na novu teritoriju određenu za njih u San Karlos.

Ta-Sa je bio miran čovek i sa bolom u duši je pristao. Ali ostali Čirikahausi nisu bili kao on. Sedmog jula 1976. godine, 80 ratnika spustilo se u ravnicu. Predvodili su ih Džeronimo i Hu.

Nekoliko dana kasnije pridružio im se i Pi-Hau-Se-Ne. Jula 1877. posle godinu dana neprekidnog ratovanja, Go-Ja-Tle, više poznat kao Džeronimo, Pi-Hua-Se-Ne i Hu bili su zarobljeni.

Čekajući suđenje Džeronimo je bio zatvoren u policijsku stanicu u San Karlosu. Ali tu nije dugo ostao. Iskoristivši nepažnju čuvara,

razvalio je vrata, skočio na prvog konja i pobegao.

U međuvremenu, Viktorio, koji je već navršio sedamdesetu, odlučio je da se preda i smiri. Ali ka da je saznao da će njegovo pleme biti upućeno u San Karlos, on se energično usprotivio. Vlasti su me đutim, energično insistirale da se ispuni njihova odluka i Viktorio se jedne aprilske noći izgubio u ne poznatom pravcu sa još 30 ratnika. Prešao je u Meksiko gde mu se pri družio poglavica Maskaleroza.

Ukupno je imao 100 ratnika i gde god se pojavio sejao je i smrt. Odlazio je iz Meksika u Arizonu, iz Arizone u Novi Meksiko, potom u Teksas, a onda ponovo nazad u Meksiko.

Uoči zime, početkom novembra 1880. godine, Viktorio se sklonio sa svojim ratnicima u planinu Ters Kastiljos u severnom delu države Čihuahua. Jednog dana, dok su mlađi ratnici pod vođstvom najboljeg Viktorijevog ratnika Old Nana krstarili severnim Meksikom, pukovnik meksikanske vojske Terazos ranije saznavši da se Viktorio krije u planini Tres Kastiljos, stupi u kontakt sa američkim pukovnikom Bejlorom i skupa ga napadnu Viktorija.

Borba je trajala celog dana. Pred veče, kada je Apačima ponestalo municije, vojska je uspela da slomi otpor Indijanaca i da ih sve pobije. Tako je poginuo i Viktorio, sledbenik Mangus Kolorada i veliki apački patriota, a kome je Ralf Emerson Tvičel u izveštaju „Glavni događaji iz istorije Novog Meksika" napisao:

„On je pobedio dvojicu američkih generala i jednog meksikanskog. U toku jednog jedinog rata on je zarobio preko 500 konja koji su pripadali državi Čihuahua. On i njegovi ratnici ubili su oko 200 stanovnika Novog Meksika. Rat je započeo krivicom belih ljudi, zato što su nepravilno radili organi koji su se starali o odnosima sa jugozapadnim Indijancima. Da je Viktoriju bilo dozvoljeno da ostane u Oho Kalijentu sigurno je da se uža si koji su se odigrali posle njegovog preselenja, u San Karlos ne bi nikad dogodili."

Godine 1886. predao se i Džeroni mo. Tako je ratna sekira konačno pokopana. Ali mržnja nije bila mrtva u srcima Apača. Aprila 1930. jedan telegram „Internejšenel njus servisa" dokazao je ovo. U telegramu je pisalo:

„Tukson, Arizona, 22. aprila.

Jašući izvan svog logora koji se nalazi negde visoko u planinama Madre, jedna grupa Apača ubila je i skalpirala tri putnika. To se dogodilo 20. aprila u oblasti Niko ni Čiko, država Sonora, Meksiko. Tri žrtve su Meksikanci koji su pucali na Indijance koji su ulazili u jedno selo. Jak i dobro naoružan odred odmah je poslat da goni Indijance i da ih stigne pre nego što pobegnu u svoje planinsko sklonište. Veruje se da je Apače predvodio Džeronimo III, unuk čuvenog Džeronima koji se tri godine borio protiv američke armije".

Inače, severno od meksičko—američke granice, Apači su živeli mirno. Drugačije se i nije moglo u

eri · mitraljeza, brzometnih topova, tenkova i aviona.

Akcija kojom je komandovao Džeronimo III, bila je samo izuzetak, krvava posmrtna počast u znak sećanja na velikog indijanskog ratnika.

Tako je 1886. godine, ratna sekira bila duboko zakopana u srcu pustinja i planina.

Odgovorni urednik Tomić Svetozar
Izdaje i štampa NIP "FORUM" Novi Sad Vojvode Mišića 1.
Štampa: 28. decembar 1977.
Tržište: 7. januar 1978.
Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje nauku i kulturu SAP Vojvodine.
broj 413-279/73 od 10. maja 1973. godine.

svim našim čitaocima želimo srećnu 1978. godinu

7. januar 1978.

ZLATNA SERIJA STRIP

STRIPZONA

LUNOV MAGNUS STRIP
PUN MESEC
ZAGOR
ZAROBLJENIK ALBATROSA
COMICS

STRIPZONA
COMICS
STRIPZONA FORUM ĆE UVEK BITI U MOM SRC
ZNAJTE DA ĆEMO NA FORUMU BITI OPUŠTENI,SVAKO MOŽE DOPRINETI KOLIKO ŽELI SAJTU.
NAJ FOR STR

NA FORUMU MOŽETE SKENIRATI, PREVODITI, OBRAĐIVATI PRELAMATI TEXT ITD...
POSETITE NAS NA ...
HTTP://WWW.STRIPZONA.COM/PORTI